

**Санхүүгийн тайлангууд болон
Хараат бус аудиторын тайлан**

ХААН БАНК ХК

2025 оны 12 дугаар сарын 31

АГУУЛГА

Хараат бус Аудиторын Тайлан	
Ерөнхий мэдээлэл	1
Товчилсон үгс	2

Санхүүгийн тайлангууд

Санхүүгийн байдлын тайлан	3
Ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан	4
Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	5
Мөнгөн гүйлгээний тайлан	6

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд

1. Танилцуулга	8
2. Банкны үйл ажиллагааны орчин	8
3. Тайлан бэлтгэх үндэслэл	9
4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт	9
5. Шинэ буюу нэмэлт өөрчлөлт орсон стандартуудын тайлбар болон хэрэгжилт	14
6. Нягтлан бодох бүртгэлийн шинэ бодлогын мэдэгдэл	14
7. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	15
8. Монголбанкинд заавал байлгах нөөц	16
9. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт	17
10. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	20
11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	23
12. Бусад хөрөнгө	37
13. Үндсэн хөрөнгө	39
14. Биет бус хөрөнгө	41
15. Ашиглах эрхтэй хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөр	41
16. Бусад банк санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	42
17. Репо хэлцэл	42
18. Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	42
19. Банкнаас гаргасан үнэт цаас	42
20. Зээлээр авсан санхүүжилт	44
21. Бусад өр төлбөр	50
22. Хувьцаат капитал, бусад нөөц ба ногдол ашиг	50
23. Хүү болон түүнтэй адилтгах орлого	52
24. Хүү болон түүнтэй адилтгах зардал	53
25. Шимтгэл, хураамжийн цэвэр орлого	54
26. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн цэвэр олз	54
27. Зээлжих эрсдэлийн сан	54
28. Үйл ажиллагааны зардал	55
29. Орлогын албан татвар	55
30. Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг	58
31. Санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөрийн тохируулга	59
32. Сегментийн шинжилгээ	60
33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг	64
34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага	73
35. Санхүүгийн хөрөнгүүд болон Санхүүгийн өр төлбөрүүдийн цэвэршүүлэлт	92
36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга	94
37. Холбоотой талын тодруулга	102
38. Хөрөнгө болон өр төлбөрийн дуусгавар болох хугацааны шинжилгээ	104
39. Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ	106
40. Тайлант хугацааны дараах үйл явдал	106

Хараат бус Аудиторын Тайлан

Хаан Банк ХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдэд:

Дүгнэлт

Бидний дүгнэлтээр, эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь Хаан Банк ХК (“Банк” гэх)-ийн 2025 оны 12 сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Банкны санхүүгийн гүйцэтгэл болон мөнгөн гүйлгээг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд СТОУС Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын дагуу бодитойгоор илэрхийлэгдсэн байна.

Бид юунд аудит хийсэн талаар

Банкны санхүүгийн тайлангууд нь дараах хэсгүүдээс бүрдсэн. Үүнд:

- 2025 оны 12 сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдлын тайлан;
- тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан;
- тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан;
- тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн мөнгөн гүйлгээний тайлан; болон
- нягтлан бодох бүртгэлийн материаллаг бодлогууд болон бусад тайлбар мэдээллүүдийг агуулсан санхүүгийн тайлангуудын тодруулгууд.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын олон улсын стандарт (АОУС)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Уг стандартын дагуу бидний хүлээх үүрэг хариуцлагын талаар энэхүү тайлангийн Санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага хэсэгт тусгасан.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь дүгнэлт гаргахад хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болсон гэдэгт бид итгэж байна.

ПрайсуотерхаусКуперс Аудит ХХК, Монгол Улс, Улаанбаатар хот
14200, Сүхбаатар дүүрэг-8, Сүхбаатарын талбай, Сэнтрал Тауэр,
6 давхарт 601 тоот, Утас: +976 70009089

Хараат бус байдал

Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс баталсан Мэргэжлийн Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Дүрэм (Хараат бус байдлын Олон Улсын Стандарт үүнд хамаарна) (НБЁЗОУСЗ-ийн Дүрэм)-ийн дагуу Банкнаас бид хараат бус болно. Бид НБЁЗОУСЗ-ийн дүрмийн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Аудитын арга барил

Хураангуй

Материаллаг байдлын түвшин	Банкны материаллаг байдлын ерөнхий түвшин: 43,950,000 мянган төгрөг нь тайлант жилийн татварын өмнөх ашгийн 5%-тай ойролцоо байна.
Аудитын гол асуудлууд	Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын сангийн тооцоолол

Аудитын төлөвлөлтийн хүрээнд бид энэхүү материаллаг байдлын түвшинг тодорхойлж, санхүүгийн тайлангуудад материаллаг буруу илэрхийлэл байх эрсдэлийг тооцоолсон. Ялангуяа тодорхой бус ирээдүйн үйл явдлын талаарх таамаглалыг агуулсан нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолол зэрэг удирдлагын хийсэн томоохон үнэлэлт, дүгнэлтийг харгалзан үзсэн. Бид аудитын бүх үе шатанд бусад асуудлаас гадна гүйцэтгэх удирдлагын эрх мэдлээ хэтрүүлэн дотоод хяналтыг зөрчих болон залилангаас үүдэлтэй материаллаг буруу илэрхийллийг батлах нотолгоо байгаа эсэхийг анхаарч үзсэн.

Бид Банкны бүтэц, нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт ба хяналт болон үйл ажиллагаа эрхэлдэг салбар зэргийг харгалзан үзсэний үндсэн дээр санхүүгийн тайлангуудыг бүхэлд нь дүгнэхэд хангалттай нотолгоо өгөхүйц байдлаар аудитын цар хүрээгээ тодорхойлсон.

Материаллаг байдал

Бидний аудитын цар хүрээнд материаллаг байдлын түвшин нөлөөлдөг. Аудит нь санхүүгийн тайлангууд бүхэлдээ материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэхэд үндэслэлтэй баталгаа олж авахад зориулагдсан. Буруу тайлагнал нь алдаа эсвэл залилангаас үүсч болно. Санхүүгийн тайлангуудад үндэслэн хэрэглэгчдийн гаргах эдийн засгийн шийдвэрт тус бүрдээ эсвэл нийт дүнгээрээ нөлөөлөхүйц бол тэдгээрийг материаллаг гэж үзнэ.

Бид өөрсдийн мэргэжлийн үнэлэмжинд тулгуурлан Банкны санхүүгийн тайлангуудад бүхэлд нь хамаарах материаллаг байдлын тодорхой тоон босго үзүүлэлтийг тогтоосныг доорх хүснэгтэнд харуулав. Эдгээрийг чанарын хүчин зүйлсийн хамт харгалзаж үзсэнээр бид аудитын хамрах хүрээ, гүйцэтгэх горимуудын шинж чанар, хугацаа, хэмжээг тогтоож буруу илэрхийлэл байгаа бол тус бүрдээ эсвэл нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайлангуудад бүхэлдээ хэрхэн нөлөөлж буйг тодорхойлоход тусалдаг.

Банкны материаллаг байдлын ерөнхий түвшин	43,950,000 мянган төгрөг
Бид хэрхэн тодорхойлсон талаар	2025 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн татварын өмнөх ашгийн ойролцоогоор 5%
Материаллаг байдлын түвшинг тооцсон үндэслэл	Татварын өмнөх ашгийг бид жишиг үзүүлэлт болгон сонгосон, учир нь бидний үзэж байгаагаар энэ нь хэрэглэгчдийн хувьд Банкны үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийг хэмждэг хамгийн түгээмэл жишиг үзүүлэлт бөгөөд нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн жишиг үзүүлэлт юм. Бид материаллаг байдлын түвшинг татварын өмнөх ашгийн 5%-аар тогтоосон нь энэ салбарын ашиг олох зорилготой байгууллагуудад ашиглагддаг материаллаг байдлын тоон босго үзүүлэлттэй нийцэж байна.

Аудитын гол асуудлууд

Аудитын гол асуудлууд гэдэг нь тайлант жилийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их ач холбогдолтой байсан гэж бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр үзсэн асуудлууд юм. Эдгээр асуудлуудыг бид санхүүгийн тайлангийн аудитынхаа хүрээнд бүхэлд нь авч үзэн дүгнэлтээ гаргасан бөгөөд тус бүрчлэн дүгнэлт гаргадаггүй болно.

Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын сангийн тооцоолол.

Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт 9, Санхүүгийн хэрэглүүр (СТОУС 9)-ийн дагуу ХБЭА-ын санг тодорхойлох нь нарийн төвөгтэй бөгөөд нилээдгүй мэргэжлийн үнэлэмж шаарддаг болон харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа нь их хэмжээний үлдэгдэл дүнтэй тул харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаанд тооцсон ХБЭА-ын санг аудитын гол асуудал гэж бид үзсэн. Банк ХБЭА-ын үнэлгээг тооцоолохдоо:

- зээлийн дараах төрлийн хувьд тусгайлсан суурь:
 - (i) Нийт үнийн дүн нь 2,000,000 мянган төгрөгөөс дээш дүнтэй, хугацаа нь 30 хоногоос илүү хугацаа хэтэрсэн эсвэл бүтцийн өөрчлөлт хийгдсэн зээлүүд;
 - (ii) Банкны дотоод үнэлгээний дагуу "Ажиглалтын жагсаалт"-д орсон зээлүүд, болон
- бусад бүх зээлийн хувьд бүлгийн түвшинд: ХБЭА-ыг тооцоолохдоо зээлийн эрсдэлийн ижил үзүүлэлтүүдийг (жишээ нь, чанаргүйдлийн магадлал, алдагдалд хүргэх чанаргүйдэл) зээлийн багцын ижил сегментүүдэд ашигласан.

Үнэлэмж шаардсан гол хэсэг нь:

- СТОУС 9-ийн дагуу харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааг шатлалаар ангилсан байдал;
- Чанаргүйдлийн магадлал, алдагдалд хүргэх чанаргүйдэл, чанаргүйдэлд өртөх дүн болон макро эдийн засгийн хэтийн төлөвийн хувилбарууд болон тэдгээрийн магадлалын жинлэгдсэн үзүүлэлт юм.

Тодруулга 4 "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт", Тодруулга 11 "Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа" болон Тодруулга 34 "Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага" зэрэг санхүүгийн тайлангийн тодруулгуудад эрсдэлийн алдагдлын сангийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг тодруулсан.

Бидний гүйцэтгэсэн аудитын горимууд энэхүү гол асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн талаар

ХБЭА-ын санг үнэлэхдээ бид дараах аудитын горимуудыг хэрэгжүүлсэн: Бүх зээлийн багцтай холбоотойгоор:

- Аудиторын санхүүгийн эрсдэлийн загварчлалын мэргэжилтнүүдийн багийн оролцоотойгоор бид Банкны боловсруулсан ХБЭА-ын сангийн үнэлгээний аргачлал, загварыг СТОУС 9-ийн шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг үнэлсэн. Бидний гүйцэтгэсэн горимууд үндсэндээ дараах зүйлсэд чиглэгдсэн: чанаргүйдлийн тодорхойлолт, зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлтийг тодорхойлох хүчин зүйлс, харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааг шатлалаар ангилах болон чанаргүйдлийн магадлал, алдагдалд хүргэх чанаргүйдэл болон чанаргүйдэлд өртөх дүн зэргийг багтаасан эрсдэлийн гол үзүүлэлтүүдийн тооцоолол.
- Хугацаа хэтэрсэн зээлүүдийг тодорхойлох хяналтын загвар болон хяналтын үйл ажиллагааны үр дүнг бид түүврийн үндсэн дээр үнэлж, шалгасан.
- Бид түүврийн үндсэн дээр зээлүүдийн сегментчлэл болон зээлүүдийн шатлалын ангиллыг шалгасан.
- Бид макро эдийн засгийн хэтийн төлөв, тэдгээрийн магадлалын жинлэлтийг ХБЭА-ын түвшинд хэрхэн нөлөөлөх талаарх Банкны үнэлгээг ерөнхийд нь шалгаж, тухайлан эдийн засгийн олон хувилбарт жинлэгдсэн үзүүлэлтүүдтэй холбоотой болон таамагласан макро эдийн засгийн хувьсагчдыг (ДНБ, бодлогын хүү, ажилгүйдлийн түвшин, валютын ханшийн өөрчлөлт, болон малчны зээлийн багцын хувьд малын хорогдлын хувь гэх мэт) гадны эх сурвалж дахь мэдээлэлтэй тулган, ашиглагдсан загварын зохистой эсэхийг шалгасан;
- Бид зээлдэгчдийн үйл ажиллагаагаа явуулж буй сегмент болон зээлийн шатлалын хувьд ХБЭА-ын тооцоололд дүн шинжилгээний горимыг гүйцэтгэсэн.

Тусгайлан үнэлсэн зээлийн багцын ХБЭА-ын хувьд:

- Барьцаа хөрөнгөд тулгуурлан тусгайлан үнэлсэн зээлүүдийн хувьд ХБЭА-ын тооцоололд харгалзан үзсэн барьцаа хөрөнгийн үнэлгээг бид түүврийн үндсэн дээр шалгаж үнэлсэн.
 - Мөнгөн урсгалд тулгуурлан тусгайлан үнэлсэн зээлүүдийн хувьд, бид түүвэрт үндэслэн Банкны үндсэн таамаглалын олон хувилбаруудаас тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалаас эргэн төлөгдөх дүнгийн үндэслэлтэй байдлыг үнэлсэн.
 - Бид ашиглагдсан хувилбаруудын хамаарал, тэдгээрийн магадлалыг үнэлж, мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнийг дахин тооцоолсон. Үүний тулд бид Банкны зээлдэгчдийн үйл ажиллагаа явуулж буй салбар болон эдийн засгийн хандлагыг авч үзсэн.
- Бүлгийн түвшинд үнэлсэн зээлийн багцын ХБЭА-ын хувьд:
- Бид ХБЭА-ын тооцоололд ашигласан түүхэн өгөгдөл (чанаргүйдлийн магадлал, эргэн төлөгдөх хувь) болон тайлагналын өдрөөрх өгөгдөлийн (чанаргүйдэлд өртөх дүн болон зээлийн шатлал) үнэн зөв эсэхийг түүврийн үндсэн дээр шалгасан. Ингэхдээ бид мэдээллийг эх баримттай нь, жишээ нь: зээлийн гэрээ, барьцааны гэрээ болон зээлийн дансны хуулга зэрэгтэй тулгах замаар гүйцэтгэсэн.
 - Бид түүврийн үндсэн дээр ХБЭА-ын математик тооцооллын үнэн зөв байдлыг шалгасан.

Мөн бид Банкны санхүүгийн тайлангуудын тодруулгуудын хангалттай бөгөөд зохистой байдлыг үнэлсэн.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг харуцлагыг хүлээнэ. Энэхүү аудиторын тайланг гаргах өдрөөс хойш бид хүлээн авахаар хүлээгдэж буй бусад мэдээлэл гэдэгт 2025 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант хугацааны Жилийн тайланг (үүнд санхүүгийн тайлан болон аудиторын тайлан хамаарахгүй болно) орно.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт нь бусад мэдээлэлд хамаарахгүй бөгөөд үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргахгүй болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудиттай холбоотойгоор бидний хүлээх үүрэг хариуцлага нь дээр дурдсан бусад мэдээллийг уншиж танилцах бөгөөд ингэхдээ бусад мэдээлэл нь санхүүгийн тайлан болон аудитын явцад олж авсан бидний ойлголттой материаллаг зөрүүтэй эсвэл ямар нэг байдлаар материаллаг буруу илэрхийлэгдсэн эсэхийг шалгаж үзэх юм.

2025 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант хугацааны Жилийн тайланг уншиж танилцах үед хэрэв бид энэхүү бусад мэдээлэлд материаллаг буруу илэрхийлэл байна гэж үзвэл засаглах эрх бүхий этгээдэд энэ талаар тайлагнах үүрэгтэй.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг хариуцлага

Санхүүгийн тайлангуудыг СТОУС Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын дагуу бэлтгэж, бодитойгоор тайлагнах болон залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийллээс ангид санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхэд шаардлагатай дотоод хяналтын тогтолцоог бүрдүүлэх нь удирдлагын үүрэг хариуцлага юм.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлагын зүгээс Банк үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэх чадвартай эсэхийг үнэлэх, шаардлагатай гэж үзвэл үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэхтэй холбоотой асуудлуудыг санхүүгийн тайланд тодруулах, Банкнийг татан буулгах, үйл ажиллагааг нь зогсоох эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй болсноос бусад тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засаглах эрх бүхий этгээд нь Банкны санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага

Бидний зорилго нь санхүүгийн тайлангууд бүхэлдээ залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгааг олж авах, мөн бидний дүгнэлтийг агуулсан аудиторын тайланг бэлтгэх юм. Үндэслэлтэй баталгаа гэдэг нь өндөр түвшний баталгаажуулалт боловч, АОУС-ын дагуу гүйцэтгэсэн аудит нь материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг байнга илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм. Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох ба эдгээр нь тус бүртээ эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөхүйц байвал материаллаг гэж үзнэ.

АОУС-ын дагуу аудит хийх явцдаа бид мэргэжлийн үнэлэмжүүдийг гаргадаг ба аудитын туршид мэргэжлийн үл итгэх байр сууринаас ханддаг. Мөн бид:

- Санхүүгийн тайланд залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэл байх эрсдэлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн, тэдгээр эрсдэлүүдэд нийцсэн аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж, аудитын дүгнэлт гаргахад үндэслэл болохуйц хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоог олж авдаг. Залилан нь хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон эрх мэдлээ ашиглан дотоод хяналтыг зөрчих зэрэг үйлдлүүдийг агуулсан байдаг тул залилангаас үүдэлтэй материаллаг буруу илэрхийллийг олж илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдааны улмаас үүсэх буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс өндөр байдаг.
- Банкны дотоод хяналтын үр нөлөөг дүгнэх зорилгоор бус тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Удирдлагын зүгээс мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын зохистой байдал болон хийсэн тооцооллуудын үндэслэлтэй байдал, холбогдох тодруулгуудыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой мөрдсөн эсэх, мөн олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн, үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэх Банкны чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэсэн үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг дүгнэдэг. Хэрэв материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал байна гэж үзвэл аудиторын тайландаа санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл ийм тодруулгыг хангалтгүй гэж үзвэл дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлага гардаг. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэл олж авсан аудитын нотолгоондоо үндэслэн бид дүгнэлт өгдөг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал нь Банк тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэх боломжгүй болоход хүргэж болно.
- Тодруулгуудыг оролцуулан санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц болон агуулгыг үнэлдэг ба холбогдох ажил гүйлгээ болон үйл явдлуудыг санхүүгийн тайланд үнэн зөв тодруулах шаардлагыг хангахуйц байдлаар илэрхийлсэн эсэхийг үнэлдэг.

Бид төлөвлөсөн аудитын ажлын хамрах хүрээ, хугацаа болон аудитын явцад тодорхойлсон дотоод хяналтын аливаа мэдэгдэхүйц доголдол болон бусад асуудлуудыг багтаагаад аудитын томоохон илрүүлэлтийн талаар засаглах эрх бүхий этгээдтэй харилцдаг.

Бид мөн хараат бус байдалд тавигдах ёс зүйн хэм хэмжээнд хэрхэн нийцэж ажилласан, хараат бус байдал алдагдах үндэслэлтэй эргэлзээ төрүүлэхүйц бүхий л харилцаа болон бусад бүхий л хүчин зүйлсийн талаар, шаардлагатай нөхцөлд тэдгээрээс хараат бус байдлыг хэрхэн хамгаалах арга хэмжээг авч ажилласан мэдэгдлийг засаглах эрх бүхий этгээдэд гаргаж өгдөг.

Засаглах эрх бүхий этгээдтэй харилцсан асуудал дотроос тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал асуудлуудыг тодруулж, тэдгээрийг аудитын гол асуудлууд гэж тодорхойлдог. Хууль тогтоомж, дүрэм журамд аливаа асуудлыг олон нийтэд мэдээлэхийг хориглосон эсвэл аудиторын тайланд тухайн асуудлыг мэдээлснээр үүсэх сөрөг үр дагавар нь түүнийг мэдээлснээр олон нийтийн хүртэх үр өгөөжөөс илүү гэж үзэх нэн ховор тохиолдлоос бусад тохиолдолд тэдгээр асуудлыг аудиторын тайландаа тусгадаг.

Энэхүү хараат бус аудиторын тайланг гаргаж буй аудитын гэрээт ажлын партнер нь Айгуль Ахметова болно.

Баталсан:

Айгуль Ахметова

Партнер

ПрайсуотерхаусКуперс Аудит ХХК

Гарын үсэг зурсан:

ПрайсуотерхаусКуперс Аудит ХХК

Монгол Улс, Улаанбаатар хот

2026 оны 3 сарын 10-ны өдөр

ХААН БАНК ХК

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

ТУЗ-ИЙН ГИШҮҮД

Түдэвийн Дарьбум
Дашдаваагийн Хулан
Харада Ясүнари
Цагаачийн Баатарсайхан
Кисабүро Иший
Жон Ло
Батболдын Амарсанаа
Ханс Аарт Йонгеянс
Амарбаясгалангийн Тамир

НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

Ванчиндоржийн Янжинлхам

АЛБАН ЁСНЫ ХАЯГ

ХААН Банк Цамхаг
Чингисийн өргөн чөлөө 6,
Стадион Оргил - 1, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар хот - 17010,
Монгол Улс

АУДИТОРУУД

ПрайсуотерхаусКуперс Аудит ХХК

ХААН БАНК ХК**ТОВЧИЛСОН ҮГС**

Энэхүү Санхүүгийн тайланд товчилсон үгсийг ашигласан болно:

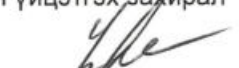
ХӨ	Хорогдуулсан өртөг
МБ	Монголбанк
ХБЭА	Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал
ҮАХА	Үр ашигт хүүгийн аргачлал
ЧӨД	Чанаргүйдэлд өртөх магадлал
БДОБҮЦ	Бусад дэлгэрэнгүй орлогоор бүртгэгдэх бодит үнэ цэнэ
ААБҮЦ	Ашиг, алдагдлаар бүртгэгдэх бодит үнэ цэнэ
БҮЦ	Бодит үнэ цэнэ
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт
ЖЗХШ	Жишиг зээлийн хүүгийн шинэчлэл
АХЧ	Алдагдалд хүргэх чанаргүйдэл
НХХБЭА	Нийт хугацааны хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал
МИК	Монголын ипотекийн корпораци
ТӨГ	Монгол Төгрөг
БДО	Бусад дэлгэрэнгүй орлого
ЧМ	Чанаргүйдлийн магадлал
ХАҮҮЦБ	Худалдаж авсан болон үүссэн үнэ цэнийн бууралт
ЭХТ	Эрсдэлгүй хүүгийн түвшин
ИЗББ	Ипотекийн зээлээр баталгаажсан бонд
АЭХ	Ашиглах эрхтэй хөрөнгө
НХӨ	Нийт хөрөнгийн өгөөж
ӨХӨ	Өөрийн хөрөнгийн өгөөж
ЗЭМӨ	Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт
ЗҮТХТ	Зөвхөн үндсэн төлбөр ба хүүгийн төлбөр
ҮЦСК	Үнэт цаасны санхүүжилтийн корпорац
12 сарын ХБЭА	12 сарын хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал
ОТХБ	Олон талт хөгжлийн банк
КВС	Кросс валютын своп
БЖДҮ	Бичил, жижиг дунд үйлдвэр
ЖДҮ	Жижиг дунд үйлдвэр
СЯ	Сангийн яам

ХААН БАНК ХК
Санхүүгийн Байдлын Тайлан

Мянган төгрөгөөр		2025 оны 12	2026 оны 12
		Тодруулга дугаар сарын 31	дугаар сарын 31
ХӨРӨНГӨ			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	7	6,193,900,379	5,470,343,139
Монголбанкинд заавал байлгах нөөц	8	2,196,500,542	1,635,209,857
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан харилцах, хадгаламж		269,155	7,004,654
Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	9	1,058,477,421	1,270,284,125
Өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	9	6,263,389	4,509,664
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	10	84,410,715	29,950,355
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	11	13,534,112,172	11,195,929,984
Хараат компанид оруулсан хөрөнгө оруулалт		168,976	168,976
Орлогын албан татварын урьдчилгаа	29	37,769,243	-
Бусад хөрөнгө	12	249,954,249	180,965,856
Биет бус хөрөнгө	14	37,582,954	34,377,217
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	15	12,946,570	14,096,706
Үндсэн хөрөнгө	13	529,527,885	459,469,587
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө		425,627	414,488
НИЙТ ХӨРӨНГӨ		23,942,309,277	20,302,724,608
ӨР ТӨЛБӨР			
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	16	340,306,601	88,910,731
Репо хэлцэл	17	65,803,113	87,791,865
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	18	15,767,774,030	14,202,469,957
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	10	19,497,207	-
Банкнаас гаргасан үнэт цаас	19	787,972,774	758,617,294
Зээлээр авсан санхүүжилт	20	3,908,079,003	2,485,410,252
Орлогын албан татварын өглөг	29	-	8,915,881
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	29	35,084,051	10,898,887
Түрээсийн өр төлбөр	15	14,318,036	15,219,265
Бусад өр төлбөр	21	178,634,654	179,832,227
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		21,117,469,469	17,838,066,359
ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ			
Энгийн хувьцаа	22	191,219,800	191,219,800
Нэмж төлөгдсөн капитал	22	164,257,808	164,257,808
Хуримтлагдсан ашиг		2,342,390,788	2,018,390,804
Бусад нөөц	22	126,971,412	90,789,837
НИЙТ ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ		2,824,839,808	2,464,658,249
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ		23,942,309,277	20,302,724,608

2026 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдөр Банкны удирдлагыг төлөөлж энэхүү тайланг нийтлэхийг хүлээн зөвшөөрч гарын үсэг зурав.

Т.ДАРЬБУМ
Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга
Ш.ӨЛЗИЙ-АЮУШ
Санхүү хариуцсан дэд захирал

Р.МӨНХТУЯА
Гүйцэтгэх захирал

Н.БААСАНЦЭЭ
Санхүүгийн удирдлагын газрын захирал

Санхүүгийн тайлангийн 8-106 дугаар хуудсан дахь тодруулгууд нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

ХААН БАНК ХК**Ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан**

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Тодруул -га	2025	2024
Үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан тооцоолсон хүүгийн орлого	23	2,747,658,818	2,377,864,779
Бусад адилтгах хүүгийн орлого	23	52,854,689	46,615,805
Хүүгийн зардал	24	(1,327,865,920)	(1,124,484,248)
Бусад адилтгах хүүгийн зардал	24	(90,982,736)	(40,328,027)
Хүү болон түүнтэй адилтгах орлогын цэвэр ашиг		1,381,664,851	1,259,668,309
Зээлжих эрсдэлийн сангийн зардал	27	(92,631,816)	(118,630,102)
Зээлжих эрсдэлийн сангийн зардлын дараах хүү болон түүнтэй адилтгах орлогын цэвэр ашиг		1,289,033,035	1,141,038,207
Хураамж, шимтгэлийн орлого	25	322,615,217	302,874,458
Хураамж, шимтгэлийн зардал	25	(81,140,252)	(72,185,651)
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн цэвэр олз/(гарз)	26	1,060,877	(590,113)
Гадаад валютын арилжааны олз		29,063,839	32,034,569
Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтийн гарз		(284,246)	(2,050,213)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоор бодит үнэ цэнийг хүлээн зөвшөөрөх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтаас үүссэн олз		2,351,901	2,449,196
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтаас үүссэн олз		7,140,365	-
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжих санхүүгийн хөрөнгүүдийн өөрчлөлтөөс үүссэн цэвэр олз		4,429,952	3,650,890
Үйл ажиллагааны бусад орлого		1,392,875	6,650,412
Үйл ажиллагааны зардал	28	(691,883,021)	(582,553,152)
Бусад гарз, цэвэр дүнгээр		(4,733,954)	(1,387,119)
Татварын өмнөх ашиг		879,046,588	829,931,484
Орлогын албан татварын зардал	29	(184,199,371)	(191,417,028)
Тайлант жилийн ашиг		694,847,217	638,514,456
Бусад дэлгэрэнгүй орлого:			
<i>Ирээдүйд ашиг, алдагдалд дахин ангилагдах зүйлс:</i>			
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоор бодит үнэ цэнийг хүлээн зөвшөөрөх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт:			
Дахин үнэлгээний цэвэр олз		4,593,938	7,261,054
Худалдан борлуулснаас ашиг, алдагдалд дахин ангилсан цэвэр олз		(2,351,901)	(2,449,196)
Мөнгөн гүйлгээний хейджийн нөөц		(5,532,080)	2,881,367
Бусад дэлгэрэнгүй орлогод шууд бүртгэгдсэн орлогын татвар		822,511	(1,923,306)
<i>Ирээдүйд ашиг, алдагдалд дахин ангилагдахгүй зүйлс:</i>			
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоор бодит үнэ цэнэ хэмжигдэх өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний цэвэр гарз			
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ, татвар хассан цэвэр дүн		41,375,710	-
Тайлант жилийн бусад дэлгэрэнгүй орлого		38,882,221	5,424,255
Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого		733,729,438	643,938,711
Банкны нэгж хувьцаанд ногдох суурь болон хорогдуулсан ашиг (нэгж хувьцааны хувьд төгрөгөөр илэрхийлэгдсэн)	30	363	334

Санхүүгийн тайлангийн 8-106 дугаар хуудсан дахь тодруулгууд нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

ХААН БАНК ХК
Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

	Энгийн хувьцаа	Нэмж төлөгдсөн капитал	БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх үнэт цаасны дахин үнэлгээний нөөц	Мөнгөн гүйлгээний хейджийн нөөц	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт эзэмшигчдийн өмч
<i>Мянган төгрөгөөр</i>							
2024 оны 1 сарын 1-ний дүн	191,219,800	164,257,808	3,766,689	(2,729,982)	86,182,453	1,649,038,593	2,091,735,361
Тайлант жилийн ашиг	-	-	-	-	-	638,514,456	638,514,456
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	3,263,230	2,161,025	-	-	5,424,255
Нийт дэлгэрэнгүй орлого	-	-	3,263,230	2,161,025	-	638,514,456	643,938,711
Ногдол ашиг (Тодруулга 22)	-	-	-	-	-	(271,015,823)	(271,015,823)
Хэрэгжсэн дахин үнэлгээний нөөц	-	-	-	-	(1,853,578)	1,853,578	-
2024 оны 12 сарын 31-ний дүн	191,219,800	164,257,808	7,029,919	(568,957)	84,328,875	2,018,390,804	2,464,658,249
2025 оны 1 сарын 1-ний дүн	191,219,800	164,257,808	7,029,919	(568,957)	84,328,875	2,018,390,804	2,464,658,249
Тайлант жилийн ашиг	-	-	-	-	-	694,847,217	694,847,217
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	1,655,571	(4,149,060)	41,375,710	-	38,882,221
Нийт дэлгэрэнгүй орлого	-	-	1,655,571	(4,149,060)	41,375,710	694,847,217	733,729,438
Ногдол ашиг (Тодруулга 22)	-	-	-	-	-	(373,547,879)	(373,547,879)
Хэрэгжсэн дахин үнэлгээний нөөц	-	-	-	-	(2,700,646)	2,700,646	-
2025 оны 12 сарын 31-ний дүн	191,219,800	164,257,808	8,685,490	(4,718,017)	123,003,939	2,342,390,788	2,824,839,808

Санхүүгийн тайлангийн 8-106 дугаар хуудсан дахь тодруулгууд нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

ХААН БАНК ХК
Мөнгөн гүйлгээний тайлан

	Тодруул -га	2025	2024
<i>Мянган төгрөгөөр</i>			
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ			
Татварын өмнөх ашиг		879,046,588	829,931,484
Татварын өмнөх ашгийн цэвэр мөнгөн урсгалд тохируулагдсан тохируулгууд:			
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	26	(1,060,877)	590,113
Хүлээгдэж буй эрсдэлийн сангийн зардал	27	92,631,816	118,630,102
Өмчлөх бусад хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн бууралтаас үүссэн цэвэр буцаалт		(205,264)	(1,296,402)
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл	28,13	61,573,808	59,253,010
Биет бус хөрөнгийн хорогдуулалт	28,14	14,181,521	14,947,797
Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн элэгдэл	28,15	10,516,150	9,834,378
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз	13	441,977	405,571
Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны гарз	14	-	2,027,815
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны цэвэр гарз		482,044	7,986
Бусад дэлгэрэнгүй орлогод бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгө борлуулсны цэвэр (олз)		(2,351,901)	(2,449,196)
Хараат компанид оруулсан хөрөнгө оруулалт борлуулсны цэвэр гарз		-	27,851
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас борлуулсны цэвэр олз		(7,140,365)	-
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгийн өөрчлөлтөөс үүссэн цэвэр олз		(4,429,952)	(3,650,890)
Валютын ханшийн өөрчлөлтөөс үүссэн цэвэр гарз		284,246	2,050,213
Хүү болон түүнтэй адилтгах орлого	23	(2,800,513,507)	(2,424,480,584)
Хүү болон түүнтэй адилтгах зардал	24	1,401,849,114	1,164,812,275
Үйл ажиллагааны хөрөнгө, өр төлбөрийн өөрчлөлтийн өмнөх үйл ажиллагаанд зарцуулсан мөнгөн гүйлгээ		(354,694,602)	(229,358,477)
Цэвэр (өсөлт)/бууралт:			
- Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөц		(561,510,654)	(559,315,826)
- Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа		(2,657,352,262)	(2,328,550,360)
- Бусад банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан харилцах, хадгаламж		6,520,000	6,519,999
- Бусад хөрөнгө		(83,986,994)	(93,298,564)
- Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас		216,052,700	99,511,200
Цэвэр өсөлт/(бууралт):			
- Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж		245,579,713	(139,081,070)
- Харилцагчдын харилцах, хадгаламж		1,502,434,034	1,759,431,901
- Бусад өр төлбөр		4,995,405	(18,854,658)
Татвар болон хүүгийн зардлын өмнөх үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(1,681,962,660)	(1,502,995,855)
Хүлээн авсан хүү		2,778,248,615	2,398,608,437
Төлсөн хүү		(1,315,945,965)	(1,080,973,866)
Орлогын албан татварын төлөлт	29.3	(246,869,480)	(209,632,612)
Үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(466,529,490)	(394,993,896)

ХААН БАНК ХК
Мөнгөн гүйлгээний тайлан

	Тодруул -га	2025	2024
<i>Мянган төгрөгөөр</i>			
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Өмчийн үнэт цаасны худалдан авалт		(1,788,335)	-
Хараат компанид оруулсан хөрөнгө оруулалтыг борлуулсны орлого		-	86,762
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны худалдан авалт	9	(305,340,959)	(528,452,263)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны борлуулалтын орлого	9	299,571,106	265,605,748
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны худалдан авалт	9	(68,296,190)	(124,917,514)
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаас борлуулсны орлого	9	392,551,375	731,545,294
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		1,055,277	394,254
Үндсэн хөрөнгийн худалдан авалт	13	(55,063,174)	(66,837,683)
Биет бус хөрөнгийн худалдан авалт	14	(17,387,258)	(7,823,535)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		245,301,842	269,601,063
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
РЕПО хэлцлээс орж ирсэн орлого	31	2,528,791,392	839,494,046
РЕПО хэлцлийн эргэн төлөлт	31	(2,553,480,741)	(811,873,401)
Зээлээр авсан санхүүжилтээс орж ирсэн орлого	31	2,254,183,559	894,136,139
Зээлээр авсан санхүүжилтийн эргэн төлөлт	31	(909,382,998)	(535,069,802)
Банкнаас гаргасан өрийн үнэт цаасны орлого	31	56,952,675	526,865,000
Банкнаас гаргасан өрийн үнэт цаасны урьдчилгаа	31	(30,295,543)	
Түрээсийн өр төлбөрийн үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлт	31	(10,191,318)	(9,437,574)
Төлсөн ногдол ашиг	22	(373,547,879)	(271,015,823)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		963,029,147	633,098,585
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн валютын ханшийн өөрчлөлтийн нөлөө		(18,356,443)	5,669,549
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн зээлжих эрсдэлийн сангийн өөрчлөлтийн нөлөө	7	112,184	(759,236)
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн цэвэр өсөлт		723,557,240	512,616,065
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	7	5,470,343,139	4,957,727,074
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	7	6,193,900,379	5,470,343,139

1. Танилцуулга

ХААН Банк ХК (“Банк”) нь Монголбанк(“МБ”)-аас олгосон 2 тоот зөвшөөрлийн дагуу Банк, санхүүгийн үндсэн үйлчилгээг 2006 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрөөс хойш үзүүлж байна. Банкны хүчин төгөлдөр дүрмийн дагуу Банкны үндсэн үйл ажиллагаа нь:

- Мөнгөн хадгаламж,
- Төлбөр тооцооны үйлчилгээ;
- Гуравдагч этгээдэд өөрийн нэр дээр баталгаа, батлан даалт гаргах;
- Гадаад валют худалдах, худалдан авах, хадгалах, байршуулах;
- Үнэт металл, үнэт чулуу худалдах, худалдан авах, хадгалах, байршуулах;
- Үнэт зүйл хадгалах;
- Гадаад гуйвуулгын үйлчилгээ;
- Үнэт цаас гаргах, худалдах, худалдан авах;
- Санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээ;
- Зээл болон бусад санхүүгийн хэрэглүүрийг худалдах, худалдан авах;
- Даатгалын зуучлал (борлуулалтын агент)-ын үйлчилгээ;
- Тодорхой үнэт цаасны бүртгэл;
- Кастодиан банкны үйлчилгээ;
- Факторингийн үйлчилгээ болон
- Хууль эрх зүйн хүрээнд зөвшөөрөгдсөн санхүүгийн бусад үйлчилгээ болон Монголбанкны дүрэм журам зэрэг холбогдох хууль тогтоомжоор зөвшөөрөгдсөн, Монголбанк болон СЗХ-оос зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөн санхүүгийн бусад үйлчилгээ.

Банк нь Монгол Улсад бүртгэлтэй, тус улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Банк нь Монгол Улсын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компани юм. Банкны төв байрны албан ёсны хаяг нь ХААН банк цамхаг, Чингисийн өргөн чөлөө 6, Стадион Оргил-1, Хан-Уул дүүрэг, Улаанбаатар хот - 17010, Монгол Улс байна.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банкны том хувьцаа эзэмшигч нь Токиогийн хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй Эйч Эс Холдингс Лимитед Компани юм. Таван Богд Холдингс ХХК нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банкны нийт гаргасан хувьцааны 20%-аас илүү хувийг эзэмшдэг цорын ганц бусад нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигч юм. Тодруулга 22-ыг харна уу.

2. Банкны үйл ажиллагааны орчин

Монгол Улс харьцангуй өндөр инфляци, зээлийн хүү зэрэг хөгжиж буй зах зээлийн олон шинж чанарыг агуулдаг. Эдийн засаг нүүрс, зэс голчлон экспорд давамгайлсан хэвээр байгаа бөгөөд энэ нь ашигт малтмалын ихээхэн нөөцтэй, үйлдвэржилт хязгаарлагдмал байгааг илэрхийлнэ. ДНБ-ий өсөлт 6.4% (2024: 4.9%) байсан нь дараалсан хоёр жилийн хүнд өвлийн нөхцөл буюу зудны дараах хөдөө аж ахуйн салбарын сэргэлттэй холбоотой. Хятад улсын үл хөдлөх хөрөнгийн салбарын бууралтын үр дүнд нүүрсний экспортын орлого буурсан боловч зэсийн экспортын өсөлт энэхүү алдагдлыг хэсэгчлэн нөхсөн.

2025 оны 10 сарын 30-ны өдөр Стандарт энд Пүүрс, эрсдэлийн зэрэглэл тогтоох үнэлгээний байгууллага Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийг урт хугацаат эерэг төлөвтэй “BB-” болгон дээшлүүлсэн. 2025 оны 10 сарын 16-ны өдөр Мүүдис үнэлгээний агентлаг Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээг тогтвортой төлөвтэй “B1” болгон дээшлүүлсэн. 2025 оны 9 сарын 1-ний өдөр Фитч үнэлгээний агентлаг Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээг тогтвортой төлөвтэй “B+” болгон дээшлүүлсэн.

2025 онд Монголбанк бодлогын хүүгээ 2025 оны 3 сард 10%-аас 12% болгож нэмсэнээс хойш өөрчлөөгүй. (2025 оны 12 дугаар сарын 31: 12%, 2024 оны 12 дугаар сарын 31: 10%).

Инфляцийн түвшин 2025 оны 2 сард 9.6%-д хүрч, хурдацтай өссөн нь голчлон цахилгаан эрчим хүчний үнийн нэмэгдэл болон хүнсний бүтээгдэхүүний үнийн нэмэгдэлтэй холбоотой. Гэвч мөнгөний бодлогыг чангаруулах нөлөө илүү тодорч, эдгээр үнийн өсөлтийн нөлөө аажмаар буурснаар 2025 оны эцэст инфляци 7.5 %-д хүртэл буурсан байна.

Мөн ОХУ-Украин улсын мөргөлдөөн үргэлжилсэн хэвээр байгаа тул Банк нь ОХУ-ын банкуудад байршуулсан хөрөнгө болон ОХУ-ын эдийн засагт үзүүлэх нөлөөллийг бууруулахын тулд шаардлагатай арга хэмжээг авч, хориг арга хэмжээний жагсаалт, хяналт шалгалтын системийг тогтмол шинэчлэн ажиллаж байна.

2. Банкны үйл ажиллагааны орчин (Үргэлжлэл)

Тулгарч буй энэхүү байдал үргэлжилсээр байвал энэ нь газрын тос болон бусад түүхий эдийн үнийг нэмэгдүүлж инфляцийн түвшинг өсгөж болзошгүй бөгөөд энэ нь хүүгийн түвшинг өндөр хэвээр байлгах нөхцөл болох ба дэлхий даяарх тодорхойгүй байдал санхүүжилтийн зардлыг нэмэгдүүлж дотоодын мөнгөний ханшийн нөхцөл байдалд нөлөөлж болно.

Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал ("ХБЭА")-ыг тооцоолоход Банк макро эдийн засгийн хувьсагчдын таамаглалыг багтаасан ирээдүйд чиглэсэн мэдээллийг ашигладаг. Гэхдээ аливаа эдийн засгийн урьдчилсан мэдээний нэгэн адил тэдгээрийн гарах төсөөлөл, магадлал нь тодорхойгүй байдлын өндөр түвшинд байдаг тул бодит үр дүн нь төсөөлж байснаас эрс ялгаатай байж болно. Тодруулга 4 болон 34-д Банк ХБЭА-ын загварт ирээдүйд чиглэсэн мэдээллийг хэрхэн ашигласан талаар дэлгэрэнгүй толилуулсан.

3. Тайлан бэлтгэх үндэслэл

Банк эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт ("СТОУС Нягтлан Бодох Бүртгэлийн стандарт")-ын дагуу бэлтгэн гаргасан.

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг санхүүгийн хэрэглүүрийг бодит үнэ цэнээр нь анх хүлээн зөвшөөрөх, мөн ашиг алдагдлаарх бодит үнэ цэнэ ("ААБҮЦ")-ээр болон бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнэ ("БДОБҮЦ")-ээр бүртгэгдэх үндсэн хөрөнгө, санхүүгийн хэрэглүүрийг дахин үнэлэх замаар өөрчилсөн түүхэн өртөгт үндэслэн бэлтгэсэн. Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхэд баримталсан нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогуудыг доор толилуулав. Эдгээр нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудыг өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд бүх тайлант жилүүдэд тасралтгүй мөрдөж ирсэн.

Эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь удирдлагын хувьд зөвхөн үндсэн хэрэглэгчдэд чухал гэж үзсэн мэдээллийг тусгахад чиглэсэн. Удирдлагын зүгээс материаллаг бус мэдээллийг материаллаг мэдээллээр халхлан эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг ойлгомжтой байдлыг бууруулахгүй байхыг зорьдог. Иймээс зөвхөн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хувьд материаллаг гэж үзсэн нөхцөлд холбогдох тодруулгад тусгана.

Эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь Банкны үйл ажиллагааны бүртгэлийн мөнгөн тэмдэгт болох Монгол төгрөгөөр толилуулагдсан бөгөөд өөрөөр тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд бүх үзүүлэлтүүд мянгачлан илэрхийлэгдсэн.

Санхүүгийн байдлын тайланг хөрвөх чадварын дарааллаар танилцуулах. Банк нь тодорхой тодорхойлсон үйл ажиллагааны мөчлөггүй тул санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн болон эргэлтийн бус хөрөнгө, өр төлбөрийг тусад нь толилуулдаггүй. Үүний оронд хөрөнгө, өр төлбөрийг хөрвөх чадварын дарааллаар толилуулдаг. Санхүүгийн хэрэглүүрийн дуусгавар болох хугацааны шинжилгээг Тодруулга 34-өөс харна уу. Тодруулга 34-д шинжилгээ хийгдээгүй зүйлсийн хувьд тайлант үеэс өмнөх болон дараах 12 сарын хугацаанд нөхөгдөх буюу барагдуулахаар хүлээгдэж буй төлбөрийн талаарх мэдээллийг Тодруулга 38-аас харна уу.

Санхүүгийн тайланг гаргасны дараа нэмэлт өөрчлөлт оруулах. Банкны хувьцаа эзэмшигчид болон удирдлага эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг гаргасны дараа нэмэлт өөрчлөлт оруулах эрхтэй.

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт

Банк санхүүгийн тайлангуудаа бэлтгэн гаргахдаа удирдлагаас орлого, зардал, хөрөнгө, өр төлбөрийн тайлагнасан дүн, тэдгээрийн дагалдах тодруулга, түүнчлэн болзошгүй өр төлбөрийн талаарх тодруулгад нөлөөлөхүйц дүгнэлт, тооцоолол, таамаглал хийхийг шаарддаг. Эдгээр таамаглал болон тооцооллын тодорхой бус байдал нь ирээдүйн тайлант хугацааны хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэд материаллаг залруулга хийх шаардлагатай үр дүнд хүргэж болзошгүй. Банкны нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх явцад удирдлага дараагийн санхүүгийн жилд хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэд материаллаг залруулга хийх мэдэгдэхүйц эрсдэл бүхий ирээдүйн болон тайлант өдрийн тооцооллын тодорхой бус байдлын бусад гол эх үүсвэрүүдийн талаар дүгнэлт, таамаглалыг гаргасан. Тодруулга 4.1 болон Тодруулга 4.9-ийг харна уу.

Одоо байгаа нөхцөл байдал болон ирээдүйн хөгжлийн талаарх таамаглал нь Банкны хяналтаас үл хамаарах нөхцөл байдлын улмаас өөрчлөгдөж болох бөгөөд тэдгээр нь тохиолдсон үед таамаглалд тусгагдсан болно. Удирдлагын томоохон дүгнэлт/тооцоолол бүхий санхүүгийн тайланд хүлээн зөвшөөрөгдсөн дүнд хамгийн их нөлөө үзүүлдэг зүйлсийг холбогдох дүгнэлт/тооцооллын дагуу доор нэгтгэн харууллаа.

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт (үргэлжлэл)**4.1. Бизнес загварын үнэлгээ**

Банк бизнесийн зорилгодоо хүрэхийн тулд санхүүгийн хөрөнгийг хамгийн үр дүнтэйгээр удирдах түвшинд бизнес загвараа тодорхойлно.

Банкны бизнес загвар нь хэрэглүүрийн түвшинд биш нийлмэл багцын түвшинд хянагддаг ба дараах ажиглагдахуйц хүчин зүйлсээс хамаарна:

- Бизнес загварын үнэлгээ болон тухайн бизнес загварт хамрагдаж буй санхүүгийн хөрөнгийг хэрхэн үнэлэгдэж байгааг Банкны эрх бүхий албан тушаалтнуудад тайлагнадаг
- Бизнес загвар (тухайн бизнес загварт хамрагдах санхүүгийн хөрөнгө)-ын гүйцэтгэлд нөлөөлж буй эрсдэл ба эдгээр эрсдэлийг хэрхэн удирдах аргачлал
- Байгууллагын удирдлагуудад хэрхэн урамшуулал олгодог (жишээ нь, урамшуулал нь хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ эсвэл гэрээний цуглуулсан мөнгөн урсгалд үндэслэдэг эсэх)

Борлуулалтын хүлээгдэж буй давтамж, үнэ цэнэ ба хугацаа нь Банкны үнэлгээг хийхэд чухал хүчин зүйлс болдог.

Бизнес загварын үнэлгээ нь хамгийн боломжит хувилбарт үндэслэдэг ба 'хамгийн муу' эсвэл 'стресс' нөхцөлүүдийг харгалзан үздэггүй. Хэрэв анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараах мөнгөн урсгал нь анх таамагласан хүлээлтээс өөр байвал Банк тухайн бизнес загварт хамааралтай санхүүгийн хөрөнгийн ангиллыг солихгүй бөгөөд харин тухайн мэдээллийг шинээр санхүүгийн хөрөнгө худалдаж авах үед үнэлгээндээ оруулан үздэг.

Банкны өрийн үнэт цаасны ойролцоогоор 71%-ийг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 53%) хөрвөх чадвартай багц гэж тодорхойлж, цуглуулах ба борлуулах зорилгоор эзэмшиж байгаа гэж ангилсан бол үлдсэн өрийн үнэт цаасыг хугацаа дуустал эзэмших буюу цуглуулах зориулалттай гэж ангилсан. Эдгээр үнэт цаасыг зөвхөн стресс буюу хямралын үед борлуулна.

Банк нь Монголын Ипотекийн Корпорацид худалдах зээлийн багц болон Үнэт Цаасны Санхүүжилтын Корпорацид зарагдах Жижиг Дунд үйлдвэрийн зээлийн багцаас бусад ашиг, алдагдлаар бүртгэгдэх бодит үнэ цэнэд ангилагддаг бүх төрлийн зээлийн багцаа гэрээний мөнгөн урсгалыг цуглуулах зорилготой бизнесийн загварт тавигдсан шалгуурт нийцнэ гэж дүгнэсэн.

4.2 Мөнгөн урсгал нь зөвхөн үндсэн төлбөр болон хүүгийн төлбөрөөс бүрдэж буй эсэх үнэлгээ (ЗҮТХТ)

Санхүүгийн хэрэглүүрийн ангиллын хоёр дахь шат бол Банк ЗҮТХТ-ийн шаардлагыг хангаж буй эсэхийг тодорхойлохын тулд санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний нөхцөлийг дүгнэдэг. Энэхүү шалгуурын хүрээнд 'Үндсэн' гэдэг нь анхны хүлээн зөвшөөрөх үеийн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ бөгөөд санхүүгийн хөрөнгийн ашиглах хугацааны туршид өөрчлөгдөж болно (жишээ нь, үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлт эсвэл урамшуулал/хөнгөлөлтийн хорогдуулалт).

Зээлийн гэрээн дэх хүүгийн хамгийн гол үзүүлэлт нь мөнгөний өнөөгийн үнэ цэнэ болон зээлийн эрсдэл байдаг. ЗҮТХТ-ийн үнэлгээг хийхийн тулд Банк санхүүгийн хөрөнгийг ямар валютаар илэрхийлсэн, хүүгийн түвшнийг тогтоосон хугацаа гэх мэт холбогдох хүчин зүйлс, үнэлэмжийг авч үздэг.

Нөгөө талаас, эрсдэлийг хариуцах магадлал багатай гэрээний заалт эсвэл үндсэн зээлийн зохицуулалттай холбоогүй гэрээний мөнгөн гүйлгээний тогтворгүй байдал зэрэг нь зөвхөн үндсэн төлбөр болон хүүгийн төлбөрийн үлдэгдэл дүнгийн гэрээний мөнгөн гүйлгээнд нөлөөлөхгүй. Ийм тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгө нь ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнэ (ААБҮЦ)-ээр бүртгэгдэнэ.

ЗҮТХТ-ийн шалгуурт тэнцээгүй хэрэглүүрийг ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнэ (ААБҮЦ)-ээр хэмждэг бөгөөд энэ нь Засгийн газрын хөтөлбөрийн хүрээнд Ипотекийн зээлийн хөтөлбөр болон репо хэлцлийн хүрээнд хэрэгжиж буй санхүүгийн хэрэглүүртэй холбоотой.

4.3 Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт (ЗЭМӨ)

Зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц өссөн эсэхийг тодорхойлохын тулд Банк тайлант өдрийн эцэст санхүүгийн хэрэглүүрийн ашиглалтын хугацаанд үүсэх эрсдэлийг анх хүлээн зөвшөөрсөн өдрийн эрсдэлтэй харьцуулна. Үнэлгээгээр тайлант үеийн эцэст тодорхой нэг зээлийн эрсдэлийн түвшинд хүрэхээс илүү зээлийн эрсдэлийн харьцангуй өсөлтийг нь авч үздэг. Банк хэт их зардал, хүчин чармайлт гаргалгүйгээр бүхий л боломжит ашиглаж болохуйц бэлэн байгаа ирээдүйд чиглэсэн мэдээллийг авч үздэг.

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт (Үргэлжлэл)

4.3 Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт (ЗЭМӨ) (Үргэлжлэл)

Банк хугацаа хэтрүүлэхээс өмнөх зээлийн эрсдэлийн өсөлтийг харуулсан төлөв байдлын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, зээлийн эрсдэлийн үнэлгээнд тусгайлсан болон бүлгийн түвшинд тохирсон ирээдүйн мэдээллийг тусгадаг. Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлтийг тодорхойлохын тулд удирдлага үнэлгээнд үндэслэн тодорхой шалгуурыг авч үздэг. Тэдгээр шалгуур нь:

- Байгууллагын зээлийн хувьд 30 хоногоор хугацаа хэтэрсэн, иргэний зээлийн хувьд 15 хоногоор хугацаа хэтэрсэн
- Чанаргүйдлийн магадлалд орох томоохон өөрчлөлт
- Гэрээний бүтцэд өөрчлөлт орсон зээл
- Монголбанкны “Активыг ангилах, активын эрсдэлийн сан байгуулж зарцуулах журам”-ын дагуу зээлийн эрсдэлийн ангилал нь “Анхаарал хандуулах” гэж ангилагдсан
- Зээлийн эрсдэлээс урьдчилан сэрэмжлүүлэх үйл ажиллагааны журмын дагуу “Анхаарах зээл”-д ангилагдсан зээл
- Салбар болон бүс нутгийн төвлөрлийн эрсдэлд өртөх магадлалтай гэж үзсэн эдийн засгийн салбар
- Хэрэв зээлдэгчийн бусад зээл чанаргүйдсэн, онцгой нөхцөл байдлууд эсвэл дээрх ЗЭМӨ-ийн шалгуурыг хангасан бол.

Хэрэв харилцагчдад олгосон бүх зээл, урьдчилгаа төлбөрийг нийт хугацааны ХБЭА-ын нөөц сан (шатлал 1-ийн 12 сарын ХБЭА-аар тооцогдсон)-аар тооцох бол хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын сан нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 130,196,378 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 119,871,582 мянган төгрөгөөр их байсан)-өөр их байна.

4.4 Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын хэмжилт

Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын хэмжилт нь аргачлал, загвар болон өгөгдлийн орц зэрэг сонголтыг өөртөө багтаадаг чухал тооцоолол юм. Дараах бүрэлдэхүүн хэсгүүд нь эрсдэлийн алдагдалд ихээхэн нөлөө үзүүлдэг (Тодруулга 34):

- Бизнесийн загвар болон ХБЭА-ын үнэлгээний зорилгоорх санхүүгийн хөрөнгийн сегментчилэл;
- ЗЭМӨ-ийн үнэлгээ;
- Чанаргүйдлийн тодорхойлолт;
- Тусгайлсан болон бүлгийн ХБЭА-ын үнэлгээ;
- Дотоодын зээлийн үнэлгээний загварууд;
- Чанаргүйдлийн магадлал (“ЧМ”)
- Алдагдалд хүргэх чанаргүйдэл (“АХЧ”)-ийн үнэлгээ;
- Макро эдийн засгийн хэтийн төлөв, тэдгээрийн магадлалын жинлэлт.

Банк ХБЭА-ыг хэмжих зорилгоор макро эдийн засгийн таамаглалын загвар зэрэг ирээдүйд чиглэсэн хүлээн зөвшөөрөгдөхүйц мэдээллийг ашигласан. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар ХБЭА-ын тооцоололд хамааралтай хамгийн ашиглагдахуйц ирээдүйн таамаглал болон магадлалын жинлэгдсэн хувиудыг дор үзүүлэв:

Өгөгдөл	Хувилбар	Жинлэгдсэн хувь	Таамаглал
ДНБ-ий өсөлт	Дээд	23.1%	8.5%
	Суурь	49.4%	5.4%
	Доод	27.5%	2.4%
Бодлогын хүү	Дээд	23.1%	8.4%
	Суурь	49.4%	10.4%
	Доод	27.5%	12.5%
Ажилгүйдлийн хувь	Дээд	23.1%	5.1%
	Суурь	49.4%	7.0%
	Доод	27.5%	8.9%
Төг/Ам.дол/жилийн өсөлт	Дээд	23.1%	-3.7%
	Суурь	49.4%	5.9%
	Доод	27.5%	15.4%

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт (Үргэлжлэл)

4.4 Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын хэмжилт

Сүүлийн жилүүдэд цаг агаарын эрс тэс үзэгдлийн давтамж нэмэгдэж байгаа нь өвөл, хаврын улиралд зудын (өвлийн хүнд нөхцөл) эрсдэлийг нэмэгдүүлж байна. Цаашид цаг уурын өөрчлөлтөөс үүдэн өвөлжилт хүндрэх төлөвтэй байна. Банк тус өөрчлөлийг малчдын зээлээ төлөх чадварт мэдэгдэхүйц нөлөөлнө гэж үзэж байгаа тул хөдөө аж ахуйн сегмент дэх малчны зээлийн багцын хэтийн төлөвийг тусад нь тооцоолсон.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар хөдөө аж ахуйн сегментэд багтсан малчны зээлд дараах таамаглалыг ашигласан болно:

Өгөгдөл	Хувилбар	2025 оны 12 сарын 31		2024 оны 12 сарын 31	
		Жинлэгдсэн хувь	Таамаглал	Жинлэгдсэн хувь	Таамаглал
Малын хорогдлын түвшин	Дээд	7.7%	5.2%	7.7%	4.5%
	Суурь	46.2%	13.3%	46.2%	12.5%
	Доод	46.1%	21.4%	46.1%	31.5%

Малчны зээлийн багцын ирээдүйд чиглэсэн макро эдийн засгийн суурьт ашигласан жинлэсэн хувийг 10%-аар доод таамаглалд шууд өөрчлөхөд 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар ХБЭА-ын нөөц санг 1,090,078 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31-ний өдөр: 8,673,259 мянган төгрөг)-өөр нэмэгдүүлэхэд хүргэх болно.

Түүнчлэн банкны удирдлагууд зудын байдал ихээхэн нөлөөлсөн бүс нутгаас нь хамааруулан нийтдээ 192,993,003 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31: 354,517,851 мянган төгрөг)-ийн малчны зээлийн багцын зээлийн эрсдэл нэмэгдэж байгаа гэж үнэлсэн учир Банкнаас энэхүү багцыг шатлал 2-т ангилсан. Түүхэн чанаргүйдлийн магадлал (ЧМ) нь одоогийн малчны зээлийн багцын төлөгдөх магадлалыг илэрхийлэхээ больсон гэж Банк үзэж байгаа бөгөөд малын түүхэн хорогдлын түвшин болон чанаргүй зээлийн дансны үнэ хоорондын хамааралд үндэслэн түүхэн ЧМ-ын хувь хэмжээг тохируулсан. Үүний үр дүнд 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар тодорхой бүс нутгийн малчны зээлийн багцын ХБЭА-ыг тооцоход илүү өндөр ЧМ ашигласан ба ХБЭА нь 15,512,387 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31: 50,053,567 мянган төгрөг)-өөр өссөн үр дүнг үзүүлсэн байна.

ЧМ-ын 10%-ийн өсөлт нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар малчны зээлийн багцын эрсдэлийн алдагдлын санг 1,754,555 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31-ний өдөр: 8,844,891 мянган төгрөг)-өөр нэмэгдүүлэхэд хүргэнэ.

АХЧ-ийн 10%-ийн өсөлт нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар малчны зээлийн багцын эрсдэлийн алдагдлын санг 2,174,795 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31-ний өдөр: 9,419,713 мянган төгрөг)-өөр нэмэгдүүлэхэд хүргэнэ.

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх таамаглал болон магадлалын хувиудыг дор үзүүлэв:

Өгөгдөл	Хувилбар	Жинлэгдсэн хувь	Таамаглал
ДНБ-ий өсөлт	Дээд	25.7%	9.6%
	Суурь	54.3%	6.5%
	Доод	20.0%	3.6%
Бодлогын хүү	Дээд	25.7%	6.1%
	Суурь	54.3%	8.2%
	Доод	20.0%	10.1%
Ажилгүйдлийн хувь	Дээд	25.7%	3.5%
	Суурь	54.3%	5.4%
	Доод	20.0%	7.2%
Төг/Ам.дол/жилийн өсөлт	Дээд	25.7%	-6.5%
	Суурь	54.3%	3.4%
	Доод	20.0%	9.9%

Ирээдүйд чиглэсэн макро эдийн засгийн суурьт ашигласан жинлэсэн хувийг 10%-аар доод таамаглалруу шууд өөрчлөхөд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр нийт ХБЭА-ын санг 988,185 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 727,313 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн)-өөр нэмэгдүүлэхэд хүргэнэ.

ЧМ-ын 10%-ийн өсөлт нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр нийт эрсдэлийн алдагдлын санг 13,471,992 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 12,492,931 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн)-өөр нэмэгдүүлэхэд хүргэнэ.

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт (Үргэлжлэл)**4.4 Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын хэмжилт**

АХЧ-ийн 10%-ийн өсөлт нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр нийт эрсдэлийн алдагдлын санг 43,009,477 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 32,008,361 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн)-өөр нэмэгдүүлэхэд хүргэнэ.

4.5 Засгийн Газар, Монголбанк, төрийн байгууллага болон олон улсын санхүүгийн байгууллагуудаас авсан зээлийн эх үүсвэр

Банк нь Монгол Улсын Засгийн Газрын байгууллагууд (зарим нь олон улсын санхүүгийн байгууллагуудын оролцоотой хөтөлбөрүүд байдаг)-аас санхүүжилтийг хэвийн зээлийн хүүтэй ижил хүүгээр авдаг бөгөөд тус зээлийн хүү нь Банкны бусад зээлдүүлэгчдээс авдаг зээлийн хүүгээс доогуур байж болзошгүй. Ийм санхүүжилтийн үр дүнд Банк эдгээр эх үүсвэрүүдийг зээлдэгчийн тодорхойлсон зорилтот харилцагчдад хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр зээлүүлэх боломжтой. Удирдлага эдгээр хэрэглүүрүүдийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн үед олз, гарз үүсэх эсэхийг авч үздэг. Ажил гүйлгээнүүд нь холбоогүй талуудтай хийгддэг тул удирдлагын үнэлэлтээр эдгээр эх үүсвэрүүд болон холбогдох зээл олголтууд нь зах зээлийн үнээр хийгдсэн бөгөөд анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн үед нь олз, гарз үүсэхгүй гэж дүгнэсэн. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх Засгийн газрын байгууллагуудаас авсан зээлийн эх үүсвэр 300,345,140 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 407,640,297 мянган төгрөг) байна. Тодруулга 20-иос харна уу.

4.6 Монголын ипотекийн корпораци (МИК)-ийн орон сууцны зээлээр баталгаажсан үнэт цаас

Банк МИК-ийн орон сууцны зээлийн багц худалдаж, үнэт цаасжуулах гүйлгээнд 2013 оноос хойш оролцсон. МИК-ийн Тусгай зориулалттай компани (ТЗК) нь (МИК ОССК)-ийн охин компани ба арилжааны банкуудаас Ипотекийн зээлээр баталгаажсан зээлийн багц худалдан авах Давуу болон Энгийн эрхтэй үнэт цаасыг гаргадаг. Дээрх зээлийн багцыг МИК-ийн тусгай зориулалтын компанид үүрэггүй худалдсан. Давуу эрхтэй бондын үндсэн төлбөрийг бүрэн эргүүлэн төлөгдсөний дараа энгийн бондын үндсэн төлбөрийг авах боломжтой ба давуу эрхтэй бонд эзэмшигчид нь төлбөрийн хувьд давуу эрхтэй байдаг. Банк зарагдсан зээл тус бүрийн хувьд үйлчилгээ үзүүлэгч гэгдэх ба харилцагчаас зээлийн төлбөрийг цуглуулж, үйлчилгээний шимтгэлд цуглуулсан төлбөрөөс 2.5%-ийн шимтгэл авна.

Удирдлага эдгээр зээлүүдийг СТОУС Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад зааснаар данснаас хасах шаардлагыг хангасан эсэхэд үнэлгээ хийж үзсэн. Банк хэдийгээр агент шиг зээлийн багцаас мөнгө хүлээн авсан боловч эдгээр орон сууцны зээлийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх шилжүүлснээр бүх эрсдэл болон өгөөжийг давхар шилжүүлсэн гэж Банкны удирдлага дүгнэсэн ба тайлан тэнцэлдээ эдгээр зээлийг хүлээн зөвшөөрөөгүй байна.

4.7 Урт хугацаат үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ

Банк нь Монголбанктai валют хоорондын урт хугацаат хүүгийн своп хэлцэл хийсэн байна. Үүсмэл хэрэглүүрүүдийг бодит үнэ цэнээр бүртгэх бөгөөд энэ нь эерэг утгатай тохиолдолд хөрөнгөд, сөрөг утгатай тохиолдолд өр төлбөрт тус тус бүртгэдэг. Банк ийм төрлийн своп хэлцлийн бодит үнэ цэнийг үнэлэх үнэлгээний загвар, аргачлалыг боловсруулсан. Энэхүү загвар аргачлал нь бүхэлдээ зах зээлийн ажиглагдахуйц мэдээлэлд үндэслэгддэг. Банк нь ам.долларын форвард хүүний хувийг Блүүмберг терминалын ам.долларын форвард өгөөжийн муруйгаас авдаг. Хэрэв зах зээл дээрх төгрөгөөр илэрхийлсэн форвард ханшийн өгөөжийн муруйн мэдээлэл байхгүйн улмаас Банк төгрөгөөр илэрхийлсэн форвард хүүгийн хувьд Монголбанкаас зарласан зээлийн хүүг ашигладаг.

Хэлцлийн эхэн үед, үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр нь голчлон төлбөрийг бага хэмжээгээр эсвэл огт шилжүүлэхгүй байх нөхцөл бүхий хоёр талын харилцан хэлэлцээртэй байдаг. Гэвч эдгээр хэрэглүүр нь ихэвчлэн өндөр түвшний хөшүүргийг агуулдаг бөгөөд хэлбэлзэл өндөртэй байдаг. Хөрөнгийн үнэ цэнийн харьцангуй бага хөдөлгөөн, хувь хэмжээ болон үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн индексийн хувь нь Банкны ашиг, алдагдалд нөлөөлж болзошгүй.

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой тооцоолол, дүгнэлт (Үргэлжлэл)**4.8 Хейджийн бүртгэл**

Банк 2016 оны 5 сарын 1-ний өдрөөс хейджийн бүртгэлийг хэрэгжүүлж эхэлсэн бөгөөд 2018 оны 1 сарын 1-ний өдрөөс эхлэн СТОУС 9-ийг хейджийн бүртгэлд ашиглаж эхэлсэн.

Банк хейджийн үр ашгийг үнэлэхдээ чанар болон тоон аргуудыг ашигладаг. Хейджийн бодлого журамд, хейджийн үр ашиггүй байдал дараах тохиолдолд үүсч болно:

- Хейджийн хэрэглүүр болон хейджээр хамгаалагдсан зүйлийн мөнгөн урсгалын ялгаа;
- Харилцагч талуудын бодит үнэ цэнэд нөлөөлөх зээлийн эрсдэл;
- Хейдж хүчин төгөлдөр болох өдрөөр тохиролцсон форвард ханш болон зах зээлийн форвард ханшийн ялгаа.

4.9 Гүйцэтгэлийн баталгаа

Банк гаргасан гүйцэтгэлийн баталгааны гэрээнүүдийг СТОУС 17-ийн хүрээнд хамаарах даатгалын гэрээний тодорхойлолтыг хангаж байгаа эсэхийг шинжилж үнэлсэн. Гүйцэтгэлийн баталгааны зарим гэрээ нь зээлийн эрсдэл учруулдаг гэж Банк үздэг ба учир нь (1) бүх гэрээнүүд нь баталгаа гаргуулах хүсэлт өгсөн харилцагчаас Банкыг баталгаа гаргагчийн хувьд нөхөн төлбөр төлөх үүргийн хэмжээний барьцаа гаргахыг шаарддаг, (2) банк ийм төрлийн баталгаа эзэмшигчдэд их хэмжээний нэмэлт төлбөр төлөх шаардлагатай арилжааны шинжтэй нөхцөл байдал үүсэх хувилбар байхгүй. Иймээс Банк СТОУС 9-ийн дагуу эдгээр гэрээг зээлийн үүрэгтэй гэрээ гэж тооцдог. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн үүрэг болгон бүртгэсэн гүйцэтгэлийн баталгааны нийт дүн 93,593,478 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 85,163,613 мянган төгрөг) бөгөөд санхүүгийн байдлын тайланд тусгагдсан холбогдох өр төлбөрийн дансны үнэ 2,408,703 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 293,696 мянган төгрөг) байна. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар эдгээр гүйцэтгэлийн баталгаанд хүлээн зөвшөөрсөн шимтгэлийн орлого 177,513 мянган төгрөг (2024: 172,901 мянган төгрөг) байна.

5. Шинэ буюу нэмэлт өөрчлөлт орсон стандартуудын тайлбар болон хэрэгжилт

Дараах стандартын нэмэлт өөрчлөлт 2025 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болсон:

НББОУС 21, “Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтийн үр нөлөө”-ийн нэмэлт өөрчлөлтүүд (2023 оны 8 сарын 15-ны өдөр батлагдан гарсан бөгөөд 2025 оны 1 сарын 1-ний өдөр болон түүнээс хойших тайлант жилүүдэд хүчин төгөлдөр болно). 2023 оны 8 сард НББОУСЗ нь НББОУС 21 стандартад нэмэлт өөрчлөлт оруулж, валют хоорондын солилцооны боломжгүй нөхцөлд байгууллагууд хоёр валютын хоорондын солилцооны боломжийг үнэлэх болон тухайн үеийн спот ханшийг тогтоох аргачлалтай болох боломжийг бүрдүүлсэн. Энэхүү нэмэлт өөрчлөлт нь тухайн байгууллагад тодорхой зорилгоор хэмжилтийн өдөрт гадаад валютыг өөр валют руу солих боломжгүй гүйлгээ эсвэл үйл ажиллагаа байгаа тохиолдолд хамаарна. НББОУС 21-ийн нэмэлт өөрчлөлт нь тухайн үеийн спот ханшийг хэрхэн тооцоолох талаар нарийвчилсан шаардлагыг тусгаагүй болно. Харин үүний оронд хэмжилтийн өдрийн тухайн үеийн спот ханшийг байгууллага тогтоох боломжтой хүрээг тогтоосон. Шинэ шаардлагыг хэрэгжүүлэхдээ өмнөх харьцуулсан мэдээллийг дахин тооцоолохыг зөвшөөрдөггүй. Харин анх удаа хэрэгжүүлэх өдрийн байдлаар нөлөөлөлд өртсөн дүнг тооцоологдсон тухайн үеийн спот ханшаар хөрвүүлэх шаардлагатай бөгөөд энэ үед зөрүүг хуримтлагдсан ашиг эсвэл хуримтлагдсан хөрвүүлэлтийн зөрүүгийн нөөц санд тохируулан бүртгэнэ.

6. Нягтлан бодох бүртгэлийн шинэ бодлогын мэдэгдэл

2026 оны 1 сарын 1-ний өдөр буюу түүнээс хойших буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант жилүүдэд заавал дагаж мөрдөх зарим шинэ стандарт, тайлбарууд батлагдсан бөгөөд Банк эдгээр стандартуудыг хугацаанаас нь өмнө хэрэгжүүлж эхлээгүй.

- СТОУС 9 болон СТОУС 7-д орсон нэмэлт өөрчлөлт – Санхүүгийн хэрэглүүрийн ангилал болон хэмжилт (2024 оны 5 сарын 30-ны өдөр батлагдан гарсан бөгөөд 2026 оны 1 сарын 1-ний өдөр болон түүнээс хойших тайлант жилийн хугацаануудад хүчин төгөлдөр болно)
- СТОУС 18 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга болон тодруулга (2024 оны 4 сарын 9-ний өдөр батлагдан гарсан бөгөөд 2027 оны 1 сарын 1-ний өдөр болон түүнээс хойших тайлант жилийн хугацаануудад хүчин төгөлдөр болно). СТОУС 18 нь НББОУС 1-ийг орлох бөгөөд НББОУС 1-д байсан зарчмуудын ихэнх нь хэвээр үлдэх боловч хязгаарлагдмал хүрээний өөрчлөлт орсон.

6. Нягтлан бодох бүртгэлийн шинэ бодлогын мэдэгдэл (Үргэлжлэл)

- СТОУС 18 нь санхүүгийн тайлангийн бүртгэл хөтлөлт болон хэмжилтийн зарчимд нөлөө үзүүлэхгүй, харин тухайн байгууллага 'үйл ажиллагааны ашиг, алдагдал'-аа яаж тайлагнаснаас хамаарч өөрчлөлт оруулах боломжтой. СТОУС 18 нь 2027 оны 1 сарын 1-ний өдөр буюу түүнээс хойших тайлант хугацаануудад хүчин төгөлдөр бөгөөд харьцуулагдах мэдээлэлд мөн адил хэрэгжинэ.
- СТОУС 19 Олон нийтэд хариуцлага хүлээдэггүй охин компаниуд (2024 оны 5 сарын 9-ний өдөр батлагдан гарсан бөгөөд 2027 оны 1 сарын 1-ний өдөр болон түүнээс хойших тайлант жилийн хугацаануудад хүчин төгөлдөр болно).
- СТОУС14, Хойшлогдсон дансыг зохицуулах (2014 оны 1 сарын 30-ны өдөр батлагдан гарсан).
- СТОУС 10 болон НББОУС 28-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Хөрөнгө оруулагч болон түүний хараат компани эсвэл хамтарсан компанийн хооронд хөрөнгө худалдах буюу хөрөнгө оруулалт хийх (2014 оны 9 сарын 11-ний өдөр батлагдан гарсан бөгөөд хэрэгжиж эхлэх хугацааг НББОУС3-өөс тодорхойлсон өдөр болон түүнээс хойших тайлант жилийн хугацаануудад хүчин төгөлдөр болно).
- СТОУС 9 болон СТОУС 7-д орсон нэмэлт өөрчлөлт - Байгалийн нөхцөлөөс хамааралтай цахилгаан эрчим хүчний иш татсан гэрээнүүд (2024 оны 12 сарын 18-ны өдөр батлагдан гарсан бөгөөд 2026 оны 1 сарын 1-ний өдөр болон түүнээс хойших тайлант жилийн хугацаануудад хүчин төгөлдөр болно).
- СТОУС Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын жилийн сайжруулалтууд (2024 оны 7 сард батлагдан гарсан бөгөөд 2026 оны 1 сарын 1-ний өдөр болон түүнээс хойших тайлант жилийн хугацаануудад хүчин төгөлдөр болно)

Дээр өөрөөр тодруулаагүй бол Банк шинэ стандарт болон өөрчлөлтүүдийн санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг одоогоор үнэлж байна.

7. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Бэлэн мөнгө	204,400,108	169,843,089
Монголбанкны харилцах	761,465,618	358,986,761
Монголбанкны үнэт цаас	3,871,989,691	4,341,204,093
Бусад банкууд дахь харилцах хадгаламж – 3 сараас бага хугацаатай	1,357,821,671	602,198,089
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн нийт дүн	6,195,677,088	5,472,232,032
Хасах: Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн зээлжих эрсдэлийн сан	(1,776,709)	(1,888,893)
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн цэвэр дүн	6,193,900,379	5,470,343,139

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгөд тодорхой хэмжээний мөнгө рүү түргэн хөрвөх боломжтой үнэ цэнээ алдах эрсдэл багатай зүйлс хамаарна. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгөд бусад банкуудад 3 сараас бага анхны хугацаатай байршуулсан репо, урвуу репо хэлцлүүд, банк хооронд байршуулсан бүх мөнгөн хөрөнгө орно. Санхүүгийн байдлын тайланд болон мөнгөн гүйлгээний тайлангийн зорилгоор анх 3 сараас их хугацаатайгаар байршуулсан хөрөнгийг мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгөд ангилж бүртгэхгүй. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг хорогдуулсан өртгөөр бүртгэх ба энэ нь: (1) гэрээнд заасан мөнгөн гүйлгээг цуглуулах зорилгоор эзэмшдэг бөгөөд эдгээр мөнгөн гүйлгээ нь ЗҮТХТ-ийн дагуу байх, (2) ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнийг хүлээн зөвшөөрөхгүй үед бүртгэдэг.

Мөнгөн гүйлгээний тайланд тусгагдсан төлбөр болон орлого нь Банкны мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн шилжүүлгийг илэрхийлдэг. Банкны харилцагч талуудын харилцах дансанд бүртгэсэн дүнг оролцуулан, зээлийн хүүгийн авлага, харилцагчдын харилцах данснаас суутгасан үндсэн төлбөр, харилцагчдад олгосон зээл ба зээлийн хүүгийн төлөлт зэргийг оролцуулах ба эдгээр төлөлтүүд нь харилцагчдын мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө болно.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банк ОХУ-ын хоригт ороогүй гурван банкинд 171,567 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 131,607 мянган төгрөг)-ийн харилцах дансыг байршуулсан байсан бөгөөд Банкны зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц өссөн гэж үзсэн тул тэдгээрийг “шатлал 2”-т ангилж, нийт хугацааны турш дахь ХБЭА-ыг тооцоолж, нийт 116,014 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31: 104,956 мянган төгрөг)-ийг бүртгэсэн. Бусад мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг “шатлал 1”-т ангилсан.

7. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө (Үргэлжлэл)

Монголбанкны үнэт цаасыг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 67,000,000 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 84,840,000 мянган төгрөг)-ийн Репо хэлцлээр барьцаалсан. Барьцаалуулагч эдгээр үнэт цаасыг дахин барьцаалах, худалдах эрхгүй. Бусад мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, түүний дотор төв банкинд байгаа үлдэгдэл (заавал байлгах нөөцөөс бусад) барьцаалагдахгүй.

Бэлэн мөнгөнөөс бусад мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан

Доорх хүснэгтэд Банкны дотоод зээлийн үнэлгээний систем болон жилийн эцсийн байдлаар шатлалын ангилалд үндэслэсэн зээлжилтийн чанар болон зээлийн эрсдэлийн хамгийн дээд хэмжээг харууллаа. Хүснэгтэд тусгасан дүн нь үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулгын нийт дүнгээр илэрхийлэгдсэн. Банк зээлийн бус санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээнд Стандарт болон Пүүрс (S&P)-ийн жил бүр гаргадаг дэлхийн корпорациудын чанаргүйдэл болон зэрэглэл шилжилтийн судалгааг ашигладаг бөгөөд үнэлгээгүй компанийн хувьд таамаглалын зэрэглэлийг ашигладаг. Банкны дотоод үнэлгээний систем болон ХБЭА-ын сангийн тооцооллыг тусгайлсан эсвэл бүлгэд суурилсан үнэлгээгээр тооцоолох эсэх тухай бодлого журмыг Тодруулга 34-т дэлгэрэнгүй тусгасан болно.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотоод үнэлгээний зэрэглэл:

	Монголбанкны харилцах	Монголбанкны үнэт цаас	Бусад банкууд дахь харилцах хадгаламж – 3 сараас бага хугацаатай	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
АА– аас АА+ зэрэгтэй	-	-	17,283,740	17,283,740
А– аас А+ зэрэгтэй	-	-	199,479,191	199,479,191
ВВВ– ээс ВВВ+ зэрэгтэй	-	-	6,376,415	6,376,415
ВВ– ээс ВВ+ зэрэгтэй	-	-	6,692,695	6,692,695
В– ээс В+ зэрэгтэй	761,465,618	3,871,989,691	1,113,923,144	5,747,378,453
С ээс ССС+ зэрэгтэй	-	-	171,567	171,567
Үнэлгээгүй	-	-	13,894,919	13,894,919
Нийт дүн	761,465,618	3,871,989,691	1,357,821,671	5,991,276,980

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотоод үнэлгээний зэрэглэл:

	Монголбанкны харилцах	Монголбанкны үнэт цаас	Бусад банкууд дахь харилцах хадгаламж – 3 сараас бага хугацаатай	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
АА– аас АА+ зэрэгтэй	-	-	74,075,463	74,075,463
А– аас А+ зэрэгтэй	-	-	254,620,194	254,620,194
ВВВ– ээс ВВВ+ зэрэгтэй	-	-	7,388,005	7,388,005
ВВ– ээс ВВ+ зэрэгтэй	-	-	5,590,559	5,590,559
В– ээс В+ зэрэгтэй	358,986,761	4,341,204,093	244,296,045	4,944,486,899
С ээс ССС+ зэрэгтэй	-	-	131,607	131,607
Үнэлгээгүй	-	-	16,096,216	16,096,216
Нийт дүн	358,986,761	4,341,204,093	602,198,089	5,302,388,943

8. Монголбанкинд заавал байлгах нөөц

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөц	2,214,651,757	1,652,362,155
Хасах: Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөцийн зээлжих эрсдэлийн сан	(18,151,215)	(17,152,298)
Заавал байлгах нөөцийн цэвэр дүн	2,196,500,542	1,635,209,857

Монголбанкинд байршуулсан, заавал байлгах нөөцийн үлдэгдлийг ХӨ-өөр бүртгэх бөгөөд Банкны өдөр тутмын үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд ашиглах боломжгүй заавал байлгах нөөцийн хүүгүй хадгаламж тул үүнийг мөнгөн гүйлгээний тайлан дахь мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгөд оруулахгүй.

8. Монголбанкинд заавал байлгах нөөц (Үргэлжлэл)

Монголбанкинд байршуулах бэлэн мөнгөний зайлшгүй байлгах нөөцийн үлдэгдэл нь 14 хоногийн татан төвлөрүүлсэн эх үүсвэрийн дундаж үлдэгдлийн төгрөгийн 13% (2024: 11.0%) болон валютын 18% (2024: 16.0%)-аас багагүй байна.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Монголбанкны шаардсан 14 хоногийн дундаж нөөцийн үлдэгдлийн 1,792,158,298 мянган төгрөг (2024: 1,369,228,046 мянган төгрөг) нь монгол төгрөгөөр илэрхийлэгдсэн байсан ба гадаад валютын хувьд Монголбанкны харилцах дансанд 422,493,459 мянган төгрөг (2024: 283,134,109 мянган төгрөг)-ийг бүртгэсэн байна.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар банкны дотоод үнэлгээний системд үндэслэсэн Монголбанкны заавал байлгах нөөцийн зээлжилтийн чанар нь “В-зэргээс В+” зэрэгтэй байна. Банкны дотоод үнэлгээний систем болон ХБЭА-ын санг тусгайлсан эсвэл бүлэгт суурилан тооцоолдог эсэх талаар баримтлах бодлогыг Тодруулга 34-т тусгасан болно. ХБЭА-ын хэмжилтийн хувьд 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Монголбанкны заавал байлгах нөөцийг “шатлал 1”-д бүртгэсэн.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн нийт дансны үнэ болон холбогдох ХБЭА-ын сангийн өөрчлөлтөд хийсэн дүн шинжилгээг доор харууллаа:

	2025 Шатлал 1	2024 Шатлал 1
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
1-р сарын 1-нээрх нийт дансны дүн	1,652,362,155	1,103,720,018
Тайлант жилийн цэвэр хөдөлгөөн	562,289,602	548,642,137
12-р сарын 31-нээрх дансны дүн	2,214,651,757	1,652,362,155
1-р сарын 1-нээрх ХБЭА-ын сангийн дүн	17,152,298	12,764,762
Тайлант жилийн цэвэр хөдөлгөөн (Тодруулга 27)	998,917	4,387,536
12-р сарын 31-нээрх дансны үнэ	18,151,215	17,152,298

9. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	310,238,967	600,182,758
БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	363,785,866	339,993,364
ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	384,452,588	330,108,003
Нийт өрийн хэлбэрээрх үнэт цаас	1,058,477,421	1,270,284,125
БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх өмчийн үнэт цаас	6,263,389	4,509,664
Нийт өмчийн хэлбэрээрх үнэт цаас	6,263,389	4,509,664
Нийт хөрөнгө оруулалт	1,064,740,810	1,274,793,789

Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт. Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтыг Банк бизнес загвар болон мөнгөн урсгалын онцлог шинжид тулгуурлан ХӨ, БДОБҮЦ болон ААБҮЦ-ээр ангилж бүртгэдэг. Хэрэв өрийн үнэт цаас нь ААБҮЦ-ээр заавал тодорхойлогдоогүй бол түүнийг ЗҮТХТ-ийн дагуу гэрээнд заасан мөнгөн төлбөрийг цуглуулах зорилгоор эзэмшиж байгаа үед ХӨ-өөр бүртгэх ба нягтлан бодох бүртгэлийн зөрүүг бууруулах зорилгоор бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь ашиг, алдагдлын тайланд бүртгэгдээгүй үед хорогдуулсан өртгөөр бүртгэнэ.

Хэрэв өрийн үнэт цаас нь ААБҮЦ-ээр тодорхойлогдоогүй бол өрийн үнэт цаасыг ЗҮТХТ-ийн дагуу гэрээнд заасан мөнгөн төлбөрийг цуглуулах зорилгоор болон худалдан борлуулах зорилгоор эзэмшиж байгаа үед БДОБҮЦ-ээр бүртгэгдэнэ. Эдгээр хөрөнгүүдийн хүүний орлогыг үр ашигт хүүний аргачлалаар тодорхойлох ба ашиг, алдагдалд бүртгэнэ. Үнэ цэнийн бууралтын санг хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын загварыг ашиглан тооцоолох ба тухайн тайлант жилийн ашиг, алдагдалд бүртгэдэг. Бусад бүх дансны үнэ цэнийн өөрчлөлтийг БДО-д хүлээн зөвшөөрнө. Хэрэв БДО-ын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдөхгүй үед өмнө нь хуримтлагдан бүртгэгдсэн байсан ашиг, алдагдлыг БДО-ын тайлангаас ашиг, алдагдлын тайлан руу дахин ангилна.

9. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт (Үргэлжлэл)

ААБҮЦ-ээр бүртгэгдэх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын хувьд ХӨ болон БДОБҮЦ-ийн шалгуурыг хангаагүй өрийн үнэт цаасууд байна. Банк нягтлан бодох бүртгэлийн олон янзын сууриар хүлээн зөвшөөрөгдсөн буюу хэмжигдсэн санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийн хоорондын нягтлан бодох бүртгэлийн зөрүүг мэдэгдэхүйц хэмжээгээр бууруулах сонголтыг ашиглаж байгаа тохиолдолд анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөр ААБҮЦ-ээр бүртгэгдэх өрийн үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтыг дахин тодорхойлж болно.

Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтад Засгийн Газрын бондууд, Ипотекийн зээлээр баталгаажсан “Энгийн” ба “Давуу” эрхтэй үнэт цаас, Компанийн бондууд болон Нийслэл бондууд багтана.

Засгийн Газрын бондууд олон улсын зах зээлд бүртгэлтэй байдаг ба тухайн хөрөнгө оруулалтын бизнес загварт үндэслэн БДОБҮЦ эсвэл ХӨ-өөр хэмжигдэнэ.

Дотоодын зах зээлд бүртгэлтэй Нийслэл бондыг санхүүгийн хөрөнгийн бизнес загварт үндэлэн БДОБҮЦ-ээр хэмждэг.

Компанийн бондууд, биржийн болон биржийн бус үнэт цаасууд ХӨ-өөр хэмжигдэнэ.

Давуу эрхтэй бондонд Монголын Ипотекийн Корпорациас (“МИК”) гаргасан давуу эрхтэй “ИЗББ” болон Үнэт Цаасны Санхүүжилтийн корпорациас (“ҮЦСК”) гаргасан давуу эрхтэй бондууд багтана. Давуу эрхтэй “ИЗББ” нь Монголын Ипотекийн Корпорациас гаргасан хүү тооцдог, урт хугацаат үнэт цаас бөгөөд орон сууцны хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтэд зориулж арилжааны банкуудад олгосон ба Монголбанк болон Сангийн Яаманд ипотекийн зээлийн эх үүсвэрийн эргэн төлөлт байдлаар худалддаг.

Энгийн эрхтэй бондонд МИК-аас гаргасан энгийн эрхтэй “ИЗББ” болон ҮЦСК-аас гаргасан энгийн эрхтэй бондууд багтана. Энгийн эрхтэй “ИЗББ” нь МИК-аас гаргасан хүү тооцдог, урт хугацаат үнэт цаас бөгөөд арилжааны банкууд хамгийн багадаа 3 жил эзэмших үүрэгтэй.

2025 онд хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаасны бууралт нь Засгийн газрын бондын болон Компанийн бондуудын эргэн төлөлттэй холбоотой бол БДОБҮЦ болон ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаасны өсөлт ИЗББ болон Нийслэл бондын хөрөнгө оруулалттай холбоотой байна.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын ангилал болон хэмжилтийг доор үзүүлэв:

	ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Засгийн газрын бонд	-	95,611,365	283,501,325	379,112,690
Нийслэл бонд	-	275,645,238	-	275,645,238
Давуу эрхтэй бонд	161,293,038	-	4,247,742	165,540,780
Энгийн эрхтэй бонд	223,159,550	-	-	223,159,550
Компанийн бонд	-	-	24,691,508	24,691,508
Нийт дансны дүн	384,452,588	371,256,603	312,440,575	1,068,149,766

Хасах нь: Зээлжих эрсдэлийн сан	-	(7,470,737)	(2,201,608)	(9,672,345)
Дансны үнэ (бодит үнэ цэнэ)	384,452,588	363,785,866	310,238,967	1,058,477,421

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын ангилал болон хэмжилтийг доор үзүүлэв:

	ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Засгийн газрын бонд	-	116,498,559	476,353,207	592,851,766
Монголбанкны үнэт цаас	-	231,981,411	-	231,981,411
Давуу эрхтэй бонд	136,364,285	-	11,884,077	148,248,362
Энгийн эрхтэй бонд	193,743,718	-	-	193,743,718
Компанийн бонд	-	-	123,892,958	123,892,958
Нийт дансны дүн	330,108,003	348,479,970	612,130,242	1,290,718,215

Хасах нь: Зээлжих эрсдэлийн сан	-	(8,486,606)	(11,947,484)	(20,434,090)
Дансны үнэ (бодит үнэ цэнэ)	330,108,003	339,993,364	600,182,758	1,270,284,125

9. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт (Үргэлжлэл)

Зээлжих эрсдэлийн сангийн өөрчлөлт хөдөлгөөн болон БДОБУЦ болон ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн хэрэглүүрийн нийт дансны дүнг дор харуулав.

	БДОБУЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
2025 оны 1 сарын 1-ний нийт дансны дүн	348,479,970	612,130,242
Худалдан авалт/Нэмэгдсэн	305,340,959	68,296,190
Дуусгавар болсон/эргэн төлөгдсөн санхүүгийн хөрөнгө оруулалт	(299,571,106)	(385,411,009)
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	7,126,181	769,694
Гадаад валютын ханшийн зөрүү	7,638,562	16,655,458
Бодит үнэ цэнийн өсөлт	2,242,037	-
2025 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	371,256,603	312,440,575
2025 оны 1 сарын 1-ний ХБЭА-ын сан	8,486,606	11,947,484
Шинэ хөрөнгө оруулалтын худалдан авалт	7,488,905	4,319,755
ХБЭА-ын тооцоололд ашигласан үзүүлэлтүүдийн өөрчлөлт	(3,555,090)	(6,312,248)
Хугацаа дууссан/ эргэн төлөгдсөн	(4,949,684)	(7,753,383)
Тайлант жилийн цэвэр (буцаалт) (Тодруулга 27)	(1,015,869)	(9,745,876)
2025 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	7,470,737	2,201,608
2025 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	363,785,866	310,238,967

	БДОБУЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
2024 оны 1 сарын 1-ний нийт дансны дүн	78,595,711	1,198,743,104
Худалдан авалт/Нэмэгдсэн	528,452,263	124,917,514
Дуусгавар болсон/эргэн төлөгдсөн санхүүгийн хөрөнгө оруулалт	(265,605,748)	(731,545,294)
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	1,069,087	20,208,878
Гадаад валютын ханшийн зөрүү	1,156,799	(193,960)
Бодит үнэ цэнийн өсөлт	4,811,858	-
2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	348,479,970	612,130,242
2024 оны 1 сарын 1-ний ХБЭА-ын сан	1,505,227	12,940,857
Шинэ хөрөнгө оруулалтын худалдан авалт	12,810,219	3,608,988
ХБЭА-ын тооцоололд ашигласан үзүүлэлтүүдийн өөрчлөлт	(985,314)	(2,645,310)
Хугацаа дууссан/ эргэн төлөгдсөн	(4,843,526)	(1,957,051)
Тайлант жилийн цэвэр (буцаалт)/зардал (Тодруулга 27)	6,981,379	(993,373)
2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	8,486,606	11,947,484
2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	339,993,364	600,182,758

Дараах хүснэгтэд зээлийн эрсдэлийн зэрэглэлд үндэслэсэн ХБЭА-ын санг хүлээн зөвшөөрсөн, БДОБУЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаасны зээлжилтийн эрсдэлийн шинжилгээг харууллаа. Бүх БДОБУЦ-ээр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас нь шатлал 1-д ордог.

9. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт (Үргэлжлэл)

Банкны ашигласан зээлийн эрсдэлийн үнэлгээний системийн тодорхойлолт болон хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын хэмжилтийн аргачлал, чанаргүйдлийн тодорхойлолт, БДОБҮЦ нь хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасанд хамаарах ЗЭМӨ-ийн талаар Тодруулга 34-өөс харна уу.

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 сарын 31			2024 оны 12 сарын 31		
	Нийт дансны дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Дансны үнэ (бодит үнэ цэнэ)	Нийт дансны дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Дансны үнэ (бодит үнэ цэнэ)
<i>В- аас В+ зэрэгтэй</i>						
Засгийн газрын бонд	95,611,365	(611,914)	94,999,451	116,498,559	(2,160,537)	114,338,022
<i>Үнэлгээгүй</i>						
Нийслэл бонд	275,645,238	(6,858,823)	268,786,415	231,981,411	(6,326,069)	225,655,342
Нийт	371,256,603	(7,470,737)	363,785,866	348,479,970	(8,486,606)	339,993,364

Дараах хүснэгтэд зээлийн эрсдэлийн зэрэглэлд үндэслэсэн ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаасны зээлжилтийн чанарын шинжилгээг харуулсан. Бүх ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас нь шатлал 1-д ордог. Банкны ашигласан зээлийн эрсдэлийн үнэлгээний системийн тодорхойлолт болон хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын хэмжилтийн аргачлал, чанаргүйдлийн тодорхойлолт, ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаасанд хамаарах ЗЭМӨ-ийн талаар Тодруулга 34-өөс харна уу.

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 сарын 31			2024 оны 12 сарын 31		
	Нийт дансны дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Дансны үнэ	Нийт дансны дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Дансны үнэ
<i>В- с В+ зэрэгтэй</i>						
Засгийн газрын бонд	283,501,325	(1,691,721)	281,809,604	476,353,207	(8,763,959)	467,589,248
Компанийн бонд	-	-	-	85,776,122	(1,674,109)	84,102,013
<i>Үнэлгээгүй</i>						
Давуу эрхтэй бонд	4,247,742	(119,977)	4,127,765	11,884,077	(381,426)	11,502,651
Компанийн бонд	24,691,508	(389,910)	24,301,598	38,116,836	(1,127,990)	36,988,846
Нийт	312,440,575	(2,201,608)	310,238,967	612,130,242	(11,947,484)	600,182,758

Өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт. Бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт нь Монголын хөрөнгийн бирж ("МХБ") болон Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй МИК Холдинг ХК ("МИК")-д оруулсан хөрөнгө оруулалтыг илэрхийлж байна.

10. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр

Дараах хүснэгтэд хөрөнгө, өр төлбөр гэж бүртгэгдсэн үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн нэрлэсэн үнэ болон бодит үнэ цэнийг харуулсан. Нэрлэсэн үнэ нь нийт дүнгээрээ үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн тухайн үнэт цаасны дүн байх бөгөөд суурь хүү эсвэл хүүгийн индексээс шалтгаалан үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн үнэлгээнд өөрчлөлт ордог.

10. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр (Үргэлжлэл)

Нэрлэсэн үнэ нь жилийн эцсийн байдлаарх гүйлгээний дүнг харуулах боловч зах зээлийн эрсдэл эсвэл зээлийн эрсдэлийн алийг нь ч илэрхийлэхгүй.

	Нэрлэсэн үнэ		Бодит үнэ цэнэ	
	Авлага	Өглөг	Хөрөнгө (бодит үнэ цэнэ)	Өр төлбөр (бодит үнэ цэнэ)
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Урт хугацаат үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	3,187,934,380	3,093,859,474	84,371,923	19,497,207
Хейджийн бүртгэлд хамрагдах хейджийн хэрэглүүр	1,617,412,305	1,579,943,146	31,286,006	12,839,207
Хейджийн бүртгэлд хамрагдахгүй үүсмэл хэрэглүүр	1,570,522,075	1,513,916,328	53,085,917	6,658,000
Нийт богино хугацаат санхүүгийн хэрэглүүр	81,510,981	81,496,427	38,792	-
2025 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар нийт бодит үнэ цэнээрх үүсмэл хэрэглүүр	3,269,445,361	3,175,355,901	84,410,715	19,497,207

	Нэрлэсэн үнэ		Бодит үнэ цэнэ	
	Авлага	Өглөг	Хөрөнгө (бодит үнэ цэнэ)	Өр төлбөр (бодит үнэ цэнэ)
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Урт хугацаат үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	2,484,621,329	2,446,585,032	29,158,228	-
Хейджийн бүртгэлд хамрагдах хейджийн хэрэглүүр	1,273,019,863	1,261,749,950	6,835,418	-
Хейджийн бүртгэлд хамрагдахгүй үүсмэл хэрэглүүр	1,211,601,466	1,184,835,082	22,322,810	-
Нийт богино хугацаат санхүүгийн хэрэглүүр	83,483,557	82,670,879	792,127	-
2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар нийт бодит үнэ цэнээрх үүсмэл хэрэглүүр	2,568,104,886	2,529,255,911	29,950,355	-

Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийг (валютын своп хэлцэл багтсан) бодит үнэ цэнээр бүртгэдэг.

Бүх үүсмэл хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ нь эерэг байвал түүнийг хөрөнгөд, сөрөг бол өр төлбөр гэж бүртгэдэг. Үүсмэл хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлого болон тухайн жилийн ашиг, алдагдалд (үүсмэл хэрэглүүрээс үүссэн олзоос гарзыг хассан) тусгаж бүртгэдэг.

Хейджийн бүртгэл. Банк тодорхой деривативуудыг (валют хоорондын своп) хейджийн хэрэглүүр гэж тодорхойлдог бөгөөд тэдгээр нь хейджээр хамгаалагдсан зүйл гэж тодорхойлогдсон гадаадын банк болон банк бус санхүүгийн байгууллагуудаас авсан ам.долларын урт хугацаат зээлийн санхүүжилтийн мөнгөн гүйлгээний хэлбэлзлийн эрсдэлээс хамгаалах зорилготой юм.

Банк хейджийн зүйлийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг тооцоолохдоо таамаглалын дериватив аргыг ашигладаг. Таамаглалын дериватив арга нь хейджийн эрсдэлд өртөхөд хамгийн тохиромжтой хейджийн хэрэглүүр болох нэрлэсэн деривативыг бий болгох явдал юм (хүүгийн своп эсвэл форвард хэлцэл нь энгийн нөхцөлтэй байх ба хейджийн харилцаа эхлэх үед бодит үнэ цэнэ тэг байна). Таамаглалын деривативын бодит үнэ цэнийг бодит хейджийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлттэй харьцуулах замаар хейджийн ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн цэвэр үнэ цэнийн төлөөлөл болгон ашигладаг.

Банкны тайлант хугацааны эцсээрх гадаад валютын форвард болон своп хэлцлээс үүссэн гадаад валютын авлага болон өглөгийн бодит үнэ цэнийг дараах хүснэгтэд үзүүлэв. Хүснэгтэнд холбогдох тайлант хугацааны эцсийн өдрийн дараа харилцагч талуудтай хийгдсэн хэлцлүүдийн төлбөр тооцооны дүн (болон төлбөр)-ийн цэвэршүүлээгүй нийт позицыг тусган харууллаа. Зах зээл дэх хүүний түвшний өөрчлөлт, гадаад валютын ханшийн өөрчлөлт, хөдөлгөөн болон гэрээний нөхцөл дэх бусад хувьсах өөрчлөлтөөс хамаарч үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр нь ашигтай (хөрөнгө) ашиггүй (өр төлбөр) байж болно.

10. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр (Үргэлжлэл)

Үүсмэл санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийн нийт бодит үнэ цэнэ нь цаг үргэлж их хэмжээгээр өөрчлөгдөж болдог.

	Авлага 2025	Өр төлбөр 2025	Авлага 2024	Өр төлбөр 2024
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Гадаад валютын форвард болон своп хэлцэл: тайлант хугацааны эцсээрх бодит үнэ цэнэ				
– төлбөр тооцооны авлага (+)	1,960,465,124	1,267,716,295	2,523,563,899	-
– төлбөр тооцооны өглөг (-)	(1,876,054,409)	(1,287,213,502)	(2,493,613,544)	-
Гадаад валютын форвард болон своп хэлцлийн цэвэр бодит үнэ цэнэ	84,410,715	(19,497,207)	29,950,355	-

Банк үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний эрсдэлд өртөх дүнг Банкны зах зээлийн эрсдэлийн удирдлагын бүхий л хүрээнд хянадаг. Санхүүгийн байдал болон гүйцэтгэлд хейджийн бүртгэл хэрхэн нөлөөлөхийг Тодруулга 26 болон Тодруулга 34-өөс мөн доороос харна уу.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар, хейджийн нягтлан бодох бүртгэлд хейджээр хамгаалагдсан зүйл гэж тодорхойлогдсон гадны банк болон банк бус санхүүгийн байгууллагуудаас авсан ам.долларын урт хугацаат зээлийн санхүүжилт нь 454,756 мянган ам.доллар (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 372,201 мянган ам.доллар)-ын нэрлэсэн дүнтэй бөгөөд жилийн 3.0%-4.3%-ийн хүү дээр 6 сарын баталгаажсан овернайт санхүүжилтийн хүү (БОСХ)-г нэмсэн хувьсах хүү (2024 оны 12 дугаар сарын 31: жилийн 3.3%-4.3%-ийн хүү дээр 6 сарын БОСХ-г нэмсэн)-тэй байсан эсвэл жилийн 7.0%-7.1% тогтмол хүүтэй байсан (2024 оны 12 дугаар сарын 31: жилийн 4.1%-4.5%).

Дараах хүснэгтэнд хейджийн бүртгэлийг хангах хейджийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийн мэдээллийн харууллаа.

Мөнгөн урсгалын хейдж (Мянган төгрөгөөр)	Хейджийн хэрэглүүр	Хейджийн эрсдэл	Хейджий бүртгэл хамрагда хейджий хэрэглүүрий бодит үнэ цэний өөрчлөг	Үр ашиггүй байдлын тооцоололд ашигласан хейджээр хамгаалагдсан зүйлийн үнийн өөрчлөлт	Ашиг, алдагдлын тайлан руу ангилагдсан үр ашиггүй хейджийн дүн (Тодруулга 26)
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр	Валют хоорондын хүүгийн своп хэлцэл	Валютын ханшийн эрсдэл	42,362,517	(36,055,612)	6,306,905
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр	Валют хоорондын хүүгийн своп хэлцэл	Валютын ханшийн эрсдэл	4,049,539	(2,592,462)	1,457,077

Дараах хүснэгтэд хеджийн хэрэглүүрийн хугацааны ангиллыг дэлгэрэнгүй тусган харууллаа:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	3 сараас бага	3 - 6 сар	6 - 12 сар	1 - 5 жил	5 жилээс их
Төгрөгийн авлага	4,396,313	-	4,396,313	13,188,938	-
Төгрөгийн дундаж хүү	14.0%	-	14.0%	14.0%	-
Төгрөгийн өглөг	196,608,299	296,772,962	680,727,094	1,897,521,994	-
Төгрөгийн дундаж хүү	13.5%	12.7%	12.9%	12.6%	-
Ам.долларын авлага	211,147,818	308,942,496	708,783,830	1,937,078,673	-
Долларын дундаж хүү	5.7%	4.8%	5.0%	4.6%	-
Ам.долларын өглөг	4,445,825	-	4,445,825	13,337,475	-
Долларын дундаж хүү	6.1%	-	6.1%	6.1%	-

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
ХӨ-өөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны дүн	14,092,784,143	11,530,750,655
Хасах: Зээлжих эрсдэлийн сан	(838,733,828)	(735,127,618)
ХӨ-өөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны дүн	13,254,050,315	10,795,623,037
ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	280,061,857	400,306,947
Нийт харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	13,534,112,172	11,195,929,984

Банк харилцагчаас авах өрийг худалдан авах эсвэл шинээр зээл олгож мөнгө шилжүүлсэн тохиолдолд харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааг бүртгэнэ. Бизнес загвар болон мөнгөн урсгалын онцлог шинжид үндэслэн дараах хэмжилтийн аль нэгээр нь ангилна:

- (1) ХӨ: гэрээнд заасан мөнгөн урсгалыг цуглуулах зорилгоор олгосон зээл бөгөөд эдгээр мөнгөн урсгал нь ЗҮТХТ-ийн дагуу байх, зээл нь ААБҮЦ-ээр заавал тодорхойлогдоогүй байх, болон
- (2) ААБҮЦ: Зээл нь ЗҮТХТ болон хорогдуулсан өртөг, БДОБҮЦ-ээр хүлээн зөвшөөрөгдөх шалгуурыг хангаагүй тохиолдолд ашиг, алдагдалаарх бодит үнэ цэнээр хэмжиж бүртгэнэ.

Үнэ цэнийн бууралтын санг ирээдүйд чиглэсэн хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын загварт үндэслэн тогтоодог. Тодруулга 34-т хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын хэмжилтэд ашигласан өгөгдөл, таамаглал, тооцооллын аргачлал болон Банк хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын загварт ирээдүйд чиглэсэн мэдээллийг хэрхэн тодруулсан тайлбарыг тусгасан.

Хорогдуулсан өртөг ("ХӨ") нь санхүүгийн хэрэглүүрийг анх хүлээн зөвшөөрсөн дүнгээс аливаа үндсэн дүнгийн эргэн төлөлтийг хасч, хуримтлагдсан хүүг нэмж, санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэнийн бууралттай холбоотой аливаа хасагдуулгыг хассан дүн юм. Хуримтлагдсан хүүд анх хүлээн зөвшөөрөх үед хойшлогдсон гүйлгээний зардлын хорогдуулалт, мөн үнийн аливаа нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийн дүнгийн үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон хорогдуулалт орно. Хуримтлагдсан хүүгийн орлого, хуримтлагдсан хүүгийн зардал, мөн хуримтлагдсан купон болон үнийн дискаунтчилсан нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг (мөн аливаа хойшлогдсон шимтгэлийн хамт) тусад нь толилуулаагүй ба тэдгээрийг санхүүгийн байдлын тайлан дахь тэнцэлд хамаарах хэсэгт дансны үнээр тусгасан болно.

Үр ашигт хүүгийн аргачлал нь хүүгийн орлого болон эсвэл хүүгийн зардлыг хамаарах хугацааны туршид дансны үнээс тооцогдох хүүгийн хувийг тогтмол байлгах аргаар (үр ашигт хүүгийн хувь) хуваарилах арга юм. Үр ашигт хүүгийн арга нь ирээдүйд орж ирэхээр тооцоолсон мөнгөн орлого, гарах зарлагыг (ирээдүйн эрсдэлийн алдагдлыг үл харгалзан) санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацааны эсвэл зохистой бол түүнээс богино хугацааны туршид хорогдуулж санхүүгийн хэрэглүүрийн нийт дансны үнээс тооцдог хүүгийн хувь юм.

Үр ашигт хүүгийн хувь нь хувьсах хүүтэй хэрэглүүрийн мөнгөн урсгалыг хүүг өөрчлөх дараагийн мөч хүртэл дискаунтчлах боловч хэрэглүүрт тусгагдсан хөвөх хүү дээр нэмэгдэх зээлийн хүүгийн зөрүүг илэрхийлсэн урамшуулал буюу хөнгөлөлтийг, мөн зах зээлийн түвшинд тохируулагддаггүй бусад хувьсах хүчин зүйлсэд үл хамаарна. Эдгээр урамшуулал, хөнгөлөлтийг хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй нийт хугацааны туршид хорогдуулна. Өнөөгийн үнэ цэнийн тооцоололд гэрээний талуудын хооронд өгч авалцах бүх шимтгэл, хураамжийг оруулах бөгөөд тэдгээр нь үр ашигт хүүгийн бүрэлдэхүүн хэсэг болно. Худалдаж авахад эсвэл шинээр олгоход үнэ цэнийн бууралттай ("РОСИ") санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөх үед үр ашигт хүүний түвшинг зээлийн эрсдэлд тохируулахыг хэлнэ. Үүнд: анх хүлээн зөвшөөрөхдөө гэрээний төлбөрийн оронд хүлээгдэж буй мөнгөн гүйлгээнд үндэслэн тооцоолно.

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

ХБЭА-ын сан. Банк ХӨ болон БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх санхүүгийн өрийн хэрэглүүр болон зээл, санхүүгийн баталгаатай холбоотой ХБЭА-ыг ирээдүйн таамаглалын нөхцөл байдалд суурилан үнэлдэг. Банк ХБЭА-ыг хэмжиж, зээлжих эрсдэлийн хасагдуулгыг тайлант хугацаа бүрийн эцэст хүлээн зөвшөөрдөг. ХБЭА-ын хэмжилт нь:

- (1) олон янзын боломжит үр дүнг үнэлсний үр дүнд тодорхойлсон зохистой, магадлалаар жинлэсэн дүн,
- (2) мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ
- (3) тайлант хугацаа бүрийн эцэст өнгөрсөн үйл явдлууд, одоогийн нөхцөл байдал болон ирээдүйн нөхцөл байдлын таамаглалын талаар хэт их өртөг, хүчин чармайлтгүйгээр олдох боломжтой үндэслэл бүхий бэлэн мэдээлэлд үндэслэнэ.

ХӨ-өөрх өрийн хэрэглүүрийг санхүүгийн байдлын тайланд ХБЭА-ын санг хассан цэвэр дүнгээр тайлагнана. Зээл болон санхүүгийн баталгааны хувьд ХБЭА-ын санг санхүүгийн байдлын тайланд өр төлбөр гэж тусад нь хүлээн зөвшөөрдөг. БДОБҮЦ-ээрх өрийн хэрэглүүрийн хувьд ХБЭА-ын санг хассан хорогдуулсан өртгийн өөрчлөлтийн дүн нь ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрөгдөх бөгөөд дансны үнийн бусад өөрчлөлт нь бусад дэлгэрэнгүй орлогод БДОБҮЦ-ээрх өрийн хэрэглүүрийн гарзыг хассан дүнгээр олз гэж тайлагнагдана.

Банк анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараах зээлийн чанарын өөрчлөлтөд үндэслэсэн үнэ цэнийн бууралтын "3 шатлал" бүхий загварыг ашигладаг. Анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн үед ямар нэг үнэ цэнийн бууралтгүй зээлүүдийг "шатлал 1"-д ангилна. 1-р шатлалын зээлүүдийн ХБЭА нь ашиглалтын хугацаанд хүлээгдэж буй алдагдлын тайлант өдрөөс хойш 12 сар эсвэл үүнээс богино бол гэрээний хугацаа дуусах хүртэл (12 сарын ХБЭА) үүсч болох санхүүгийн хэрэглүүрийн дефолтоос үүдэн гарах хүлээгдэж буй алдагдлыг хэмжинэ. Хэрэв Банк анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн гэдгийг тогтоовол хөрөнгийг "шатлал 2"-т шилжүүлэн ангилах бөгөөд ХБЭА-ын нийт хугацааны хүлээгдэж буй алдагдалд үндэслэн хэмжих ба хүлээгдэж буй эргэн төлөлтүүдийг авч үзэж болно ("Нийт хугацааны ХБЭА").

Тодруулга 34-өөс Банк ЗЭМӨ-ийг хэрхэн тодорхойлсныг харна уу. Хэрэв Банк санхүүгийн хөрөнгийн эрсдэлийн үнэ цэнэ буурсан гэж тодорхойлсон бол хөрөнгийг "шатлал 3"-руу шилжүүлэн ангилах ба ХБЭА-ыг нийт хугацааны турш дахь хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдалд үндэслэн тооцдог. Банкны эрсдэлийн үнэ цэнийн бууралттай хөрөнгө болон чанаргүйдлийн тодорхойлолтыг Тодруулга 34-т тайлбарласан. Худалдан авсан, шинээр гаргасан үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгийн хувьд ХБЭА нь үргэлж хөрөнгийн нийт хугацааны турш дахь ХБЭА-тай ижил хэмжигдэнэ. ХБЭА-ын загварыг хэмжихэд ашиглагдсан мэдээлэл, таамаглал, тооцооллын аргууд болон ХБЭА-ын загварт ирээдүйд чиглэсэн мэдээллийг Банк хэрхэн ашигласан талаарх тайлбарыг Тодруулга 34-өөс харна уу.

Үүнээс гадна зээл болон ашиглагдаагүй байгаа зээлийн шугамыг хоёуланг нь багтаасан зээлийн карт гэх мэт санхүүгийн зарим хэрэглүүрүүдийн хувьд Банк хугацааны туршид хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлыг тухайн хугацаа нь хамгийн ихдээ гэрээний хугацаатай адилхан болсон ч гэсэн зээлийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлснээр энэхүү алдагдлыг багасгах хүртэл тооцоолдог. Зээлийн эргэн төлөлтийг шаардах болон ашиглагдаагүй байгаа шугамын гэрээг цуцлах гэрээгээрх эрх нь гэрээний дагуу шаардах хугацаанд эрсдэлийн алдагдлын дүнд хязгаарлалт тавьдаггүйтэй холбоотой.

2025 онд ажилчдад олгосон зах зээлийн хүүнээс бага хүүтэй зээлтэй холбогдуулан 1,372,174 мянган төгрөг (2024: 4,120,258 мянган төгрөг)-ийн алдагдлыг тайлант жилийн ашиг, алдагдалд бүртгэсэн.

Санхүүгийн хөрөнгө - данснаас хасах. Банк элэгдэж дууссан, дахин ашиглах боломжгүй гэж дүгнэсэн тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг бүхэлд нь эсвэл хэсэгчлэн данснаас хасдаг. Бүртгэлээс хасах нь данснаас хасагдсан үйл явдлыг илэрхийлнэ. Банк гэрээгээр хүлээгдэж буй төлбөрийг нөхөн төлөхийг оролдох үед хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах үйл ажиллагаа хэвээр байгаа санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасах боломжтой боловч эргэн төлөгдөх үндэслэл болохгүй.

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

ХӨ-өөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ болон зээлжих эрсдэлийн сангийн ангилалыг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дараах хүснэгтээр харууллаа:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025 оны 12 дугаар сарын 31			2024 оны 12 дугаар сарын 31		
	Нийт дансны дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Дансны дүн	Нийт дансны дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Дансны дүн
Бизнесийн зээл	7,386,545,159	(527,507,560)	6,859,037,599	5,882,675,052	(475,743,698)	5,406,931,354
Хэрэглээний зээл	6,254,564,282	(281,683,110)	5,972,881,172	4,997,206,761	(166,603,827)	4,830,602,934
Хөдөө аж ахуйн зээл	451,674,702	(29,543,158)	422,131,544	650,868,842	(92,780,093)	558,088,749
Нийт дүн	14,092,784,143	(838,733,828)	13,254,050,315	11,530,750,655	(735,127,618)	10,795,623,037

ХААН БАНК ХК
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31
11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэгдсэн харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үлдэгдэл болон зээлжих эрсдэлийн сангийн тайлант хугацааны эхэн болон эцсийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүйг доорх хүснэгтээр харуулав:

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
БИЗНЕСИЙН ЗЭЭЛ								
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	64,161,626	105,937,361	305,644,711	475,743,698	5,114,179,544	387,880,772	380,614,736	5,882,675,052
Шинээр олгосон болон худалдан авсан	101,857,823	-	-	101,857,823	12,541,064,917	-	-	12,541,064,917
Тайлант хугацаанд данснаас хассан	(91,449,967)	(46,815,816)	(77,355,450)	(215,621,233)	(10,537,245,807)	(405,228,875)	(118,744,797)	(11,061,219,479)
- Шилжилт/Шатлал 1-рүү	351,307	(7,497,697)	-	(7,146,390)	43,841,789	(43,841,789)	-	-
- Шилжилт/Шатлал 2-руу	(11,057,204)	144,420,543	(18,678,425)	114,684,914	(705,334,381)	729,154,054	(23,819,673)	-
- Шилжилт/Шатлал 3-руу	-	(43,986,117)	82,870,561	38,884,444	-	(149,363,389)	149,363,389	-
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	-	1,382,392	(1,119,227)	263,165	13,479,636	2,140,911	(1,633,587)	13,986,960
Загварын таамаглалын өөрчлөлт	737,606	5,933,066	12,121,461	18,792,133	-	-	-	-
Тайлант хугацааны зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулсан нийт өөрчлөлт	439,565	53,436,371	(2,161,080)	51,714,856	1,355,806,154	132,860,912	5,165,332	1,493,832,398
<i>Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулаагүй өөрчлөлт:</i>								
Данснаас хассан	-	-	(32,890)	(32,890)	-	-	(32,890)	(32,890)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлтүүд	72,891	39	8,966	81,896	9,960,268	99,379	10,952	10,070,599
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	64,674,082	159,373,771	303,459,707	527,507,560	6,479,945,966	520,841,063	385,758,130	7,386,545,159

ХААН БАНК ХК
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31
11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
БИЗНЕСИЙН ЗЭЭЛ								
2024 оны 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	46,683,209	119,562,466	297,410,326	463,656,001	3,298,019,708	939,882,914	378,289,212	4,616,191,834
Шинээр олгосон болон худалдан авсан	114,143,734	-	-	114,143,734	10,433,758,318	-	-	10,433,758,318
Тайлант хугацаанд данснаас хассан	(52,305,013)	(40,062,426)	(74,899,138)	(167,266,577)	(8,253,056,956)	(802,939,418)	(115,762,178)	(9,171,758,552)
- Шилжилт/Шатлал 1-рүү	2,336,078	(21,556,027)	-	(19,219,949)	322,721,369	(322,721,369)	-	-
- Шилжилт/Шатлал 2-руу	(47,499,530)	73,657,308	(3,435,038)	22,722,740	(698,783,147)	704,043,533	(5,260,386)	-
- Шилжилт/Шатлал 3-руу	-	(48,212,373)	75,772,179	27,559,806	-	(126,256,235)	126,256,235	-
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	26,783	(851,180)	325,938	(498,459)	10,718,744	(4,071,846)	251,407	6,898,305
Загварын таамаглалын өөрчлөлт	759,881	23,399,725	13,628,745	37,788,351	-	-	-	-
Тайлант хугацааны зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулсан нийт өөрчлөлт	17,461,933	(13,624,973)	11,392,686	15,229,646	1,815,358,328	(551,945,335)	5,485,078	1,268,898,071
<i>Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулаагүй өөрчлөлт:</i>								
Данснаас хассан	-	-	(3,157,964)	(3,157,964)	-	-	(3,157,964)	(3,157,964)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлтүүд	16,484	(132)	(337)	16,015	801,508	(56,807)	(1,590)	743,111
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	64,161,626	105,937,361	305,644,711	475,743,698	5,114,179,544	387,880,772	380,614,736	5,882,675,052

ХААН БАНК ХК
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31
11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ЗЭЭЛ								
2024 оны 12 дугаар сарын 31- ний байдлаар	27,815,917	19,943,221	118,844,689	166,603,827	4,605,572,994	223,045,360	168,588,407	4,997,206,761
Шинээр олгосон болон худалдан авсан	46,726,992	-	-	46,726,992	8,548,173,631	-	-	8,548,173,631
Тайлант хугацаанд данснаас хассан	(36,462,680)	(7,622,972)	(19,381,694)	(63,467,346)	(7,067,749,902)	(135,036,993)	(103,269,120)	(7,306,056,015)
- Шилжилт/Шатлал 1-рүү	94,304	(3,018,783)	-	(2,924,479)	16,741,118	(16,741,118)	-	-
- Шилжилт/Шатлал 2-руу	(7,602,667)	22,378,333	(5,125,499)	9,650,167	(480,531,453)	488,625,425	(8,093,972)	-
- Шилжилт/Шатлал 3-руу	-	(11,422,781)	126,522,333	115,099,552	-	(308,871,374)	308,871,374	-
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	-	68,522	791,580	860,102	17,908,120	302,876	2,197,559	20,408,555
Загварын таамаглалын өөрчлөлт	2,727,317	578,173	11,006,013	14,311,503	-	-	-	-
Тайлант хугацааны зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулсан нийт өөрчлөлт	5,483,266	960,492	113,812,733	120,256,491	1,034,541,514	28,278,816	199,705,841	1,262,526,171
<i>Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулаагүй өөрчлөлт:</i>								
Данснаас хассан	-	-	(5,178,136)	(5,178,136)	-	-	(5,178,136)	(5,178,136)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлтүүд	33	6	889	928	6,216	2,186	1,084	9,486
2025 оны 12 дугаар сарын 31- ний байдлаар	33,299,216	20,903,719	227,480,175	281,683,110	5,640,120,724	251,326,362	363,117,196	6,254,564,282

ХААН БАНК ХК
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31
11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

	Зээлжих эрсдэлийн сан			Нийт дүн	Нийт дансны дүн			Нийт дүн
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)		Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	
Мянган төгрөгөөр								
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ЗЭЭЛ								
2024 оны 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	26,418,039	27,270,842	95,825,559	149,514,440	3,847,359,872	234,274,953	125,467,324	4,207,102,149
Шинээр олгосон болон худалдан авсан	41,882,642	-	-	41,882,642	7,544,929,561	-	-	7,544,929,561
Тайлант хугацаанд данснаас хассан	(39,486,235)	(9,320,730)	(13,665,115)	(62,472,080)	(6,606,180,571)	(110,700,759)	(39,185,277)	(6,756,066,607)
- Шилжилт/Шатлал 1-рүү	70,868	(1,128,472)	-	(1,057,604)	10,569,381	(10,569,381)	-	-
- Шилжилт/Шатлал 2-руу	(4,259,233)	8,734,005	(477,309)	3,997,463	(196,834,356)	197,819,751	(985,394)	-
- Шилжилт/Шатлал 3-руу	-	(6,545,285)	36,878,271	30,332,986	-	(87,888,955)	87,888,955	-
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	3,425	(57,574)	148,995	94,846	5,728,273	109,656	78,174	5,916,103
Загварын таамаглалын өөрчлөлт	3,186,402	990,434	4,809,615	8,986,451	-	-	-	-
Тайлант хугацааны зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулсан нийт өөрчлөлт	1,397,869	(7,327,622)	27,694,457	21,764,704	758,212,288	(11,229,689)	47,796,458	794,779,057
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулаагүй өөрчлөлт:								
Данснаас хассан	-	-	(4,675,498)	(4,675,498)	-	-	(4,675,498)	(4,675,498)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлтүүд	9	1	171	181	834	96	123	1,053
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	27,815,917	19,943,221	118,844,689	166,603,827	4,605,572,994	223,045,360	168,588,407	4,997,206,761

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗЭЭЛ								
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	4,736,183	79,893,706	8,150,204	92,780,093	281,831,008	360,017,007	9,020,827	650,868,842
Шинээр олгосон болон худалдан авсан	3,905,280	-	-	3,905,280	417,284,338	-	-	417,284,338
Тайлант хугацаанд данснаас хассан	(6,086,758)	(72,315,359)	(3,145,686)	(81,547,803)	(334,896,666)	(259,905,026)	(5,803,757)	(600,605,449)
- Шилжилт/Шатлал 1-рүү	299	(3,372)	-	(3,073)	166,103	(166,103)	-	-
- Шилжилт/Шатлал 2-руу	(1,309,237)	10,065,301	(109,456)	8,646,608	(122,590,141)	122,707,242	(117,101)	-
- Шилжилт/Шатлал 3-руу	-	(2,097,135)	6,570,428	4,473,293	-	(12,752,103)	12,752,103	-
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	-	(9,126)	(19,695)	(28,821)	(4,615,724)	(11,168,870)	18,503	(15,766,091)
Загварын таамаглалын өөрчлөлт	50,268	427,732	946,519	1,424,519	-	-	-	-
Тайлант хугацааны зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулсан нийт өөрчлөлт	(3,440,148)	(63,931,959)	4,242,110	(63,129,997)	(44,652,090)	(161,284,860)	6,849,748	(199,087,202)
<i>Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулаагүй өөрчлөлт:</i>								
Данснаас хассан	-	-	(106,938)	(106,938)	-	-	(106,938)	(106,938)
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	1,296,035	15,961,747	12,285,376	29,543,158	237,178,918	198,732,147	15,763,637	451,674,702

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗЭЭЛ								
2024 оны 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	3,023,251	30,498,301	5,757,901	39,279,453	463,469,872	191,438,168	7,799,486	662,707,526
Шинээр олгосон болон худалдан авсан	5,937,276	-	-	5,937,276	409,137,926	-	-	409,137,926
Тайлант хугацаанд данснаас хассан	(4,480,419)	(12,555,002)	(750,730)	(17,786,151)	(325,025,464)	(102,828,940)	(2,444,647)	(430,299,051)
- Шилжилт/Шатлал 1-рүү	788,137	(4,228,766)	-	(3,440,629)	25,988,232	(25,988,232)	-	-
- Шилжилт/Шатлал 2-руу	(2,566,227)	53,208,466	(504,455)	50,137,784	(288,945,062)	289,781,021	(835,959)	-
- Шилжилт/Шатлал 3-руу	-	(193,919)	1,959,562	1,765,643	-	(4,464,566)	4,464,566	-
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	2,914	405	42,002	45,321	(2,794,496)	12,079,556	72,448	9,357,508
Загварын таамаглалын өөрчлөлт	2,031,251	13,164,221	1,680,991	16,876,463	-	-	-	-
Тайлант хугацааны зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулсан нийт өөрчлөлт	1,712,932	49,395,405	2,427,370	53,535,707	(181,638,864)	168,578,839	1,256,408	(11,803,617)
<i>Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлжих эрсдэлийн сангийн нөлөөг оруулаагүй өөрчлөлт:</i>								
Данснаас хассан	-	-	(35,067)	(35,067)	-	-	(35,067)	(35,067)
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	4,736,183	79,893,706	8,150,204	92,780,093	281,831,008	360,017,007	9,020,827	650,868,842

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

Нийт зээлийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлжилтийн чанарыг харууллаа:

2025 оны 12 дугаар сарын 31					2024 оны 12 дугаар сарын 31				
	Чанаргүйдэх магадлал	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дансны дүн	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дансны дүн
Шатлал 1	0,00%-с <0,15% хүртэл	124,712,476	206,356,277	1,814,472	332,883,225	114,623,633	165,904,499	607,314	281,135,446
	0,15%-с <0,25% хүртэл	40,789,304	12,912,522	563,848	54,265,674	-	6,904,270	-	6,904,270
	0,25%-с <0,50% хүртэл	22,340,240	65,027,209	1,181,522	88,548,971	106,625,175	64,472,413	1,797,919	172,895,507
	0,50%-с <0,75% хүртэл	128,168,727	145,264,089	13,232,224	286,665,040	67,350,432	76,649,342	4,500,078	148,499,852
	0,75%-с <2,50% хүртэл	543,491,422	5,209,197,522	206,488,073	5,959,177,017	379,868,723	4,278,074,255	25,290,653	4,683,233,631
	2,50%-с <10,0% хүртэл	5,619,456,993	-	13,683,391	5,633,140,384	4,443,402,193	-	249,446,582	4,692,848,775
	10,0%-с <45,0% хүртэл	986,804	1,363,105	215,388	2,565,297	366,425	982,464	139,124	1,488,013
	45,0%-с <65,8% хүртэл	-	-	-	-	1,942,963	12,585,751	49,338	14,578,052
Нийт дүн Шатлал 1		6,479,945,966	5,640,120,724	237,178,918	12,357,245,608	5,114,179,544	4,605,572,994	281,831,008	10,001,583,546
Шатлал 2	0,00%-с <0,15% хүртэл	3,717,997	1,101,481	4,045,164	8,864,642	3,017,663	1,085,498	1,357,318	5,460,479
	0,15%-с <0,25% хүртэл	3,355,003	179,048	1,307,549	4,841,600	-	66,200	595,130	661,330
	0,25%-с <0,50% хүртэл	16,869	689,827	4,194,569	4,901,265	1,243,114	474,246	798,620	2,515,980
	0,50%-с <0,75% хүртэл	1,751,060	1,841,888	12,953,113	16,546,061	4,488,712	600,063	7,132,544	12,221,319
	0,75%-с <2,50% хүртэл	13,976,286	11,551,476	86,259,621	111,787,383	13,538,420	10,620,870	40,248,818	64,408,108
	2,50%-с <10,0% хүртэл	116,600,860	81,920,134	83,749,423	282,270,417	87,054,845	47,089,227	306,597,244	440,741,316
	10,0%-с <45,0% хүртэл	287,003,732	100,984,142	4,547,801	392,535,675	241,610,520	100,703,000	1,822,473	344,135,993
	45,0%-с дээш	94,419,256	53,058,366	1,674,907	149,152,529	36,927,498	62,406,256	1,464,860	100,798,614
Нийт дүн Шатлал 2		520,841,063	251,326,362	198,732,147	970,899,572	387,880,772	223,045,360	360,017,007	970,943,139

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

2025 оны 12 дугаар сарын 31					2024 оны 12 дугаар сарын 31				
	Чанаргүйдэх магадлал	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дансны дүн	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дансны дүн
Шатлал 3	12 хүртэлх сар	138,322,297	249,738,191	9,633,610	397,694,098	118,102,928	78,384,803	3,955,234	200,442,965
	13-24 хүртэлх сар	45,033,326	43,343,867	2,675,429	91,052,622	124,518,704	25,839,545	2,724,786	153,083,035
	25-36 хүртэлх сар	86,977,835	18,539,983	1,636,518	107,154,336	65,034,741	13,292,373	979,847	79,306,961
	37-48 хүртэлх сар	56,541,275	9,539,577	605,074	66,685,926	30,503,884	7,967,110	129,056	38,600,050
	49-60 хүртэлх сар	20,253,973	6,178,185	98,481	26,530,639	7,091,785	9,738,204	1,035,380	17,865,369
	61-84 хүртэлх сар	11,879,701	25,036,920	956,999	37,873,620	8,086,736	27,684,108	37,292	35,808,136
	84-с дээш сар	26,749,723	10,740,473	157,526	37,647,722	27,275,958	5,682,264	159,232	33,117,454
	Нийт дүн Шатлал 3	385,758,130	363,117,196	15,763,637	764,638,963	380,614,736	168,588,407	9,020,827	558,223,970

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

Харилцагчдад олгосон зээлийн багцын эдийн засгийн эрсдэлийн төвлөрөл дараах байдалтай байна:

САЛБАР	2025 оны 12 дугаар сарын 31		2024 оны 12 дугаар сарын 31	
	Дүн	%	Дүн	%
Хувь хүмүүс	6,534,626,140	45%	5,397,513,707	45%
Худалдаа, арилжаа	2,846,407,336	20%	2,359,521,417	20%
Барилга	976,854,548	7%	850,230,672	7%
Хөдөө аж ахуй	885,788,417	6%	753,993,385	6%
Боловсруулах үйлдвэр	906,369,962	6%	678,191,021	6%
Уул уурхай	486,049,401	3%	345,894,108	3%
ЖДҮ	307,617,294	2%	428,627,920	4%
Тээвэр	278,809,778	2%	268,496,678	2%
Үл хөдлөх хөрөнгө	258,889,015	2%	192,970,603	2%
Цахилгаан эрчим хүчний үйлдвэр	243,341,910	2%	116,437,803	1%
Боловсрол	135,838,730	1%	103,175,639	1%
Бусад	512,253,469	4%	436,004,647	4%
НИЙТ ДҮН	14,372,846,000	100%	11,931,057,602	100%

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэгдсэн хувь хүнд олгосон зээлийн барьцаа хөрөнгийн мэдээллийг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар доор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дүн
Зээлийн сайжруулалтаар баталгаажсан зээл:				
- Зээлийн сайжруулалт	-	3,985,443,074	-	3,985,443,074
Зээлийн барьцааны төрөл:				
- үл хөдлөх хөрөнгө	5,339,099,771	1,637,384,884	40,360,110	7,016,844,765
- бусад	795,410,207	65,103,627	400,426,834	1,260,940,668
- бэлэн мөнгө	3,498,745	490,733,258	-	494,232,003
- эргэлтэнд байгаа бараа	429,038,274	1,054,245	4,836	430,097,355
- машин	392,226,234	31,137,212	4,308,733	427,672,179
- тоног төхөөрөмж	168,398,250	1,563,749	3,755,478	173,717,477
- лиценз	89,593,906	-	-	89,593,906
Нийт дүн	7,217,265,387	6,212,420,049	448,855,991	13,878,541,427
Барьцаагүй зээл	169,279,772	42,144,233	2,818,711	214,242,716
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ	7,386,545,159	6,254,564,282	451,674,702	14,092,784,143

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн хувь хүнд олгосон зээлийн барьцаа хөрөнгийн мэдээллийг 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар доор үзүүлэв:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дүн
Зээлийн сайжруулалтаар баталгаажсан зээл:				
- Зээлийн сайжруулалт	-	3,252,913,247	-	3,252,913,247
Зээлийн барьцааны төрөл:				
- үл хөдлөх хөрөнгө	4,367,973,532	1,213,830,926	39,832,378	5,621,636,836
- бусад	557,205,711	51,167,554	591,388,291	1,199,761,556
- бэлэн мөнгө	42,327	400,544,993	-	400,587,320
- машин	334,380,767	39,891,087	8,799,786	383,071,640
- эргэлтэнд байгаа бараа	300,697,175	728,702	12,264	301,438,141
- тоног төхөөрөмж	140,362,124	1,517,305	5,321,221	147,200,650
- лиценз	4,115,485	-	-	4,115,485
Нийт дүн	5,704,777,121	4,960,593,814	645,353,940	11,310,724,875
Барьцаагүй зээл	177,897,931	36,612,947	5,514,902	220,025,780
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ	5,882,675,052	4,997,206,761	650,868,842	11,530,750,655

Зээлийн сайжруулалт нь ирээдүйн орлого олох цалин, тэтгэвэр, кредит карт зэрэг хэрэглээний зээлээс бүрдэнэ. Бусад барьцаанд голчлон мал болон авлагууд багтана. Дээрх тодруулга нь олгосон зээл болон барьцаа хөрөнгийн дансны үнийн бага хэсгийг л илэрхийлнэ. Үлдсэн хэсгийг барьцаагүй зээлийн ангилалд тодруулна. Зээлийн дансны үнийг барьцаанд авсан хөрөнгийн хөрвөх чадварт үндэслэн хуваарилсан.

ААБҮЦ-ээр бүртгэгдсэн хувь хүнд олгосон зээлийн барьцаа хөрөнгийн мэдээллийг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар доор үзүүлэв:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дүн
Зээлийн барьцааны төрөл:				
- үл хөдлөх хөрөнгө	-	274,663,878	-	274,663,878
- Бусад	-	175,525	-	175,525
Нийт дүн	-	274,839,403	-	274,839,403
Барьцаагүй зээл	-	5,222,454	-	5,222,454
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ	-	280,061,857	-	280,061,857

ААБҮЦ-ээр хэмжигдсэн хувь хүнд олгосон зээлийн барьцаа хөрөнгийн мэдээллийг 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар доор үзүүлэв:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Хөдөө аж ахуйн зээл	Нийт дүн
Зээлийн барьцааны төрөл:				
- үл хөдлөх хөрөнгө	-	400,295,496	-	400,295,496
Нийт дүн	-	400,295,496	-	400,295,496
Барьцаагүй зээл	-	11,451	-	11,451
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ	-	400,306,947	-	400,306,947

11. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Үргэлжлэл)

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн болон үнэ цэнэ буурсан санхүүгийн хөрөнгүүдийн зээлийн эрсдэлийг бууруулж буй барьцаа хөрөнгө болон зээлийн сайжруулалтын бусад хүчин зүйлсийг дараах байдлаар тусад нь толилуулсан (1) барьцаа хөрөнгө болон зээлийн сайжруулалтын бусад хүчин зүйлс нь хөрөнгийн дансны үнэтэй тэнцүү буюу их (илүү барьцаа бүхий хөрөнгө) мөн (2) барьцаа хөрөнгө болон зээлийн сайжруулалтын бусад хүчин зүйлс нь хөрөнгийн дансны үнээс бага (дутуу барьцаа бүхий хөрөнгө). Үнэ цэнэ буурсан хөрөнгүүд дэх барьцаа хөрөнгийн нөлөөг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар доор харууллаа:

	Илүү барьцаа бүхий хөрөнгө		Дутуу барьцаа бүхий хөрөнгө	
	Хөрөнгийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн үнэ	Хөрөнгийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн үнэ
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
2025 оны 12 дугаар сарын 31				
Бизнесийн зээл	367,209,960	2,056,958,540	18,548,170	6,936,399
Хэрэглээний зээл	334,694,709	702,499,600	28,422,487	9,658,874
Хөдөө аж ахуйн зээл	15,571,918	117,095,586	191,719	120,065
2024 оны 12 дугаар сарын 31				
Бизнесийн зээл	356,175,777	1,947,002,915	24,438,959	13,572,031
Хэрэглээний зээл	142,772,823	386,102,207	25,815,585	7,053,124
Хөдөө аж ахуйн зээл	8,904,314	60,060,505	116,514	72,200

Бүхэлд нь үл хүлээн зөвшөөрч шилжүүлсэн санхүүгийн хөрөнгө

Банк тайлант жилийн хугацаанд тогтмол хүүтэй үл хөдлөх хөрөнгийн барьцаат зээлийн багцаас орж ирэх мөнгөн урсгалыг авах 100%-ийн эрхийг МИК-ийн эзэмшлийн тусгай зориулалтын компаниудад худалдаж, оронд нь Ипотекийн зээлээр баталгаажсан бондыг “ИЗББ”-ыг худалдан авсан. Банк санхүүгийн тайланд 374,803,800 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 94,650,500 мянган төгрөг)-ийн зээлийн багцыг үл хүлээн зөвшөөрч 37,480,700 мянган төгрөг болон 337,323,100 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 9,465,200 мянга төгрөг ба 85,185,300 мянган төгрөг)-ийн давуу эрхтэй болон энгийн ИЗББ-ыг санхүүгийн хөрөнгөөр тус тус хүлээн зөвшөөрсөн.

ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа

Банк 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 280,061,857 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 400,306,947 мянган төгрөг)-ийн ипотекийн харилцагчдад олгосон зээл, урьдчилгааны багцыг эзэмшиж байгаа ба ААБҮЦ-ээр ангилагдсан байна.

12. Бусад хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
ХӨ-өөр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгө		
Байгууллага болон Засгийн газрын байгууллагаас авах авлага*	87,135,218	67,346,196
Төлбөр тооцоо үйлчилгээний авлага	14,996,160	5,358,366
Факторингийн авлага	4,401,319	4,216,496
Хувь хүнээс авах авлага	2,287,076	5,382,191
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	7,801,908	4,433,613
Хасах: Зээлжих эрсдэлийн сан	(39,040,123)	(38,166,893)
Нийт ХӨ-өөр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгө	77,581,558	48,569,969
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө		
Ажилчдын хойшлуулсан тэтгэмж**	75,450,314	60,105,570
Урьдчилж төлсөн зардал	35,081,203	28,990,556
Эргэлтийн бус хөрөнгийн урьдчилгаа төлбөр	43,980,969	13,801,936
Бусад урьдчилгаа төлбөр	7,504,393	15,708,671
Оффисын бараа материал, хангамжийн материал	10,355,812	13,789,154
Өмчлөх бусад хөрөнгө	3,110,715	3,315,979
Нийт санхүүгийн бус хөрөнгө	175,483,406	135,711,866
Хасах: Өмчлөх бусад хөрөнгийн сан	(3,110,715)	(3,315,979)
Нийт бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	172,372,691	132,395,887
Нийт бусад хөрөнгө	249,954,249	180,965,856

*Байгууллагаас авах авлагад Монгол Улсын Зам Тээврийн Хөгжлийн Яаманд олгосон 27,196,173 мянган төгрөг (2024 оны 12 дугаар сарын 31: 26,153,107 мянган төгрөг)-ийн баталгаатай холбогдуулан БНХАУ-ын Худалдаа, аж үйлдвэрийн банк (ICBC)-аас авсан эсрэг баталгааны авлага багтсан болно. Банк ICBC-ээс өгсөн баталгааг идэвхжүүлж чадаагүй тул шүүхэд нэхэмжлэл гаргасан. Энэ хэрэг нь БНХАУ-ын Дээд шүүхэд байгаа бөгөөд Банк авлагад 100%-ийн санг байгуулсан.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар ICBC-ээс авах дээрх авлагыг “шатлал 3”-т, үлдсэн бусад хөрөнгийг “шатлал 1”-д ангилсан.

**Банк ажилтнууддаа хөнгөлөлттэй зээл олгодог. Бодит үнэ цэнийн тохируулга нь ажилтнуудад олгосон хөнгөлөлттэй зээлийг анх олгоход тохируулагдах бодит үнэ цэнэ нь цалингийн урьдчилсан төлбөрт хамаарах ба зээлийн хугацааны туршид хорогдуулдаг.

12. Бусад хөрөнгө (Үргэлжлэл)

Үнэ цэнийн бууралтын сангийн гарзын нэгтгэл дараах байдалтай байна:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
Бусад авлагын үнэ цэнийн бууралтын сан		
1 сарын 1-ний өдрийн байдлаар	38,166,893	28,279,462
Тайлант жилийн зардал	9,879,551	10,013,871
Буцаалт	(10,020,430)	(84,349)
Тайлант жилийн цэвэр (буцаалт)/зардал (Тодруулга 27)	(140,879)	9,929,522
Данснаас хассан	(117,553)	(107,440)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү	1,131,662	65,349
12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар	39,040,123	38,166,893
Өмчлөх бусад хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан		
1 сарын 1-ний өдрийн байдлаар	3,315,979	4,612,381
Тайлант жилийн цэвэр (буцаалт)/зардал	(205,264)	(1,296,402)
12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар	3,110,715	3,315,979

ХААН БАНК ХК
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31
13. Үндсэн хөрөнгө

	Газар ба барилга	Компьютер тоног төхөөрөмж	Тавилга, эд хогшил, тээврийн хэрэгсэл	Дуусаагүй барилга	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>					
2025 оны 12 дугаар сарын 31- ний өдрийн байдлаар					
Өртөг/үнэлгээ					
2025 оны 1 сарын 1-нээр	316,348,298	341,012,924	77,372,032	9,075,277	743,808,531
Нэмэгдсэн	2,352,837	28,343,271	4,870,557	19,496,509	55,063,174
Борлуулсан	(589,700)	(125,262)	(1,389,318)	-	(2,104,280)
Данснаас хассан	(19,915)	(24,371,680)	(1,693,490)	-	(26,085,085)
Дахин үнэлсэн	54,031,824	-	-	-	54,031,824
Ашиг, алдагдлын тайлан руу дахин ангилсны дагуу дахин үнэлгээний гарз	(4,799,955)	-	-	-	(4,799,955)
2025 оны 12 дугаар сарын 31- ний өдрийн байдлаар	367,323,389	344,859,253	79,159,781	28,571,786	819,914,209
Хуримтлагдсан элэгдэл					
2025 оны 1 сарын 1-нээр	25,183,623	218,624,925	40,530,396	-	284,338,944
Тайлант жилийн зардал (Тодруулга 29)	7,652,389	46,800,811	7,120,608	-	61,573,808
Борлуулсан	(114,403)	(78,778)	(1,344,938)	-	(1,538,119)
Данснаас хассан	(7,072)	(24,206,905)	(1,429,131)	-	(25,643,108)
Хуримтлагдсан элэгдлийн буцаалт	(28,345,201)	-	-	-	(28,345,201)
2025 оны 12 дугаар сарын 31- ний өдрийн байдлаар	4,369,336	241,140,053	44,876,935	-	290,386,324
Дансны цэвэр дүн	362,954,053	103,719,200	34,282,846	28,571,786	529,527,885
<i>Мянган төгрөгөөр</i>					
2024 оны 12 дугаар сарын 31- ний өдрийн байдлаар					
Өртөг/үнэлгээ					
2024 оны 1 сарын 1-нээр	311,880,082	304,323,002	71,282,306	9,743,623	697,229,013
Нэмэгдсэн	14,570	53,141,803	9,886,870	3,794,440	66,837,683
Шилжүүлсэн	4,462,786	-	-	(4,462,786)	-
Борлуулсан	-	(2,254,684)	(2,552,585)	-	(4,807,269)
Данснаас хассан	(9,140)	(14,197,197)	(1,244,559)	-	(15,450,896)
2024 оны 12 дугаар сарын 31- ний өдрийн байдлаар	316,348,298	341,012,924	77,372,032	9,075,277	743,808,531
Хуримтлагдсан элэгдэл					
2024 оны 1 сарын 1-нээр	18,375,618	189,854,427	36,629,795	-	244,859,840
Тайлант жилийн зардал (Тодруулга 29)	6,811,795	45,019,023	7,422,192	-	59,253,010
Борлуулсан	-	(2,193,751)	(2,534,830)	-	(4,728,581)
Данснаас хассан	(3,790)	(14,054,774)	(986,761)	-	(15,045,325)
2024 оны 12 дугаар сарын 31- ний өдрийн байдлаар	25,183,623	218,624,925	40,530,396	-	284,338,944
Дансны цэвэр дүн	291,164,675	122,387,999	36,841,636	9,075,277	459,469,587

13. Үндсэн хөрөнгө (Үргэлжлэл)

Барилгыг дор дурдсанчлан дахин үнэлэгдсэн өртгөөс хуримтлагдсан элэгдлийг, мөн шаардлагатай бол үнэ цэнийн бууралтын гарзыг хассан дүнгээр тусгадаг.

Банкны эзэмшиж буй барилгыг анх өртгөөр нь хэмжиж бүртгэх ба дахин үнэлэгдсэн тохиолдолд үл хөдлөх хөрөнгийн дансны үнэ нь бодит үнээс материаллаг зөрүүтэй эсэхийг тайлант хугацаа бүрийн эцэст дахин үнэлнэ. Дахин үнэлгээнээс нэмэгдсэн дансны үнээр бусад дэлгэрэнгүй орлогыг кредитлэн, өөрийн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансыг нэмэгдүүлнэ. Ижил хөрөнгийн өмнө нь үүссэн нэмэгдлийг хааж буй дахин үнэлгээний бууралтыг бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрч, өөрийн хөрөнгөнд өмнө нь хүлээн зөвшөөрсөн дахин үнэлгээний нэмэгдлийг бууруулах ба бусад бүх бууралтыг тухайн жилийн ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө. Хөрөнгийг борлуулах болон данснаас хасахад гарсан нэмэгдэл эсвэл хөрөнгийг Банк ашиглаж буй тохиолдолд өөрийн хөрөнгөнд бүртгэсэн барилга, тоног төхөөрөмжийн дахин үнэлгээний нөөцийг хуримтлагдсан алдагдал буюу хуримтлагдсан ашигт шууд хааж бүртгэдэг. Сүүлийн тохиолдолд бодит зөрүүгийн хэрэгжсэн өсөлт нь хөрөнгийн дахин үнэлсэн дансны үнээс тооцсон элэгдэл болон хөрөнгийн анхны өртгөөс тооцсон элэгдлийн зөрүүтэй тэнцэнэ.

Банкны эзэмшиж буй тоног төхөөрөмжийг үнэ цэнэ бууралтын гарз болон элэгдлийг хассан дүнгээр бүртгэнэ.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл. Дуусаагүй барилгад элэгдэл тооцдоггүй. Бусад үндсэн хөрөнгүүдийн элэгдлийг өртөг эсвэл дахин үнэлсэн дүнг доорх ашиглах хугацааны туршид шулуун шугамын аргыг ашиглан үлдэх өртөг хүртэл нь хуваарилж тооцно:

Ашиглалтын хугацаа (жилээр)	
Барилга	30-67
Компьютер	3-10
Оффисын тавилга, тоног төхөөрөмж	10
Тээврийн хэрэгсэл	10
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	1-5
Зар сурталчилгаа, хаяг	2

Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ. 2025 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдөр газар болон барилгуудыг албан ёсны хараат бус хөрөнгийн үнэлгээний компаниудаар дахин үнэлгээ хийлгэсэн. Үнэлгээ нь барилгын байршил, зориулалт, зах зээл дээрх ижил харицуулагдахуйц мэдээллийг үндэслэн зах зээлийн эсвэл өртгийн аргаар үнэлэгдсэн. Үр дүнд нь 82,377,024 мянган төгрөгийн олзыг бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн.

Дахин үнэлэгдсэн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн хэмжилтийн дэлгэрэнгүйг Тодруулга 36-аас харна уу

Газар, барилгыг бодит үнэ цэнээр бүртгэдэг. Банкны үл хөдлөх хөрөнгийн дахин үнэлгээний дүн нь ижил төрлийн үл хөдлөх хөрөнгийг үнэлж байсан туршлагатай, холбогдох мэргэжлийн мэргэшлийг эзэмшсэн, хараат бус үнэлгээчдийн хийсэн үнэлгээнд тулгуурладаг. Хамгийн сүүлд 2025 онд хараат бус үнэлгээчид үнэлгээг хийсэн. Барилгыг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар өртгийн загвараар хүлээн зөвшөөрсөн бол газар, барилгын дансны үнэ 188,883,619 мянган төгрөг (2024: 196,803,273 мянган төгрөг) байх байсан. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар, Банк нийт 5,738,157 мянган төгрөг (2024: 1,072,349 мянган төгрөг)-ийн үндсэн хөрөнгийг худалдан авах гэрээний үүрэгтэй байсан.

14. Биет бус хөрөнгө

	2025 оны 12 дугаар сарын 31		2024 оны 12 дугаар сарын 31	
	Компьютер программ хангамж	Нийт дүн	Компьютер программ хангамж	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Өртгөөр				
1 сарын 1-нээр	110,545,098	110,545,098	108,628,548	108,628,548
Нэмэгдсэн	17,387,258	17,387,258	7,823,535	7,823,535
Данснаас хассан	-	-	(5,906,985)	(5,906,985)
12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар	127,932,356	127,932,356	110,545,098	110,545,098
Хорогдуулалт				
1 сарын 1-нээр	76,167,881	76,167,881	65,099,254	65,099,254
Тайлант жилийн зардал (Тодруулга 28)	14,181,521	14,181,521	14,947,797	14,947,797
Данснаас хассан	-	-	(3,879,170)	(3,879,170)
12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар	90,349,402	90,349,402	76,167,881	76,167,881
Дансны цэвэр дүн	37,582,954	37,582,954	34,377,217	34,377,217

15. Ашиглах эрхтэй хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөр

	Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	Түрээсийн өр төлбөр
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
2025 оны 1-р сарын 1-ний дүн	14,096,706	15,219,265
Нэмэгдсэн	9,366,014	9,290,089
Тайлант жилийн элэгдэл (Тодруулга 28)	(10,516,150)	-
Хүүгийн зардал (Тодруулга 24)	-	2,482,480
Түрээсийн төлбөр	-	(12,673,798)
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	12,946,570	14,318,036
2024 оны 1-р сарын 1-нээр	12,115,097	13,036,341
Нэмэгдсэн	11,815,987	11,620,498
Тайлант жилийн элэгдэл (Тодруулга 28)	(9,834,378)	-
Хүүгийн зардал (Тодруулга 24)	-	2,472,839
Түрээсийн төлбөр	-	(11,910,413)
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	14,096,706	15,219,265

Түрээсийн өглөгийн төлбөр төлөгдөх хугацааны шинжилгээг Тодруулга 38-аас харна уу.

Банкны салбарууд оффисын зориулалтаар талбай түрээслэдэг ба түрээсийн гэрээ ихэвчлэн 1 жилээс 5 жилийн хугацаатай хийгддэг.

Түрээстэй холбоотой ашиг, алдагдлын тайланд тусгагдсан дүнг дараах хүснэгтэд харууллаа:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
Түрээсийн өр төлбөрт тооцсон хүүгийн зардал (Тодруулга 24)	2,482,480	2,472,839
Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн элэгдлийн зардал (Тодруулга 28)	10,516,150	9,834,378
Богино хугацаат түрээсийн зардал (Тодруулга 28)	1,789,582	1,509,979
Индекс болон ханшаас хамааралгүй түрээсийн хувьсах төлбөр (Үйл ажиллагааны ашиглалтын зардал)	2,163,885	1,666,560
Нийт дүн	16,952,097	15,483,756

16. Бусад банк санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Банк санхүүгийн байгууллагын харилцах	36,523,999	13,803,786
Банк санхүүгийн байгууллагын хугацаатай хадгаламж	303,782,602	75,106,945
Нийт дүн	340,306,601	88,910,731

Бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгийг харилцагч банкууд Банкинд мөнгө буюу бусад төрлийн хөрөнгө шилжүүлсэн үед хүлээн зөвшөөрнө. Үүсмэл бус өр төлбөрийг ХӨ-өөр бүртгэнэ.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар гадаадын банкны байршуулсан хугацаатай хадгаламж жилийн 12.00%-13.70%-ийн хүүтэй, (2024: ам.долларын хадгаламж жилийн 4.40%-ийн хүүтэй, төгрөгийн хадгаламж жилийн 10.00%-ийн хүүтэй), анх тогтоосон хугацаа нь 12-91 хоног (2024: 11-90 хоног) байна.

17. Репо хэлцэл

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн үлдэгдэлд Банк Монголбанкттай байгуулсан 65,803,113 мянган төгрөг (2024: 87,791,865 мянган төгрөг)-ийн, жилийн 14.0%-ийн хүүтэй (2024: жилийн 12.0%-ийн хүүтэй), анх тогтоосон хугацаа нь 730 хоног (2024: 364-365 хоног)-ийн репо хэлцэл багтсан.

Репо хэлцэл нь Тодруулга 7-д дурдсан Монголбанкны үнэт цаасаар бүрэн баталгаажигдсан болно.

18. Харилцагчдын харилцах, хадгаламж

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Засгийн газар		
– Харилцах данс	723,739,100	1,179,810,644
– Хугацаатай хадгаламж	755,276,703	90,822,552
Хувийн сектор		
– Харилцах данс	2,509,294,474	1,803,325,161
– Хугацаатай хадгаламж	677,289,847	664,011,259
– Барьцаат хадгаламж	69,462,470	50,276,668
Иргэд		
– Харилцах данс	2,346,060,474	2,206,710,152
– Хугацаагүй хадгаламж	2,180,731,852	2,167,802,132
– Хугацаатай хадгаламж	6,505,919,110	6,039,711,389
Нийт дүн	15,767,774,030	14,202,469,957

Харилцагчдын харилцах, хадгаламж нь хувь хүн, төрийн болон бизнесийн байгууллагын өмнө хүлээж буй банкны үүсмэл бус өр төлбөр бөгөөд ХӨ-өөр бүртгэлд тусгадаг.

19. Банкнаас гаргасан үнэт цаас

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Нийгмийн бонд	467,115,109	447,502,840
Ногоон бонд	181,491,317	207,766,401
Дотоодын ногоон бонд	107,051,827	103,348,053
Дотоодын жендэр бонд	32,314,521	-
Нийт банкны гаргасан үнэт цаас	787,972,774	758,617,294

Банкнаас гаргасан өрийн үнэт цаасуудад Банкнаас гаргасан бондууд багтсан бөгөөд ХӨ-өөр хэмжигдэнэ.

19. Банкнаас гаргасан үнэт цаас (Үргэлжлэл)**Нийгмийн Бонд**

Банк 2024 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр 130,000 мянган ам.доллар хүртэлх дүн бүхий “Нийгмийн Бонд”-ыг олон улсад хаалттай хэлбэрээр гаргахаар Олон Улсын Санхүүжилтийн Корпорац (ОУСК)-тай санхүүжилтийн гэрээнүүдийг байгуулсан. Бондын эх үүсвэрээр Банк эрүүл мэнд, боловсрол, хүнс хөдөө аж ахуй, дэд бүтэц, орлогод нийцсэн орон сууц, бичил болон жижиг, дунд бизнес эрхлэгчид, эмэгтэй бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагаа зэрэг нийгэмд эерэг нөлөө үзүүлэхүйц зээлийн төсөл, хөтөлбөрүүдийг санхүүжүүлэхэд зарцуулах юм. Олон Улсын Санхүүжилтийн Корпорац (ОУСК) нь нийт 100,000 мянган ам.долларын хөрөнгө оруулалт хийсэн ба тус эх үүсвэрийн эхний хэсэг болох 60,000 мянган ам.доллар нь 2024 оны 8 дугаар сарын 15-ны өдөр, хоёрдугаар хэсэг болох 40,000 мянган ам.доллар нь мөн оны 12 дугаар сарын 19-ний өдөр тус тус олгогдсон. Нэмэлтээр, Францын Хөгжлийн Агентлагийн харьяа Пропарко банкнаас хоёрдугаар хэсэгт 30,000 мянган ам.долларын хөрөнгө оруулалт хийсэн бөгөөд Банк эх үүсвэрийг 2024 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдөр хүлээн авсан.

Ногоон бонд

Банк 2023 оны 3 дугаар сарын 16-ны өдөр 5 жилийн хугацаатай 60,000 мянган ам.долларын Ногоон бондыг хаалттай хэлбэрээр гаргасан. Олон Улсын Санхүүжилтийн Корпорац (ОУСК), Нидерландын Хөгжлийн Санхүүжилтийн Компани (ХСК) болон Микровест Капитал Менежмент (МКМ) нь одоогийн бонд эзэмшигчид юм. Бондын орлого нь Банкны Ногоон Бондын Хамрах хүрээнд тодорхойлсон сэргээгдэх эрчим хүч, эрчим хүчний хэмнэлт, ногоон барилга байгууламж, бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх, хянах, усны менежмент ба ус цэвэршүүлэх, тогтвортой хөдөө аж ахуй, мал аж ахуй, ногоон тээврийг дэмжих зорилготой ногоон зээл, төслүүдийг санхүүжүүлэхэд зориулагдсан болно. Бондын төлбөрийг 2025 оны 4 дүгээр сараас эхлэн хагас жил тутамд төлж эхлэх бөгөөд 2028 оны 4 дүгээр сард төлөгдөж дуусна.

Банк 2025 оны 7 дугаар сарын 21-ний өдөр Азийн Хөгжлийн банктай 7.5 сая ам.долларын хувийн Ногоон бондын захиалгын болон Бодлогын эрхийн гэрээнд нэгдсэн. Энэхүү бонд нь Хаан банкны Ногоон бондын хүрээний дагуу ногоон дэд зээлүүдийг дэмжихэд зориулагдана. Бондыг дөрвөн тэнцүү хэсэгт хувааж, 2028 оны 9 дүгээр сарын 5-ны өдөр төлж дуусгана. 2025 оны 9 дүгээр сарын 5-ны өдөр санхүүжилтийг татан төвлөрүүлсэн.

Дотоодын “Ногоон бондын хөтөлбөр”

Банкны 30,000 мянган ам.долларын дотоодын “Ногоон бондын хөтөлбөр”-ийн хүрээнд 2023 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдөр санхүүжилтийн эхний хэсэг болох 17,000,000 мянган төгрөг (5,000 мянган ам.доллартой тэнцэх)-ийн бондыг амжилттай гаргасан. 2024 оны 9 дүгээр сарын 2-ны өдөр Банк гадны стратегийн хөрөнгө оруулагчид болох Азийн хөгжлийн банк (АХБ) болон Европын сэргээн босголт хөгжлийн банк (ЕСБХБ)-тай Монголын хөрөнгийн бирж (МХБ) дээр хоёр дахь ээлжийн ам.долларын Ногоон бондын санхүүжилтийн ерөнхий гэрээг байгуулсан. Банк нь бондын эх үүсвэрийг Банкны Ногоон Бондын Санхүүжилтийн Хүрээнд тодорхойлсны дагуу сэргээгдэх эрчим хүч болон байгаль орчинд эерэг нөлөө үзүүлэх, эрчим хүчний хэмнэлт, ногоон барилга байгууламж, хүрээлэн буй орчинд ээлтэй хөдөө аж ахуйн ногоон төсөл хөтөлбөр, үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх зориулалттай юм. Бонд нь 3 жилийн хугацаатай. 2024 оны 10 дугаар сарын 17-ны өдөр МХБ-ээр дамжуулан ам.долларын Ногоон Бондыг стратегийн хөрөнгө оруулагчдад амжилттай худалдаж санхүүжилтийг татан төвлөрүүлсэн.

Дотоодын Жендэр бонд

2025 оны 7 дугаар сард Банк Монголын Хөрөнгийн Биржээр дамжуулан 30 тэрбум төгрөгийн Нийгмийн Бондыг гаргасан. Энэхүү бондын хугацаа гурван жил бөгөөд жилийн 16%-ийн тогтмол купон хүүтэй, жилд хоёр удаа төлөгдөнө. Энэхүү бонд нь зөвхөн Банкны Нийгмийн Бондны Хүрээтэй нийцсэн төслүүд болон үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд зориулагдана. Үүнд эмэгтэй бизнес эрхлэгчид болон эмэгтэй удирдлагатай бизнесүүдийн санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, жендэрийн тэгш байдлыг дэмжих зорилготой. Амжилттай гаргасны дараа Банк нийт орлогоо 2025 оны 7 дугаар сарын 9-ний өдөр хүлээн авсан. Хоёрдогч зах зээлийн арилжаа мөн өдөр эхэлж, купоны хуримтлал эхэлсэн.

20. Зээлээр авсан санхүүжилт

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Гадаадын банк санхүүгийн байгууллагуудаас зээлсэн эх үүсвэр		
Нидерландын Хөгжлийн Санхүүжилтийн Компани (ХСК) болон ХСК-ийн хамтын санхүүжилтийн зээл	1,077,436,742	284,625,323
Европын Сэргээн Босголт, Хөгжлийн Банк	532,336,486	331,557,363
Олон Улсын Санхүүгийн Корпорац болон ОУСК-ийн хамтын санхүүжилтийн зээл	341,669,101	461,475,572
БлүОрчард Файнанс Лимитед	298,631,486	169,241,333
Азийн хөгжлийн банк	246,924,628	-
РиспонсАбилити Хөрөнгө оруулалт АГ	221,824,659	152,093,537
Симбиотикс хөрөнгийн менежмент	160,263,556	155,084,153
Германы хөрөнгө оруулалтын корпорац (Ди И Жи)	143,771,522	137,494,800
Австрийн Хөгжлийн Банк (ОеЕВ)	112,259,786	117,278,863
Инкофин микрофинанс фонд Си Ви (Incofin)	101,149,140	109,534,726
ДиДаблюЭм Хөрөнгийн менежмент	47,620,026	32,219,782
ЭйчЭс Холдингс Лимитед Компани	36,644,991	35,331,917
ЖиЭлСи Алтернатив Инвестментс	35,852,033	17,082,742
Банк Им Бистум Эссэн ЭйЖи	19,629,802	23,667,098
Гадаадын санхүүгийн байгууллагуудаас авсан нийт зээлийн санхүүжилт	3,376,013,958	2,026,687,209
Өрийн бичиг		
Симбиотикс	22,879,594	21,153,651
Глобал импакт инвестмент Эс Эй Ар Эл	3,531,147	10,660,877
Финетик Эс Си Эй, СИКАФ СИФ	-	5,220,821
Нийт өрийн бичгийн дүн	26,410,741	37,035,349
Засгийн газраас санхүүжсэн эх үүсвэр		
Монголбанк	224,579,417	326,386,024
Сангийн яам / Японы олон улсын хамтын ажиллагааны банк	34,764,396	33,682,335
Сангийн яам- Азийн Хөгжлийн Банк	31,497,687	34,205,872
Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих жижиг зээл	6,516,588	9,903,741
Засгийн газрын төслийн зээлүүд	2,126,778	1,929,630
Сангийн яам – бусад	132,936	176,705
Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын яамны оюутны хөгжлийн зээл	8,463	30,539
Хүнс, хөдөө аж ахуйн хөнгөн үйлдвэрийн яам	-	638,049
Бусад төслийн зээл	718,875	687,402
Нийт зээлээр авсан засгийн газрын санхүүжилт	300,345,140	407,640,297
Худалдааны санхүүжилт	205,309,164	14,047,397
Нийт зээлээр авсан санхүүжилт	3,908,079,003	2,485,410,252

Олон улсын санхүүгийн байгууллага болон Монгол Улсын төрийн байгууллагуудаас авсан зээл, өрийн бичгүүд нь зээлээр авсан санхүүжилтэнд багтана. Анхны хэмжилтийн дараа гаргасан өр болон бусад зээлсэн хөрөнгийг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан тооцож хорогдуулсан өртгөөр хэмжинэ. Хорогдуулсан өртгийг тооцохдоо гаргасан хөрөнгийн хөнгөлөлт, урамшуулал, мөн үр ашигт хүүгийн салшгүй хэсэг болох зардлыг харгалзан тооцдог.

20. Зээлээр авсан санхүүжилт (Үргэлжлэл)**Гадаадын санхүүгийн байгууллагуудаас зээлсэн эх үүсвэр****1. Нидерландын хөгжлийн банк (FMO)-ны хамтарсан санхүүжилт**

Банк 2025 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдөр Нидерландын хөгжлийн банк (FMO), Финландын хөгжлийн санхүүгийн байгууллага (FinnFund), болон Италийн хөгжлийн банк (CDP)-ууд хамтран оролцсон 200 сая ам.долларын дүн бүхий хамтарсан санхүүжилтийн гэрээг байгуулсан. Тус санхүүжилт нь барьцаагүй, A/B хамтарсан санхүүжилтийн хэлбэрээр, ам.доллар болон төгрөгийн хосолмол валютаар олгогдож байгаагаараа онцлог бөгөөд 5 жилийн хугацаатай 145 сая ам.доллар, 40 сая ам.долларын дүнтэй тэнцэх төгрөгийн эх үүсвэр болон 3 жилийн хугацаатай 15 сая ам.долларын эх үүсвэрээс тус тус бүрдэнэ. Энэхүү санхүүжилт нь 1.5 жилийн хугацаанд үндсэн зээлийн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, түүний дараагаар тэнцүү төлөлт хийх нөхцөлтэйгөөр, 2027 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдөр болон 2029 оны 12 дугаар сард тус тус төлөлт хийгдэн, хугацаа нь дуусна. Энэхүү санхүүжилтийн эх үүсвэрээр шаардлага хангасан ногоон төсөл хөтөлбөрүүд, мөн залуу бизнес эрхлэгч, эмэгтэй бизнес эрхлэгчид, болон хөдөө аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг жижиг, дунд бизнес эрхлэгчид, тэр дундаа ноос ноолуурын бизнес эрхлэгчдийг тусгайлан дэмжин санхүүжүүлэх юм.

Банк 2025 оны 11 дүгээр сарын 21-ний өдөр ФинДев Канад компаниас хамтарсан санхүүжилтийн гэрээний хүрээнд нэмэлт 50 сая ам.долларын урт хугацааны санхүүжилт авсан. Энэхүү санхүүжилт 20 сарын хугацаанд зээлийн үндсэн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, түүний дараагаар зургаа тэнцүү хуваагдан төлөлт хийгдэн, 2029 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдөр төлөгдөж дуусна.

2. Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банк (ЕСБХБ)

Банк 2025 оны 5 дугаар сарын 14-ний өдөр Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банкт хамтран 75 сая ам.долларын “Mongolian Green Economy Financing Facility” (MonGEFF) болон 70 сая ам.долларын “Women in Business” (WiB) хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 145 сая ам.долларын дүн бүхий урт хугацаат санхүүжилтийн гэрээг байгуулсан. Энэхүү санхүүжилт нь байгаль орчинд ээлтэй ногоон зээлийг санхүүжүүлэх, бичил, жижиг, дунд бизнес эрхлэгч/удирддаг эмэгтэйчүүдийг дэмжихэд зориулагдана. Энэхүү хоёр зээл нь 3 жилийн хугацаатай, эхний 12 сарын хугацаанд үндсэн зээлийн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, түүний дараагаар хагас жил тутам хуваан тэнцүү төлөлт хийх нөхцөлтэй.

Банк тус санхүүжилтийн эхний хэсэг болох “Mongolian Green Economy Financing Facility” (MonGEFF)-ийн 37.5 сая ам.долларын болон “Women in Business” (WiB)-ийн 35 сая ам.долларыг 2025 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдөр хүлээн авсан.

2025 оны 11 дүгээр сарын 12-ны өдөр Банк нь “Хөдөө аж ахуйн санхүүгийн хэрэгсэл”-ийнхээ хүрээнд ЕСБХБ-тай нийт 20 сая ам.долларын зээлийн гэрээ хийсэн. Зээлийн зорилго нь хөдөө аж ахуйн үнэ цэнийн сүлжээг хөгжүүлэхийг дэмжих микро, жижиг, дунд бизнесүүдэд хөрөнгө оруулалт хийж, санхүүжилт үзүүлэхэд зориулагдана. Зээлийн хугацаа нь 3 жил бөгөөд үүнд 12 сарын хугацаанд зээлийн үндсэн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, түүний дараагаар хагас жил тутам тэнцүү хэмжээгээр үндсэн төлбөрийг төлөх хуваарьтай. Банк 2025 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдөр эхний 10 сая ам.долларыг хүлээн авсан.

3. БлуОрчард Файнанс лимитэд

2025 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдөр Банк нь BlueOrchard Finance Limited (BlueOrchard) компаниар удирдуулдаг BlueOrchard Microfinance Fund (BOMF)-тай 40 сая ам.долларын санхүүжилтийн гэрээ хийсэн. Санхүүжилтийн зорилго нь Монгол Улсад жижиг, дунд, микро бизнесийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд оршиж байна. Зээлийг нэг удаагийн төлбөрөөр төлөх ба 2028 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр хугацаа дуусна. Банк төслийн санхүүжилтийг 2025 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр хүлээн авсан.

20. Зээлээр авсан санхүүжилт (Үргэлжлэл)**4. Азийн Хөгжлийн банк (ADB)**

2025 оны 12 дугаар сарын 8-ны өдөр Банк Азийн Хөгжлийн Банк (ADB)-тай нийт 100 сая ам.долларын санхүүжилтийн гэрээ хийсэн. Санхүүжилтийн зорилго нь Банкны хөдөө орон нутгийн жижиг, дунд, микро бизнесүүд (ЖДМБ), мөн хөдөө аж ахуйн аж ахуйн нэгжүүд болон фермер, малчдыг оролцуулсан хувь хүн төслийг дэмжихэд оршиж байна. Зээлийг хагас жилийн хугацаатай 9 тэнцүү хуваан төлөх ба 13 сарын хугацаанд үндсэн зээлийн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, 2030 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр төлөгдөж дуусна. Банк 2025 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр эхний хэсэг болох 70 сая ам.долларыг хүлээн авсан.

5. РеспонсАбилити Хөрөнгө оруулалт АГ

2025 оны 5 дугаар сарын 29-ны өдөр Банк нь РеспонсАбилити Хөрөнгө оруулалт АГ-ийн удирддаг РеспонсАбилити SICAV (Lux) Micro and SME Finance Debt Fund-тай 5 сая америк долларын зээлийн гэрээ байгуулсан. Санхүүжилтын зорилго нь Монгол Улсын микро, жижиг, дунд бизнесийг санхүүжүүлэхэд зориулагдана. Санхүүжилт нь 18 сарын хугацаанд зээлийн үндсэн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, түүний дараа нь тэнцүү хэмжээний эргэн төлөлтөөр төлөгдөж, 2028 оны 5 дугаар сарын 9-ний өдөр хугацаа дуусна. Банк санхүүжилтийн эх үүсвэрийг 2025 оны 6 дугаар сарын 3-ны өдөр хүлээн авсан.

2025 оны 6 дугаар сарын 23-ны өдөр Банк нь РеспонсАбилити Хөрөнгө оруулалт АГ-ийн удирддаг гурван хөрөнгө оруулалтын сан болох responsAbility SICAV (Lux) Financial Inclusion Fund, MultiConcept Fund Management S.A., responsAbility SICAV (Lux) Micro and SME Finance Leaders компаниудтай хамтарсан гэрээ байгуулсан. Ингэснээр нийт 5 сая ам.долларын дүйцэх төгрөгийн санхүүжилт авсан байна. Санхүүжилтийн зорилго нь Монгол Улсад микро, жижиг, дунд бизнесийг дэмжихэд оршино. Зээл 12 сарын сарын хугацаанд зээлийн үндсэн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, түүний дараагаар хагас жил тутам тэнцүү үндсэн төлбөрийг төлөх хуваарьт шилжиж, 2028 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр хугацаа дуусна. Банк санхүүжилтээ 2025 оны 6 дугаар сарын 26-ны өдөр хүлээн авсан.

2025 оны 11 дүгээр сарын 5-ны өдөр Банк нь РеспонсАбилити Хөрөнгө оруулалт АГ-ийн удирдуулдаг SIFEM AG-тай 15 сая ам.долларын зээлийн хэлцэл байгуулсан. Энэхүү санхүүжилтээр ногоон зээл санхүүжүүлэх, Монгол Улсад эмэгтэйчүүдийн эзэмшдэг, эмэгтэйчүүд удирддаг жижиг, дунд бизнес болон микро бизнесүүдийг дэмжих, мөн эмэгтэй бизнес эрхлэгчдийг дэмжихэд ашиглагдана. Зээлийн хугацаа нь дөрвөн жил бөгөөд үүнд 18 сарын сарын хугацаанд зээлийн үндсэн төлбөрөөс чөлөөлөгдөж, үүний дараа жилд хоёр удаа тэнцүү төлбөр төлөх нөхцөлтэйгөөр төлөгдөж, 2029 оны 11 дүгээр сарын 5-ны өдөр дуусна. Банк зээлийн санхүүжилтээ 2025 оны 11 дүгээр сарын 19-ний өдөр хүлээн авсан.

2025 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр Банк нь РеспонсАбилити Хөрөнгө оруулалт АГ-аар удирдуулдаг Global Climate Partnership Fund S.A., SICAV-SIF-аас 2024 оны 10 сарын 14-ний өдөр байгуулсан барьцаагүй санхүүжилт гэрээний дагуу 5 сая ам.долларыг 2025 оны 12 дугаар сарын 5-ны өдөр байгуулсан холбогдох нэмэлт хэлцлээр хоёр дахь удаагийн санхүүжилтээ авсан. Зээлийн зорилго нь CO2 ялгаруулалт, эрчим хүчний үр ашиг, сэргээгдэх эрчим хүчийг дэмжих холбогдох ногоон төсөл, зээлүүдийг санхүүжүүлэхэд оршиж байна. Зээл нь 2 жилийн тэгшилсэн хугацаатай бөгөөд дараа нь хагас жил тутамд эргэн төлөх хуваарьтай бөгөөд 2030 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр хугацаа дуусна.

20. Зээлээр авсан санхүүжилт (Үргэлжлэл)**6. Симбиотикс**

Банк 2024 оны 7 дугаар сарын 8-ны өдөр Симбиотикс хөрөнгө оруулалтын удирдлагын компанийн удирддаг ЭмЭсЭМИ Бондс Эс.Эй сантай 8,000 мянган ам.доллартай тэнцэх дүн бүхий төгрөгийн урт хугацаат зээлийн гэрээ байгуулсан. Зээлийн зориулалт нь Монгол Улсын бичил, жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг санхүүжүүлэхэд зарцуулагдана. Зээл нь хугацааны эцэст бөөн дүнгээр буюу 2026 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр бүрэн төлөгдөж дуусах юм. Банк санхүүжилтийн эх үүсвэрийг 2024 оны 7 дугаар сарын 16-ны өдөр хүлээн авсан.

Банк 2024 оны 9 дүгээр сарын 27-ны өдөр Симбиотикс хөрөнгө оруулалтын удирдлагын компанийн ЭмЭсЭМИ Бондс Эс.Эй сантай 7,500 мянган ам.долларын урт хугацаат зээлийн гэрээ байгуулсан. Зээлийн зориулалт нь Монгол Улсын бичил, жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг дэмжин санхүүжүүлэхэд зарцуулагдана. Зээл нь хугацааны эцэст бөөн дүнгээр буюу 2027 оны 10 дугаар сарын 2-ны өдөр бүрэн төлөгдөж дуусах юм. Банк санхүүжилтийн эх үүсвэрийг 2024 оны 10 дугаар сарын 2-ны өдөр хүлээн авсан.

7. Инкофин микрофинанс фанд Си Ви (Incofin)

2025 оны 11 дүгээр сарын 18-ны өдөр Банк нь Инкофин микрофинанс фанд Си Ви-тэй 15 сая ам.доллартай зээлийн гэрээ байгуулсан. Зээлийн зорилго нь Монгол Улсад микро, жижиг, дунд бизнесүүдийг санхүүжүүлэхэд оршиж байна. Зээлийг санхүүжилт олгосноос хойш 36 ба 48 сарын дараа 2 тэнцүү хэсгээр төлж барагдуулах бөгөөд 2029 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдөр хугацаа дуусна. Банк 2025 оны 11 дүгээр сарын 24-ний өдөр санхүүжилтийг хүлээн авсан.

8. ДиДаблюЭм

2025 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдөр Банк нь ДиДаблюЭм Хөрөнгийн Менежмент ХХК-ийн удирддаг Cardano Impact Financial Inclusion Fund (I)-тэй 5 сая ам.долларын зээлийн хэлцэл байгуулсан. Зээлийн зорилго нь ногоон төслүүдийг санхүүжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх явдал юм. Зээл нь нэг удаагийн төлөлтөөр 2028 оны 6 дугаар сарын 23-ны өдөр хугацаа дуусна. Банк нь санхүүжилтийг 2025 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдөр хүлээн авсан.

2025 оны 9 дүгээр сарын 25-ны өдөр Банк нь ДиДаблюЭм Хөрөнгийн Менежмент ХХК-ийн удирддаг Cardano Impact Financial Inclusion Fund (I)-тэй 5 сая ам.долларын зээлийн хэлцэл байгуулсан. Зээлийн зорилго нь Монгол Улсад жижиг, дунд, микро бизнесийг дэмжихэд оршино. Зээл нь хоёр тэнцүү төлөлтөөр, хөрөнгийг олгосноос хойш 18 болон 24 сарын дараа төлөгдөж, 2027 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр хугацаа дуусна. Банк нь санхүүжилтийг 2025 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр хүлээн авсан.

9. Франкфуртын Сургуулийн Санхүүгийн үйлчилгээ

2025 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр Банк нь Франкфуртын Сургуулийн Санхүүгийн үйлчилгээ Юү Кэй Лимитед Компанитай 5 сая ам.долларын зээлийн гэрээ байгуулсан. Зээлийн зорилго нь Монгол Улс дахь микро, жижиг, дунд бизнесийг санхүүжүүлэхэд оршино. Зээл нь нэг удаагийн төлбөртэй бөгөөд 2028 оны 2 дугаар сарын 21-ний өдөр хугацаа дуусна. Банк нь санхүүжилтийг 2025 оны 2 дугаар сарын 21-ний өдөр хүлээн авсан.

2025 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдөр Банк нь Франкфуртын Сургуулийн Санхүүгийн үйлчилгээ Юү Кэй Лимитед Компанитай 5 сая ам.долларын зээлийн гэрээ байгуулсан. Зээлийн зорилго нь Монгол Улс дахь микро, жижиг, дунд бизнесийг санхүүжүүлэхэд оршино. Зээл нь нэг удаагийн төлбөртэй бөгөөд 2028 оны 5 дугаар сарын 16-ны өдөр хугацаа дуусна. Банк нь санхүүжилтийг 2025 оны 5 дугаар сарын 16-ны өдөр хүлээн авсан.

Эргэн төлөлт

Тайлант хугацааны турш Банк нийт 172,947 мянган ам.долларын урт хугацаат зээл болон өрийн бичгийн эргэн төлөлтийг холбогдох санхүүжилтийн гэрээнүүдийн эргэн төлөгдөх хуваарийн дагуу бүрэн төлсөн.

20. Зээлээр авсан санхүүжилт (Үргэлжлэл)**Худалдааны санхүүжилт**

Тайлант хугацааны туршид нийт 33,685,846 мянган төгрөгийн эргэн төлөлтийг хийж, 223,595,923 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийг авсан байна. Бүх худалдааны санхүүжилт нь гадаад валютаар буюу ихэнх нь ам.доллараар илэрхийлэгдсэн. Худалдааны санхүүжилт нь жилийн суурь хүүний түвшин дээр 0.50%-5.00%-ийн нэмэгдэл тооцсон хүүгийн хувьтай ба 1 хүртэлх жилийн хугацаатай.

Засгийн газраас санхүүжсэн эх үүсвэр

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн байдлаар Төрийн байгууллагаас авсан зээлийн хувьд дараах томоохон эргэн төлөлт хийгдэж, шинээр санхүүжилт орж ирсэн:

Монголбанк***Ипотекийн зээлээр баталгаажсан санхүүжилт***

Банк Ипотекийн зээлээр баталгаажсан санхүүжилтийн хөтөлбөрийн хүрээнд Монголбанкнаас жилийн 1%-2%-ийн хүүтэй санхүүжилт авч, энэ санхүүжилтээр харилцагчдад жилийн 3%-6%-ийн хүүтэй орон сууцны зээл олгодог. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банк нийт 198,799,289 мянган төгрөг (2024: 248,667,437 мянган төгрөг)-ийн ипотекийн зээлийн нэмэлт санхүүжилтийг авсан.

Алт-2 хөтөлбөр төслийн зээл

Алт-2 хөтөлбөрийн төслийн зээлийг Монголбанкттай хамтран хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд 2020 оны 6 дугаар сард ерөнхий гэрээг байгуулсан. Урт хугацаат санхүүжилтийн төслийн зээлийн үлдэгдэл 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 379,719 мянган төгрөг байгаа бөгөөд 2025 онд төлөгдөж дууссан.

Сангийн яам / Японы олон улсын хамтын ажиллагааны банк

Монгол Улсын Засгийн газар, Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны банк (Жайка) хооронд байгуулсан зээлийн гэрээний 1-р хавсралтын дагуу Жайка олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгээс “Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах хоёр шатлалт зээлийн төсөл”-ийг санхүүжүүлэх зорилгоор 5,000,000 мянган иенийн зээл олгохоор болсон. Энэхүү гэрээний хүрээнд 2007 оны 5 дугаар сарын 14-ний өдөр Банк 93,282,870 мянган төгрөг, 3,200 мянган ам.долларын санхүүжилт авсан. Төгрөгийн зээлийн хувьд хүү нь арилжааны банкуудын өмнөх 12 сарын хугацаагүй хадгаламжийн дундаж хүүтэй тэнцүү, ам.долларын зээлийн хувьд хүү нь 6 сарын ЛИБОР хүү дээр 1%-ийн ахуйц ашиг нэмсэнтэй тэнцүү хэмжээгээр тогтоосон байдаг. 2025: оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн үлдэгдэл 34,764,395 мянган төгрөг (2024: 33,682,335 мянган төгрөг) байгаа ба тус зээл 2035 онд төлөгдөж дуусна.

Сангийн яам – Азийн Хөгжлийн Банк***Хөдөө аж ахуй, Хөдөөгийн хөгжлийн нэмэлт санхүүжилт төсөл (АХБ)***

2015 оны 10 дугаар сарын 28-ны өдөр Монгол Улсын засгийн газар Азийн хөгжлийн банкттай “Хөдөө аж ахуйн болон хөдөөгийн хөгжлийн төслийн нэмэлт санхүүжилт”-ийн 3287-МОН, 3288-МОН (СФ) тоот дамжуулан зээлдүүлэх гэрээнүүдийг байгуулсан. Энэхүү нэмэлт гэрээний хүрээнд Банк нь Сангийн яамтай 2016 оны 5 дугаар сарын 5-ны өдөр зээлийн гэрээг байгуулсан бөгөөд 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн үлдэгдэл нь 15,151,516 мянган төгрөг (2024: 18,726,562 мянган төгрөг) ба жилийн хүү 4.5% болно.

Зээлийн батлан даалтын сан

Азийн хөгжлийн банкны “Зээлийн батлан даалтын тогтолцоог дэмжих замаар эдийн засгийг төрөлжүүлэх, ажил эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх” төслийн зээлийг хэрэгжүүлэх хүрээнд Банк нь Зээлийн батлан даалтын сантай “Батлан даалтын ерөнхий гэрээ”-г байгуулсан. Энэхүү төслийн зээлийн хүрээнд 3,632,181 мянган төгрөгийн батлан даалтын эх үүсвэр хүлээн авсан бөгөөд санхүүжилтийн зардал нь жилийн 5% байна. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн үлдэгдэл нь 14,863,162 мянган төгрөг (2024: 14,036,373 мянган төгрөг) байна.

20. Зээлээр авсан санхүүжилт (Үргэлжлэл)Орлогыг дэмжих хөтөлбөр

Гүүд Нэйборс Олон улсын ТББ-аас тодорхойлсон зорилтот бүсийн оршин суугчдын өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх, амжиргааны чанар, нийгэм, эдийн засгийн чадавхийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Банк Гүүд Нэйборс Монгол байгууллагатай 2023 оны 10 дугаар сарын 6-ны өдөр гэрээ байгуулсан. Жилийн хүү нь 3% байна. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээл 1,223,000 мянган төгрөг (2024: 1,223,000 мянган төгрөг)-ийн үлдэгдэлтэй байгаа ба 2028 оны 5 дугаар сард төлөгдөж дуусна.

Гэр бүл, хөдөлмөр хамгааллын яам – Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан*(i) Хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих жижиг зээл 2023*

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамтай "Хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих туршилтын хөтөлбөр"-ийн хүрээнд 2022 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдөр "Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээний хүрээнд олгох жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх гэрээ"-г байгуулан хамтран ажиллаж байна. Жилийн хүү нь 4.4% ба 2025 оны 12 дугаар сард төлөгдөж дууссан.

(ii) Хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих жижиг зээл 2024

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамтай "Хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих туршилтын хөтөлбөр"-ийн хүрээнд 2024 оны 6 дугаар сарын 18-ны өдөр "Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээний хүрээнд олгох жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх гэрээ"-г байгуулан хамтран ажиллаж байна. Жилийн хүү нь 3.45% байна. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн үлдэгдэл нь 6,500,000 мянган төгрөг (2024: 6,500,000 мянган төгрөг) ба 2027 оны 6 дугаар сард төлөгдөж дуусна.

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамЖижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн урт хугацаат хөнгөлөлттэй зээл

Банк 2019 оны 8 дугаар сарын 2-ны өдөр Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамтай "Ерөнхий нөхцөл тохиролцох хамтран ажиллах гэрээ"-г байгуулсан. Төслийн хүрээнд 21,026,105 мянган төгрөгийн зээлийн эх үүсвэр хүлээн авсан бөгөөд эх үүсвэрт тооцох жилийн хүү нь 1.8% байсан ба 2025 оны 7 дугаар сард төлөгдөж дууссан.

Зах зээл ба Бэлчээрийн удирдлагын хөгжил

Банк 2020 оны 5 дугаар сарын 15-ны өдөр Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамтай "Ерөнхий нөхцөл тохиролцох хамтран ажиллах гэрээ"-г байгуулсан. Төслийн хүрээнд Банк 2,772,800 мянган төгрөгийн төслийн зээлийн эх үүсвэр хүлээн авсан бөгөөд эх үүсвэрт тооцох жилийн хүү нь 5% байна. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн үлдэгдэл 131,281 мянган төгрөг (2024: 142,120 мянган төгрөг) байгаа ба 2026 оны 10 дугаар сард төлөгдөж дуусна.

Кино урлагийг дэмжих сангаас олгох хөнгөлөлттэй зээл

ХААН банк 2024 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдөр Кино урлагийн зөвлөлтэй "Хамтран ажиллах гэрээ"-г байгуулсан. Төслийн хүрээнд банк 1,000,000 мянган төгрөгийн төслийн зээлийн эх үүсвэр хүлээн авсан бөгөөд эх үүсвэрт тооцох жилийн хүү нь 3% байна. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн үлдэгдэл 1,000,000 мянган төгрөг байгаа (2024: 1,000,000 мянган төгрөг) ба 2028 оны 1 дүгээр сард төсөл хэрэгжиж дуусна.

Дээрх бүх зээлийн санхүүжилт нь барьцаагүй.

Зээлийн гэрээнүүдийн ихэнх нь тодорхой шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангаж байхыг Банкнаас шаарддаг ба тус нөхцөлүүдийг дараах төрлүүдэд ангилан үзүүлж болно:

- Өөрийн хөрөнгийн харьцаа (эрсдэлээр жинлэсэн өөрийн хөрөнгийн харьцаа, 1 дүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө болон нийт хөрөнгийн харьцаа);
- Санхүүгийн эрсдэлийн холбогдох харьцаа үзүүлэлтүүд (нийт гадаад валютын нээлттэй позиц, нэгж гадаад валютын арилжааны эрсдэлийн харьцаа, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа, хүүгийн хөшүүргийн харьцаа);
- Зээлтэй холбоотой харьцаа үзүүлэлтүүд (хамгийн том зээлдэгчид болон өөрийн хөрөнгийн харьцаа, холбоотой талын зээлийн харьцаа, нийт томоохон нөлөөллийн харьцаа, чанаргүй зээлийг нийт зээлд харьцуулсан харьцаа, нээлттэй зээлийн эрсдэлийн харьцаа, сангаас хаасан зээлийн нийт зээлд эзлэх харьцаа);
- Бусад харьцаа үзүүлэлтүүд (зардал орлогын харьцаа, зээл хадгаламжийн харьцаа, нийт хөрөнгийн өгөөж болон өөрийн хөрөнгийн өгөөжийн хамгийн бага дүн).

20. Зээлээр авсан санхүүжилт (Үргэлжлэл)

Банкны олон улсын санхүүгийн байгууллагад гаргасан өрийн бичгийн нийт дүн 2025 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар 26,410,741 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31: 37,035,349 мянган төгрөг) байна.

Банк 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар гэрээний үүргээ биелүүлж ажилласан.

21. Бусад өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
<i>Бусад санхүүгийн өр төлбөр:</i>		
Хойшлогдсон клирингийн төлбөр тооцоо	42,303,624	39,388,637
Өглөг болон хуримтлагдсан өр төлбөр	41,614,464	42,671,917
Картын түр өглөг	38,213,591	36,461,566
Балансын гадуурх үүргийн нөөц (Тодруулга 33)	13,376,951	19,569,934
<i>Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр:</i>		
Цалингийн өглөг	28,682,128	25,777,756
Орлогын албан татвараас бусад татварын өглөг	14,434,222	15,876,184
Хойшлогдсон орлого	9,674	86,233
Нийт бусад өр төлбөр	178,634,654	191,651,815

Хойшлогдсон клирингийн төлбөр тооцоо болон картын түр өглөг нь төлөх бэлэн мөнгө болон төлбөр тооцоотой хамааралтай байдаг. Холбогдох төлбөр нь дараа ажлын өдөрт бүрэн төлөгддөг.

22. Хувьцаат капитал, бусад нөөц ба ногдол ашиг**Хувьцаат капитал**

	Энгийн хувьцааны тоо, олгосон болон бүрэн төлөгдсөн		Дүн (Мянган төгрөгөөр)	
	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Нийт энгийн хувьцаа	1,912,198,000	1,912,198,000	191,219,800	191,219,800
Нэмж төлөгдсөн капитал	-	-	164,257,808	164,257,808
Жилийн эцсийн байдлаар нийт цэвэр энгийн хувьцаа	1,912,198,000	1,912,198,000	355,477,608	355,477,608

Банк 2023 оны 4 дүгээр сарын 13-ны өдрөөс 4 дүгээр сарын 19-ний өдрийн хооронд Монголын Хөрөнгийн Бирж (МХБ)-ээр дамжуулан хувьцаагаа анх удаа олон нийтэд санал (IPO) болгосон. Монголбанк 2023 оны 6 дугаар сарын 22-ны өдөр IPO-оос төвлөрсөн эх үүсвэрийг өөрийн хөрөнгөд бүртгэх хүсэлтийг хүлээн авч зөвшөөрсөн. IPO-ийн үр дүнд 183,379,788 мянган төгрөгийг өөрийн хөрөнгөд бүртгэсэн. Үүнд нийт санал болгож буй 191,219,800 ширхэг энгийн хувьцааны нэрлэсэн үнэ болох 19,121,980 мянган төгрөгийн энгийн хувьцаа багтсан ба нийт 164,257,808 мянган төгрөгийг нэрлэсэн үнэ болон IPO-ийн үнийн зөрүүгээр нэмж төлөгдсөн капитал дансанд бүртгэсэн.

2025 онд Банк Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэр болон Монголбанкны зөвшөөрлийн дагуу 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн ногдол ашиг болох 373,547,879 мянган төгрөг (2024: 271,015,823 мянган төгрөг)-ийг хувьцаа эзэмшигчдэдээ тараасан.

22. Хувьцаат капитал, бусад нөөц ба ногдол ашиг (Үргэлжлэл)

Банкны хувьцаа эзэмшигчдийн өмчлөлийн хувь хэмжээ 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дараах байдалтай байна:

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Эйч Эс Холдингс Лимитед Компани	40.99%	40.99%
Таван Богд Холдинг ХХК	22.78%	22.78%
Д.Хулан	13.22%	13.22%
Эйч Эс Интернэйшнл (Ази) Лимитед Компани	8.78%	8.78%
Олон нийт	14.23%	14.23%
Нийт энгийн хувьцаа	100.00%	100.00%

Эйч Эс Интернэйшнл (Ази) Лимитед Компани нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Эйч Эс Холдингс Лимитед Компанийн 100% охин компани юм.

Бусад нөөц

	Мөнгөн гүйлгээний хейджийн нөөц	БДОБҮЦ-ээр бүртгэгдэх нөөц	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц	Нийт бусад нөөц
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
2025 оны 12 дугаар сарын 31				
2025 оны 1 сарын 1-нээр	(568,957)	7,029,919	84,328,875	90,789,837
Дахин үнэлгээ	-	-	82,377,024	82,377,024
Хорогдуулалт	-	-	(2,700,646)	(2,700,646)
БДОБҮЦ-ээр бүртгэгдэх хөрөнгө оруулалтын бодит бус олз	-	3,223,296	-	3,223,296
Хейджийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн олз (Тодруулга 10)	36,055,612	-	-	36,055,612
Ашиг, алдагдалд дахин ангилагдсан хейджийн хэрэглүүрийн дахин үнэлгээ	(44,264,650)	-	-	(44,264,650)
Ашиг, алдагдалд дахин ангилагдсан хэрэгжсэн цэвэр олз	2,676,958	-	-	2,676,958
БДОБҮЦ-ээр бүртгэгдэх өрийн хэрэглүүрийн ХБЭА-ын цэвэр зардал (Тодруулга 9)	-	(1,015,869)	-	(1,015,869)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогод бүртгэгдэх хойшлогдсон татварын хөрөнгө/(өр төлбөр) (Тодруулга 29.2)	1,383,020	(551,856)	(41,001,314)	(40,170,150)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогын цэвэр өөрчлөлт	(4,149,060)	1,655,571	41,375,710	38,882,221
Хуримтлагдсан ашгийн өөрчлөлт	-	-	(2,700,646)	(2,700,646)
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	(4,718,017)	8,685,490	123,003,939	126,971,412

22. Хувьцаат капитал, бусад нөөц ба ногдол ашиг (Үргэлжлэл)

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Мөнгөн гүйлгээний хөйджийн нөөц	БДОБҮЦ-ээр бүртгэгдэх нөөц	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц	Нийт бусад нөөц
2024 оны 12 дугаар сарын 31				
2024 оны 1 сарын 1-нээр	(2,729,982)	3,766,689	86,182,453	87,219,160
Хорогдуулалт	-	-	(1,853,578)	(1,853,578)
БДОБҮЦ-ээр бүртгэгдэх хөрөнгө оруулалтын бодит бус гарз	-	(2,630,405)	-	(2,630,405)
Хөйджийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн олз (Тодруулга 10)	2,592,462	-	-	2,592,462
Ашиг, алдагдалд дахин ангилагдсан хөйджийн хэрэглүүрийн дахин үнэлгээ	(2,796,005)	-	-	(2,796,005)
Ашиг, алдагдалд дахин ангилагдсан хэрэгжсэн цэвэр гарз	3,084,910	-	-	3,084,910
БДОБҮЦ-ээр бүртгэгдэх өрийн хэрэглүүрийн ХБЭА-ын цэвэр зардал (Тодруулга 9)	-	6,981,378	-	6,981,378
Бусад дэлгэрэнгүй орлогод бүртгэгдэх хойшлогдсон татварын хөрөнгө (Тодруулга 29.2)	(720,342)	(1,087,743)	-	(1,808,085)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогын цэвэр хөдөлгөөн	2,161,025	3,263,230	-	5,424,255
Хуримтлагдсан ашгийн өөрчлөлт	-	-	(1,853,578)	(1,853,578)
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	(568,957)	7,029,919	84,328,875	90,789,837

23. Хүү болон түүнтэй адилтгах орлого

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
<i>Үр ашигт хүүгийн аргачлалаар тооцсон хүүгийн орлого</i>		
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	2,265,268,194	1,785,654,298
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	407,864,685	495,737,521
ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн хэрэглүүр	37,328,913	74,915,312
БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн хэрэглүүр	36,885,908	20,180,538
Бусад банкинд байршуулсан харилцах, хадгаламж	311,118	1,377,110
Үр ашигт хүүгийн аргачлалаар тооцсон нийт хүүгийн орлого	2,747,658,818	2,377,864,779

Бусад адилтгах хүүгийн орлого

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн хэрэглүүр	34,225,397	31,165,462
ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	18,629,292	15,450,343
Нийт бусад хүү болон түүнтэй адилтгах орлого	52,854,689	46,615,805

Хүүгийн орлого, зардлыг ААБҮЦ-ээр хүлээн зөвшөөрөхөөс бусад тохиолдолд бүх өрийн хэрэглүүр бүрийн хувьд аккрузал суурьт үндэслэн үр ашигт хүүгийн аргачлалаар тооцоолон бүртгэнэ. Энэ аргын дагуу гэрээний талуудын хооронд төлөгдсөн эсвэл хүлээн авсан бүх хураамж, гүйлгээний зардал болон бүх үнийн нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг үр ашигт хүүнд оруулан тооцож, цаг хугацааны хувьд хойшлуулан хүүгийн орлого эсвэл зардалд бүртгэнэ. ААБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн хэрэглүүрийн хүүгийн орлогыг нэрлэсэн хүүгээр тооцож ашиг, алдагдлын тайлангийн “бусад адилтгах хүүгийн орлого” мөрөнд тайлагнасан.

23. Хүү болон түүнтэй адилтгах орлого (Үргэлжлэл)

Үр ашигт хүүгийн бүрэлдэхүүн болох хураамжид санхүүгийн хөрөнгийг худалдан авах эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийг үүсгэхэд шууд холбоотойтойгоор нэмэгдэн гардаг, жишээлбэл төлбөрийн чадварыг үнэлэх, зээлийн баталгаа эсвэл барьцааг үнэлэх болон бүртгэх, хэрэглүүрийн нөхцөлүүдийг хэлэлцэх болон холбогдох баримт бичиг боловсруулах зэрэг гэрээ байгуулахтай холбоотой аливаа хураамжууд орно. Банк нь харилцагчид зээл олгосны дараах богино хугацаанд тухайн зээлийг тусгайлсан хэлцэл байгуулах худалдах төлөвлөгөөгүй тохиолдолд тухайн зээлийг зах зээлийн хүүгээр олгохтой холбоотой хураамж, шимтгэлийг үр ашигт хүүгийн бүрэлдэхүүн хэсэг болгон тооцно. Зээл олгохоор хүлээсэн үүргийг Банк ААБҮЦ-ээр хэмжигдсэн санхүүгийн өр төлбөр гэж ангилдаггүй.

Үүссэн болон худалдан авсан үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүгийн түвшин нь хүлээгдэж буй мөнгөн гүйлгээг (анхны хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал) анх бодит үнэ цэнэ (худалдан авах үнээр илэрхийлэгддэг)-ээр хүлээн зөвшөөрч бүртгэхдээ хямдруулах хүү юм. Үр дүнд нь үр ашигт хүүгийн түвшин нь эрсдэлийн тохируулгатай байдаг.

Дараах нөхцөлөөс бусад үед санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнэд үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан хүүгийн орлогыг тооцоолно. (1) зээлийн үнэ цэнийн бууралтад орсон санхүүгийн хөрөнгүүд (шатлал 3), хүүгийн орлогын үр ашигт хүүний түвшинг ашиглан ХӨ-өөр тооцож, ХБЭА-ын санг хассан дүнгээр, (2) үүссэн болон худалдан авсан үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгийн хувьд анхны зээлийн тохируулгатай үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан хорогдуулсан өртгийг тооцох үед.

Хэрэв шатлал 3-д ангилсан санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн эрсдэл дараа нь сайжирч, хөрөнгө нь цаашид зээлийн үнэ цэнийн бууралтгүй болсон мөн энэ сайжирсан байдал нь хөрөнгийг зээлийн үнэ цэнийн бууралттай гэж тогтоосны дараа үүсэх үйл явдалтай бодитойгоор холбоотой байгаа тохиолдолд хөрөнгийг шатлал 3-аас гаргаж, хүүгийн орлогын дансны нийт дүнгээс үр ашигт хүүгийн аргаар тооцож бүртгэнэ. Өмнө нь хөрөнгө шатлал 3-д байсны улмаас ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй байсан нэмэлт хүүгийн орлого нь ангилал сайжирснаар үнэ цэнийн бууралтын буцаалт гэж хүлээн зөвшөөрөгдөнө.

24. Хүү болон түүнтэй адилтгах зардал

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	906,218,646	864,668,770
Зээлээр авсан санхүүжилт	244,311,722	175,948,788
Хейдж хангасан своп хэлцлийн хүүгийн зардал	88,278,024	38,559,104
Банкнаас гаргасан үнэт цаас	67,027,437	31,860,385
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	22,030,091	13,447,201
Нийт хүүгийн зардал	1,327,865,920	1,124,484,248

Бусад адилтгах хүүгийн зардал

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
Хейдж хангаагүй своп хэлцлийн хүүгийн зардал	88,500,256	35,658,284
Түрээсийн өр төлбөр (Тодруулга 15)	2,482,480	2,472,839
Санхүүгийн хөрөнгийн өөрчлөлтөөс үүссэн гарзын буцаалт	-	2,196,904
Нийт бусад хүү болон түүнтэй адилтгах зардал	90,982,736	40,328,027

25. Шимтгэл, хураамжийн цэвэр орлого

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
Шимтгэл, хураамжийн орлого		
Картын үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	152,266,000	145,044,474
Мобайл болон интернэт банкны үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	128,736,667	122,284,078
Төлбөр тооцооны гүйлгээний шимтгэл, хураамж	26,764,774	21,619,552
Батлан даалт болон баталгааны шимтгэл, хураамж	3,651,677	3,537,739
Мөнгөн гүйлгээний шимтгэл, хураамж	1,618,680	2,102,858
Шилжүүлгийн шимтгэл, хураамж	124,480	169,701
Бусад	9,452,939	8,116,056
Нийт шимтгэл, хураамжийн орлого	322,615,217	302,874,458
Шимтгэл, хураамжийн зардал		
Мобайл үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	35,290,524	33,589,632
Картын үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	28,684,853	24,584,516
Төлбөр тооцооны гүйлгээний шимтгэл, хураамж	15,407,249	12,389,929
Гадаад валютын арилжааны шимтгэл, хураамж	1,757,626	1,621,574
Нийт шимтгэл, хураамжийн зардал	81,140,252	72,185,651
Шимтгэл, хураамжийн цэвэр орлого	241,474,965	230,688,807

Шимтгэлийн орлогыг үндсэн ажил гүйлгээ гарсны дараа тодорхой хугацаанд буюу Банк гүйцэтгэлийн үүргээ хангасан үед хүлээн зөвшөөрнө. Хүлээн авсан хураамж, шимтгэл болон авлагын дүн нь гүйцэтгэлийн ялгаатай үүргүүд гэж тодорхойлсон үйлчилгээний хувьд гүйлгээний үнийг илэрхийлнэ. Иймд орлогод харилцагчийн нэрийн өмнөөс гадаад валют худалдах, худалдан авахад зориулсан хураамж, төлбөрийн гүйлгээ хийх үйлчилгээний хураамж, бэлэн мөнгөний төлбөр тооцоо, цуглуулах, зарцуулах хураамж зэрэг багтана.

26. Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн цэвэр олз

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
Хейджийн хэрэгжсэн цэвэр гарз	(2,625,872)	(3,100,639)
Хейджийн өгөөжгүй хэсэг	6,306,905	1,594,001
Хейдж хангаагүй своп хэлцлийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	(2,620,156)	916,525
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн нийт цэвэр олз	1,060,877	(590,113)

27. Зээлжих эрсдэлийн сан

Дараах хүснэгтэд ашиг, алдагдлын тайланд бүртгэгдсэн тайлант жилийн санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн ХБЭА-ын сангийн зардал/(буцаалт)-ыг харууллаа:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
ХБЭА-ын сангийн цэвэр зардал/(буцаалт):		
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө (Тодруулга 7)	(112,184)	759,236
Монголбанкинд заавал байлгах нөөц (Тодруулга 8)	998,917	4,387,536
Бусад банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан харилцах хадгаламж	(665)	674
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (Тодруулга 11)	108,841,350	90,530,058
ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн хэрэглүүр (Тодруулга 9)	(9,745,876)	(993,373)
БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн хэрэглүүр (Тодруулга 9)	(1,015,869)	6,981,379
Балансын гадуурх үүрэг (Тодруулга 33)	(6,192,978)	7,035,070
Бусад хөрөнгө (Тодруулга 12)	(140,879)	9,929,522
Нийт ХБЭА-ын сан	92,631,816	118,630,102

28. Үйл ажиллагааны зардал

Мянган төгрөгөөр	2025	2024
Цалин, хөлс ба урамшуулал	286,904,119	221,991,019
МТ-ийн үйлчилгээний зардал	132,401,072	110,069,601
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл (Тодруулга 13)	61,573,808	59,253,010
Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын шимтгэл	35,790,924	26,854,647
Мөнгөн хадгаламжийн даатгалын шимтгэл	33,904,505	32,336,137
Барилга, байгууламжийн засварын зардал	24,760,184	23,600,403
Маркетинг, зар сурталчилгааны зардал	16,966,295	12,252,403
Биет бус хөрөнгийн хорогдуулалт (Тодруулга 14)	14,181,521	14,947,797
Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн элэгдэл (Тодруулга 15)	10,516,150	9,834,378
Оффисын бараа материал, хангамжийн зардал	9,115,808	12,957,181
Харуул хамгаалалтын үйлчилгээ	6,332,449	7,275,589
Хадгаламж тогтворжуулах сангийн зардал	6,165,611	4,850,736
Мэдээлэл, харилцаа холбооны зардал	5,000,003	4,678,993
Тээврийн зардал	4,235,962	4,196,925
Арга хэмжээний зардал	4,078,035	3,975,867
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	3,695,581	3,811,708
Орлогын албан татвараас бусад татварын зардал	3,686,741	3,045,118
Албан томилолтын зардал	3,538,316	3,107,049
Судалгааны зардал	3,362,946	3,310,266
Сургалтын зардал	2,170,044	2,385,047
Даатгалын зардал	1,929,056	2,134,124
Богино хугацаат түрээсийн зардал	1,789,582	1,509,979
Бусад зардал	19,784,309	14,175,175
Нийт дүн	691,883,021	582,553,152

Мянган төгрөгөөр	2025	2024
Эрүүл мэнд ба нийгмийн даатгалын шимтгэл:		
Эрүүл мэнд ба нийгмийн даатгалын сан	11,453,095	8,593,487
Тэтгвэрийн даатгалын сан	24,337,829	18,261,160
Нийт дүн	35,790,924	26,854,647

Банкны ажилчдын цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэл, жилийн цалинтай чөлөө, ХЧТАТэтгэмж, урамшуулал, мөнгөн бус тэтгэмжийг ажилтны холбогдох үйлчилгээ үзүүлсэн тайлант жилд тайлагнана. Банк хуулиар тогтоосон шимтгэлийн тогтолцооны төлбөрөөс гадна тэтгэвэр болон түүнтэй адилтгах тэтгэмжийн төлбөрийг хийх хууль ёсны болон бодит үүрэг хүлээхгүй.

2025 оны 5 болон 12 дугаар сард ажилчдын үндсэн цалин нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор тайлант жилийн цалингийн зардал өссөн.

2025 оны санхүүгийн жилд аудитын үйлчилгээний зардалд 1,266,086 мянган төгрөг (2024: 1,053,540 мянган төгрөг), баталгаажуулалтын бус үйлчилгээний зардалд 194,937 мянган төгрөг (2024: 514,043 мянган төгрөг)-ийг тус тус бүртгэсэн.

29. Орлогын албан татвар**29.1 Орлогын албан татварын зардал**

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн орлогын албан татварын зардлын бүрэлдэхүүнд:

Мянган төгрөгөөр	2025	2024
Тайлант жилийн татвар:		
Тайлант жилийн татварын зардал	200,184,356	191,181,727
Хойшлогдсон татвар:		
Түр зөрүү үүссэнтэй холбоотой болон татварын алдагдал	(15,984,985)	235,301
Нийт орлогын албан татварын зардал	184,199,371	191,417,028

29. Орлогын албан татвар (Үргэлжлэл)**29.1 Орлогын албан татварын зардал (үргэлжлэл)**

Орлогын албан татварыг тайлант үеийн эцэст бүхэлдээ буюу үндсэндээ батлагдсан хууль тогтоомжийн дагуу санхүүгийн тайлангуудад хүлээн зөвшөөрнө. Орлогын албан татварын зардал нь тухайн тайлант хугацааны болон хойшлогдсон татвараас бүрдэх бөгөөд тухайн зардлуудтай холбоотой ажил гүйлгээ нь тухайн буюу өөр тайлант хугацаанд бусад дэлгэрэнгүй орлогод бүртгэгдсэнээс бусад тохиолдолд тухайн жилийн ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрөгдөнө.

Тайлант хугацааны орлогын албан татвар нь тухайн болон өмнөх хугацаанд үүссэн татвар ногдуулах ашиг, алдагдалтай холбоотой татварын байгууллагад төлөх эсвэл түүнээс нөхөн авах дүн болно. Санхүүгийн тайланг холбогдох татварын албанд тушаахаас өмнө баталж амжаагүй тохиолдолд татвар ногдуулах ашиг, алдагдлыг урьдчилан тооцоолдог. Орлогын албан татвараас бусад татваруудыг удирдлагын болон үйл ажиллагааны бусад зардалд бүртгэдэг.

Хойшлогдсон орлогын албан татварыг тооцоохдоо татварын алдагдлыг ирээдүйд шилжүүлэх балансын өглөгийн аргыг ашигладаг ба санхүүгийн тайлангийн өдрийн байдлаарх хөрөнгө, өр төлбөрийн татварын суурь болон санхүүгийн тайлан дахь бүртгэлийн дүнгийн хооронд үүсэх түр зөрүүнд үндэслэж тооцдог.

Анхны хүлээн зөвшөөрөлийн чөлөөлөлтийн дагуу татвар ногдуулах ашиг болон бүртгэлийн ашгийн алинд ч нөлөөлдөггүй, мөн бизнесийн нэгдлээс бусад ажил гүйлгээнд хөрөнгө ба өр төлбөрийг анхлан хүлээн зөвшөөрөх үед үүссэн түр зөрүүгийн хувьд хойшлогдсон татвар бүртгэхгүй. Хойшлогдсон татварын үлдэгдлийг тайлант хугацааны эцэст бүхэлдээ буюу үндсэндээ батлагдсан байсан татварын хувь хэмжээгээр тооцож байгаа бөгөөд түр зөрүү гарах хугацаанд буцаах эсвэл татварын алдагдлыг ирээдүйд ашиглагдах үед тооцохоор хүлээгдэж байдаг.

Хасагдах түр зөрүү болон татварын алдагдал шилжүүлснээс үүссэн хойшлогдсон татварын хөрөнгийг ирээдүйд түр зөрүү буцаах магадлалтай үед бүртгэх бөгөөд эдгээр түр зөрүүг ирээдүйд олох татварын ашгаас хасч ашиглаж болохуйц хэмжээгээр хүлээн зөвшөөрнө.

Банк санхүүгийн тайлагналын зорилгоор орлогод суурилан албан татварыг тооцоолдог бөгөөд орлогын албан татварын зорилгоор татвар ногдохгүй орлого болон татвараас хасагдахгүй зардлын хувьд тохируулга хийх замаар орлогын албан татварын зардлыг тодорхойлдог. Банк нь Монгол Улсын татварын хууль тогтоомжийн дагуу 6,000,000 мянган төгрөг (2024: 6,000,000 мянган төгрөг) хүртэлх татвар ногдох орлогоос 10%, 6,000,000 мянган төгрөг (2024: 6,000,000 мянган төгрөг)-өөс илүү гарсан дүнгээс 25%-ийн орлогын албан татвар төлдөг. Засгийн Газрын бондын хүүгийн орлого нь хуулийн дагуу татвар ногдохгүй орлого болно. Харилцагчдад олгосон чанаргүй зээл ба урьдчилгааны үнэ цэнийн бууралтын гарз нь орлогын татварын зорилгоор хасагдах зардал болно.

29. Орлогын албан татвар (Үргэлжлэл)**29.1 Орлогын албан татварын зардал (үргэлжлэл)**

Татварын өмнөх ашгаас хуулиар тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож гаргасан орлогын албан татварын зардлыг Банкинд хүчин төгөлдөр үйлчлэх орлогын татварын хувь хэмжээгээр тооцож гаргасан орлогын албан татварын зардалд 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн байдлаар хэрхэн тохируулсныг дараах байдлаар үзүүлэв. Үүнд:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
Татварын өмнөх ашиг	879,046,588	829,931,484
25%-ийн орлогын албан татвар (2024: 25%)	219,761,647	207,482,871
Татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй зардлын нөлөө	6,691,021	7,288,726
Татвараас чөлөөлөгдөх орлого-Засгийн газрын бонд	(16,781,682)	(16,105,014)
Тусгай хувь хэмжээгээр ногдуулсан орлогын албан татвар	(388,238)	(238,385)
Тайлант жилийн ногдуулсан татвараас бага/давсан сан	(776,552)	(6,111,170)
Өмнө нь хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй байсан бусад хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрөх	(23,406,825)	-
Бага хувиар татвар ногдуулах орлогын нөлөө	(900,000)	(900,000)
Тайлант жилийн татварын зардал	184,199,371	191,417,028

2025 оны орлогын албан татварын үр ашигт хүүгийн хувь хэмжээ нь 21.00% (2024: 23.06%) байна.

Монгол Улсын татварын хууль тогтоомжийн дагуу татвараас чөлөөлөгдөх орлогод Засгийн газрын бондын хүүний орлого орсон байна.

29.2 Хойшлогдсон татварын өр төлбөр

Банкны тодорхой бус байр суурийг удирдлага тайлант үеийн эцэс бүрд дахин үнэлдэг. Банкны орлогын татварын байр суурийг татварын байгууллага хүлээн зөвшөөрөхгүй байж болохоос үүдэн нэмэлт татвар ногдуулах нь ногдуулахгүй байхаас илүү магадлалтай гэж удирдлага үзсэн тохиолдолд өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Санхүүгийн тайлангийн эцсийн өдрийн байдлаар бүхэлдээ буюу үндсэндээ батлагдсан байсан хууль тогтоомжийн тайлбар, мөн ижил асуудлыг шүүх байгууллагын шийдвэрлэсэн байдалд үндэслэн үнэлгээ хийдэг.

Торгууль, алданги болон орлогын бус татвартай холбоотой өр төлбөрийн хувьд тайлант хугацааны эцэс дэх өр төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах зардлыг удирдлага хамгийн боломжит аргаар тодорхойлсноор хүлээн зөвшөөрнө.

СТОУС Нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт болон Монгол Улсын татварын хууль тогтоомжийн зохицуулалтын ялгаа нь санхүүгийн тайлагналын зорилгоор хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон тэдгээрийн татварын сууриар тооцсон үнийн хооронд түр зөрүүг үүсгэдэг. Эдгээр түр зөрүүгийн татварын нөлөөллийг доор дэлгэрэнгүй харууллаа.

29. Орлогын албан татвар (Үргэлжлэл)

	Бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх хөрөнгө дахин оруулалт болон бусад санхүүгийн хөрөнгө ба ХБЭА	Санхүүгийн үүсмэл хэрэглүүрийн хөрөнгө дахин үнэлгээ	Харилцагчда олгосон зээл болон зээлийн үүргийн ХБЭА	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний сан	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>					
2025 оны 1 сарын 1-ний дүн	2,464,323	(734,629)	-	(12,628,581)	(10,898,887)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн (Тодруулга 22)	(551,856)	1,383,020	-	(41,001,314)	(40,170,150)
Ашиг, алдагдалд бүртгэсэн	2,592,443	(265,219)	19,398,609	(5,740,847)	15,984,986
2025 оны 12 сарын 31-ний дүн	4,504,910	383,172	19,398,609	(59,370,742)	(35,084,051)
2024 оны 1 сарын 1-ний дүн	768,203	(161,815)	-	(9,461,889)	(8,855,501)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрсөн (Тодруулга 22)	(1,087,743)	(720,342)	-	-	(1,808,085)
Ашиг, алдагдалд бүртгэсэн	2,783,863	147,528	-	(3,166,692)	(235,301)
2024 оны 12 сарын 31-ний дүн	2,464,323	(734,629)	-	(12,628,581)	(10,898,887)

29.3 Орлогын албан татварын урьдчилсан төлбөр

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
Орлогын албан татварын өр төлбөр 1 сарын 1-ний өдрөөр	(8,915,881)	(27,366,766)
Тайлант жилийн орлогын татварын зардал	(200,184,356)	(191,181,727)
Төлсөн татвар	246,869,480	209,632,612
Орлогын албан татварын урьдчилсан төлбөр/(өр төлбөр)	37,769,243	(8,915,881)

30. Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг

Нэгж хувьцаанд ногдох ашгийг Банкны хувьцаа эзэмшигчдэд ногдох ашиг, алдагдлыг тайлант жилийн эргэлтэд байгаа хувьцааны жинлэсэн дундаж тоонд хувааж тодорхойлно. Банкинд хорогдуулсан энгийн хувьцаа байхгүй тул хорогдуулсан болон үндсэн ногдох ашиг ижил байна. Нэгж хувьцаанд ногдох ашгийг доорх байдлаар тооцоолсон:

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
Энгийн хувьцаа эзэмшигчдэд хамаарах ашиг – үндсэн болон хорогдуулсан	694,847,217	638,514,456
Нэгж хувьцаанд ногдох энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоо	1,912,198,000	1,912,198,000

Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
Тухайн тайлангийн хугацаанд Банкны хувьцаа эзэмшигчдэд:		
Нэгж хувьцаанд ногдох суурь болон хорогдуулсан ашиг	363	334

31. Санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөрийн тохируулга

Банкны өр төлбөр болон түүний өөрчлөлт, хөдөлгөөнийг тайлант хугацаа бүрээр үзүүлэв. Мөнгөн гүйлгээний тайланд өрийн зүйлсийг санхүүжилт гэж тусгасан:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөр				
	Зээлээр авсан санхүүжилт	Репо хэлцэл	Банкнаас гаргасан үнэт цаас	Түрээсийн өр төлбөр	Нийт дүн
2025 оны 1 сарын 1-нээрх санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөр	2,485,410,252	87,791,865	758,617,294	15,219,265	3,347,038,676
Мөнгөн гүйлгээ					
Орох мөнгөн урсгал	2,254,183,559	2,528,791,392	56,952,675	-	4,839,927,626
Гарах мөнгөн урсгал	(909,382,998)	(2,553,480,741)	(30,295,543)	(10,191,318)	(3,503,350,600)
Төлөгдсөн хүү	(231,291,941)	(8,678,922)	(39,707,694)	(2,482,480)	(282,161,037)
Мөнгөн бус гүйлгээ					
Шинэ түрээс	-	-	-	9,290,089	9,290,089
Хуримтлагдсан хүү	244,311,722	13,055,289	50,027,895	2,482,480	309,877,386
Гадаад валютын ханшийн тохируулга	64,848,409	(1,675,770)	(7,621,853)	-	55,550,786
2025 оны 12 сарын 31-нээрх санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөр	3,908,079,003	65,803,113	787,972,774	14,318,036	4,776,172,926

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөр				
	Зээлээр авсан санхүүжилт	Репо хэлцэл	Банкнаас гаргасан үнэт цаас	Түрээсийн өр төлбөр	Нийт дүн
2024 оны 1 сарын 1-нээрх санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөр	2,121,721,870	60,182,082	223,998,582	13,036,341	2,418,938,875
Мөнгөн гүйлгээ					
Орох мөнгөн урсгал	894,136,139	839,494,046	526,865,000	-	2,260,495,185
Гарах мөнгөн урсгал	(535,069,802)	(811,873,401)	-	(9,437,574)	(1,356,380,777)
Төлөгдсөн хүү	(171,753,453)	(10,609,175)	(26,597,934)	(2,472,839)	(211,433,401)
Мөнгөн бус гүйлгээ					
Шинэ түрээс	-	-	-	11,620,498	11,620,498
Хуримтлагдсан хүү	175,948,788	10,598,313	30,684,281	2,472,839	219,704,221
Гадаад валютын ханшийн тохируулга	426,710	-	3,667,365	-	4,094,075
2024 оны 12 сарын 31-нээрх санхүүгийн үйл ажиллагаанаас үүссэн өр төлбөр	2,485,410,252	87,791,865	758,617,294	15,219,265	3,347,038,676

32. Сегментийн шинжилгээ

Үйл ажиллагааны сегмент нь бизнесийн үйл ажиллагааны явцад орлого олж, зардал гаргадаг бүрэлдэхүүн хэсгээс бүрдэх бөгөөд үйл ажиллагааны үр дүнг үйл ажиллагааны ахлах шийдвэр гаргагч тогтмол хянадаг ба санхүүгийн мэдээллийг сегмент бүрээр бүртгэх боломжтой байдаг. Үйл ажиллагааны ахлах шийдвэр гаргагч нь Банкны гүйцэтгэх удирдлагын хорооны гишүүд юм.

Банк нь бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнд суурилсан дараах дөрвөн бизнесийн үндсэн сегментэд үйл ажиллагаагаа явуулдаг:

- *Иргэдийн банк:* Хувийн банкны үйлчилгээ, харилцагчийн хувийн харилцах, хадгаламж, кредит болон дебит карт, хэрэглээний зээл, ипотекийн зээл зэрэг үйлчилгээнүүд орно.
- *ЖДБ-ийн банк:* Харилцах, хугацаагүй болон хугацаатай хадгаламжийн данс, овердрафт, зээл болон бусад зээлийн хэрэгсэл, бизнесийн зөвлөгөө болон бусад зөвлөгөөг өгөх үйлчилгээг үзүүлнэ.
- *Байгууллагын банк:* Харилцах, хугацаагүй болон хугацаатай хадгаламжийн данс, овердрафт, зээл болон бусад зээлийн хэрэгслийн үйлчилгээг үзүүлнэ.
- *Хөрөнгө удирдлагын үйл ажиллагаа:* Эрсдэлийн удирдлагын зорилгоор үүсмэл хэрэглүүрүүдийг ашиглах болон богино хугацаат байршуулалт, компани засгийн газрын өрийн үнэт цаас зэрэг хөрөнгөд хөрөнгө оруулалт хийсэн санхүүжилт болон төвлөрсөн эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагаа нь хөрөнгө удирдлагын үйл ажиллагаа юм. Үйл ажиллагаа нь Банкны хөрөнгө удирдлагын үйл ажиллагаа юм.

Дээрх сегментийн үр дүнгээс гадна Төв оффисын үйл ажиллагаа болон банкны байр, байгууллагын тодорхой зардлыг удирдан чиглүүлдэг төвлөрсөн дундын үйлчилгээний үйл ажиллагааг багтаасан Банкны үйл ажиллагааны ерөнхий үр дүнг Бусад гэж тодруулсан.

Банк татварын өмнөх ашигт үндэслэн сегмент бүрийн ашигт ажиллагааг үнэлдэг.

Банк үйл ажиллагаагаа Монгол Улсад явуулдаг тул газарзүйн сегментийн талаар нэмэлт мэдээлэл байхгүй. Гадаад харилцагч болон хамтрагч байгууллагуудтай хийсэн гүйлгээний орлого нь 2025 болон 2024 онд Банкны нийт орлогын 10% ба түүнээс дээш хувийг эзлээгүй байна.

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

32. Сегментийн шинжилгээ (Үргэлжлэл)

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар

Мянган төгрөгөөр

	Иргэдийн банк	ЖДБ-ийн банк	Байгууллагын банк	Хөрөнгө удирдлага	Бусад	Нийт дүн
Үр ашигт хүүгийн аргачлалаар тооцоолсон хүүгийн орлого	1,520,538,881	374,086,088	327,794,017	469,109,757	56,130,075	2,747,658,818
Бизнесийн зээлийн бүтээгдэхүүн	492,441,946	344,840,335	327,762,155	-	48,555,500	1,213,599,936
Хэрэглээний зээлийн бүтээгдэхүүн	1,028,096,935	29,245,753	31,862	-	8,945,432	1,066,319,982
Бусад хүүгийн орлого	-	-	-	469,109,757	(1,370,857)	467,738,900
Бусад адилтгах хүүгийн орлого	18,554,748	39,119	-	32,854,540	1,406,282	52,854,689
Хүүгийн зардал	(783,836,607)	(79,976,316)	(50,815,977)	(500,700,204)	87,463,184	(1,327,865,920)
Хувь хүн	(747,706,841)	(24,113,039)	(193,236)	(121)	(70,393)	(772,083,630)
Байгууллага	(36,129,766)	(55,863,277)	(50,622,741)	(500,700,083)	87,533,577	(555,782,290)
Бусад адилтгах хүүгийн зардал	(1,893,271)	(589,209)	-	-	(88,500,256)	(90,982,736)
Цэвэр хүүгийн орлогын хуваарилалт дахь Төв оффисын зардлын хуваарилалт	(202,289,997)	(47,344,300)	(51,431,044)	-	301,065,341	-
Үйл ажиллагааны сегмент хоорондын гүйлгээ	217,874,119	(120,246,341)	(119,206,593)	2,691,689	18,887,126	-
Хүү болон түүнтэй адилтгах орлогын цэвэр ашиг	768,947,873	125,969,041	106,340,403	3,955,782	376,451,752	1,381,664,851
Зээлжих эрсдэлийн (сан)/буцаалт	(69,511,492)	(54,182,045)	20,173,390	9,875,672	1,012,659	(92,631,816)
Зээлжих эрсдэлийн сангийн дараах хүү болон түүнтэй адилтгах орлогын цэвэр ахуйц ашиг	699,436,381	71,786,996	126,513,793	13,831,454	377,464,411	1,289,033,035
Шимтгэл, хураамжийн орлого	271,829,919	14,962,460	33,538,402	2,284,436	-	322,615,217
Шимтгэл, хураамжийн зардал	(57,943,472)	(2,044,378)	(4,165,831)	(16,986,571)	-	(81,140,252)
Санхүүгийн хэрэглүүрийн цэвэр (гарз)/олз	-	-	-	(879,142)	1,940,019	1,060,877
Гадаад валютын арилжааны олз	5,230,911	957,954	1,718,184	21,156,790	-	29,063,839
Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтийн цэвэр гарз	-	-	-	(284,246)	-	(284,246)
БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны цэвэр олз	-	-	-	2,351,901	-	2,351,901
ХӨ-өөр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны цэвэр олз	-	-	-	7,140,365	-	7,140,365
ХӨ-өөр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгүүдийн өөрчлөлтөөс үүссэн цэвэр олз/(гарз)	4,349,805	706,962	(843,609)	-	216,794	4,429,952
Үйл ажиллагааны бусад орлого	482,979	7,607	-	21,880	880,409	1,392,875
Үйл ажиллагааны зардал	(246,185,111)	(19,320,311)	(4,274,732)	(4,649,683)	(417,453,184)	(691,883,021)
Бусад гарз, цэвэр дүнгээр	(242,727)	41,984	-	-	(4,533,211)	(4,733,954)
Татварын өмнөх ашиг	676,958,685	67,099,274	152,486,207	23,987,184	(41,484,762)	879,046,588
Нийт хөрөнгө	9,458,417,990	2,227,077,375	2,010,977,198	9,417,604,024	828,232,690	23,942,309,277
Нийт өр төлбөр	12,356,281,431	1,780,943,722	2,084,142,778	4,374,872,306	521,229,232	21,117,469,469
Капиталын зардал	14,102,005	508,012	-	-	58,372,168	72,982,185

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

32. Сегментийн шинжилгээ (Үргэлжлэл)

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар

Мянган төгрөгөөр	Иргэдийн банк	ЖДБ-ийн банк	Байгууллагын банк	Хөрөнгө удирдлага	Бусад	Нийт дүн
Үр ашигт хүүгийн аргачлалаар тооцоолсон хүүгийн орлого	1,265,329,094	291,527,735	228,665,898	583,023,425	9,318,627	2,377,864,779
Бизнесийн зээлийн бүтээгдэхүүн	455,054,265	270,867,519	228,658,597	-	6,088,641	960,669,022
Хэрэглээний зээлийн бүтээгдэхүүн	810,274,829	20,660,216	7,301	-	3,229,986	834,172,332
Бусад хүүгийн орлого	-	-	-	583,023,425	-	583,023,425
Бусад адилтгах хүүгийн орлого	15,749,739	1,729,660	-	29,057,013	79,393	46,615,805
Хүүгийн зардал	(776,243,511)	(43,397,142)	(45,413,178)	(294,286,411)	34,855,994	(1,124,484,248)
Хувь хүн	(720,706,483)	(24,624,577)	(115,514)	-	(187,327)	(745,633,901)
Байгууллага	(55,537,028)	(18,772,565)	(45,297,664)	(294,286,411)	35,043,321	(378,850,347)
Бусад адилтгах хүүгийн зардал	(2,013,772)	(459,068)	-	-	(37,855,187)	(40,328,027)
Цэвэр хүүгийн орлогын хуваарилалт дахь Төв оффисын зардлын хуваарилалт	(181,152,487)	(39,994,130)	(38,467,572)	-	259,614,189	-
Үйл ажиллагааны сегмент хоорондын гүйлгээ	500,273,933	(59,147,865)	(27,632,232)	(306,817,908)	(106,675,928)	-
Хүү болон түүнтэй адилтгах орлогын цэвэр ашиг	821,942,996	150,259,190	117,152,916	10,976,119	159,337,088	1,259,668,309
Зээлжих эрсдэлийн (сан)/буцаалт	(83,091,925)	(34,806,424)	18,492,216	(11,135,450)	(8,088,519)	(118,630,102)
Зээлжих эрсдэлийн сангийн дараах хүү болон түүнтэй адилтгах орлогын цэвэр ахуйц ашиг	738,851,071	115,452,766	135,645,132	(159,331)	151,248,569	1,141,038,207
Шимтгэл, хураамжийн орлого	256,618,140	14,043,621	30,457,448	1,755,249	-	302,874,458
Шимтгэл, хураамжийн зардал	(52,601,019)	(2,146,915)	(3,588,054)	(13,849,663)	-	(72,185,651)
Санхүүгийн хэрэглүүрийн цэвэр (гарз)	-	-	-	(590,113)	-	(590,113)
Гадаад валютын арилжааны олз	7,532,534	1,672,361	2,677,755	20,151,919	-	32,034,569
Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтийн (гарз)	-	-	-	(2,050,213)	-	(2,050,213)
БДОБУЦ-ээр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны цэвэр олз	-	-	-	2,449,196	-	2,449,196
ХӨ-өөр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгүүдийн өөрчлөлтөөс үүссэн цэвэр олз	7,046,931	8,671	(2,872,277)	(618,628)	86,193	3,650,890
Үйл ажиллагааны бусад орлого	714,272	10,748	-	5,333	5,920,059	6,650,412
Үйл ажиллагааны зардал	(207,947,786)	(16,079,146)	(3,203,986)	(5,736,444)	(349,585,790)	(582,553,152)
Бусад гарз, цэвэр дүнгээр	285,376	96,890	-	-	(1,769,385)	(1,387,119)
Татварын өмнөх ашиг	750,499,519	113,058,996	159,116,018	1,357,305	(194,100,354)	829,931,484
Нийт хөрөнгө	7,856,227,571	1,824,504,102	1,700,043,185	8,301,265,376	620,684,374	20,302,724,608
Нийт өр төлбөр	11,816,012,913	1,213,773,349	1,192,879,346	3,032,238,951	583,161,800	17,838,066,359
Капиталын зардал	31,202,708	2,214,701	-	-	67,729,813	101,147,222

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

32. Сегментийн шинжилгээ (Үргэлжлэл)

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Иргэдийн банк	ЖДБ-ийн банк	Байгууллагын банк	Хөрөнгө удирдлага	Нийт дүн
2025					
Картын үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	121,071,564	8,050,765	23,143,421	250	152,265,999
Мобайл болон интернэт банкны үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	120,956,152	3,072,787	4,705,246	2,482	128,736,666
Төлбөр тооцооны гүйлгээний шимтгэл, хураамж	20,761,707	1,638,169	3,154,645	1,210,253	26,839,102
Батлан даалт болон баталгааны шимтгэл, хураамж	450,394	1,466,189	1,666,292	68,802	3,651,677
Мөнгөн гүйлгээний шимтгэл, хураамж	1,404,424	69,834	124,943	19,479	1,618,679
Шилжүүлгийн шимтгэл, хураамж	35,997	632	494	87,357	50,150
Бусад	7,149,681	664,084	743,361	895,813	9,452,944
2025 оны шимтгэл, хураамжийн нийт орлого	271,829,919	14,962,460	33,538,402	2,284,436	322,615,217
<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Иргэдийн банк	ЖДБ-ийн банк	Байгууллагын банк	Хөрөнгө удирдлага	Нийт дүн
2024					
Картын үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	116,066,098	7,611,669	21,366,707	-	145,044,474
Мобайл болон интернэт банкны үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	114,420,694	3,500,837	4,362,547	-	122,284,078
Төлбөр тооцооны гүйлгээний шимтгэл, хураамж	16,958,107	1,220,696	1,967,227	1,473,522	21,619,552
Батлан даалт болон баталгааны шимтгэл, хураамж	645,911	881,039	1,924,859	85,930	3,537,739
Мөнгөн гүйлгээний шимтгэл, хураамж	1,805,121	166,826	121,809	9,102	2,102,858
Шилжүүлгийн шимтгэл, хураамж	158,430	5,304	5,967	-	169,701
Бусад	6,563,779	657,250	708,332	186,695	8,116,056
2024 оны шимтгэл, хураамжийн нийт орлого	256,618,140	14,043,621	30,457,448	1,755,249	302,874,458

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг

Банк харилцагчдынхаа санхүүгийн хэрэгцээнд зориулж төрөл бүрийн буцаах нөхцөлгүй болзошгүй өр төлбөр болон үүргийг хүлээдэг. Хэдийгээр эдгээр үүргүүдийг санхүүгийн байдлын тайланд тусгадаггүй ч эдгээр нь тодорхой хэмжээний эрсдэлийг агуулж байдаг тул Банкны нийт эрсдэлийн нэгээхэн хэсэг гэж үздэг.

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 дугаар сарын 31			2024 оны 12 дугаар сарын 31		
	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Зээлжилтийн чанарын шинжилгээ	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн	Зээлжих эрсдэлийн сан	Зээлжилтийн чанарын шинжилгээ
Болзошгүй өр төлбөр						
Санхүүгийн баталгаа	117,479,568	(2,152,495)	115,327,073	76,814,247	(2,250,010)	74,564,237
Гүйцэтгэлийн баталгаа	93,593,478	(2,408,703)	91,184,775	85,163,613	(293,696)	84,869,917
Аккредитив	35,356,901	(195,442)	35,161,459	43,232,816	(230,593)	43,002,223
Ашиглагдаагүй зээлийн шугам	1,493,687,153	(8,369,218)	1,485,317,935	1,476,885,258	(16,649,400)	1,460,235,858
Ашиглагдаагүй кредит карт	40,110,000	(177,565)	39,932,435	36,315,445	(120,075)	36,195,370
Факторингийн авлага	26,943,189	(73,533)	26,869,656	8,851,654	(26,160)	8,825,494
Нийт болзошгүй өр төлбөр	1,807,170,289	(13,376,956)	1,793,793,333	1,727,263,033	(19,569,934)	1,707,693,099
Капитал хөрөнгөтэй холбоотой үүргүүд						
Үндсэн хөрөнгө	5,738,157	-	5,738,157	1,072,349	-	1,072,349
Нийт дүн	1,812,908,446	(13,376,956)	1,799,531,490	1,728,335,382	(19,569,934)	1,708,765,448

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)

Балансын гадуурх үүргийн хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын сан:

Ашиглагдаагүй зээлийн шугам:

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт хүлээсэн үүргийн дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	14,557,850	2,091,550	-	16,649,400	1,469,096,696	6,043,902	1,744,660	1,476,885,258
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	37,604,958	-	-	37,604,958	4,315,075,661			4,315,075,661
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(26,827,078)	(15,888,455)	(632,471)	(43,348,004)	(4,254,929,093)	(40,395,459)	(2,949,214)	(4,298,273,766)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	3,339,287	(6,175,323)	-	(2,836,036)	11,572,435	(11,572,435)	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	(23,201,190)	23,498,492	-	297,302	(59,826,381)	59,826,381	-	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	(630,873)	632,471	1,598	-	(1,920,021)	1,920,021	-
				-				
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	5,473,827	2,895,391	-	8,369,218	1,480,989,318	11,982,368	715,467	1,493,687,153

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт хүлээсэн үүргийн дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 1 дүгээр сарын 31-ний дүн	3,491,207	3,189,451	3,636,915	10,317,573	507,285,464	122,567,559	6,651,792	636,504,815
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	50,844,396	-	-	50,844,396	4,907,533,412	-	-	4,907,533,412
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(26,843,058)	(14,112,993)	(3,636,915)	(44,592,966)	(3,798,247,499)	(262,648,490)	(6,256,980)	(4,067,152,969)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	137,468	(233,033)	-	(95,565)	27,614,030	(27,614,030)	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	(13,072,163)	13,249,202	-	177,039	(175,088,711)	177,088,711	(2,000,000)	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	(1,077)	-	(1,077)	-	(3,349,848)	3,349,848	-
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	14,557,850	2,091,550	-	16,649,400	1,469,096,696	6,043,902	1,744,660	1,476,885,258

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт хүлээсэн үүргийн дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	115,869	4,206	-	120,075	35,863,510	317,810	134,125	36,315,445
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	464,522	-	-	464,522	101,997,232	-	-	101,997,232
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(340,998)	(128,864)	-	(469,862)	(95,962,010)	(2,015,858)	(224,809)	(98,202,677)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	774	(1,148)	-	(374)	190,164	(190,164)	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	(74,215)	143,369	-	69,154	(2,818,727)	2,819,747	(1,020)	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	(5,950)	-	(5,950)	-	(122,190)	122,190	-
				-				
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	165,952	11,613	-	177,565	39,270,169	809,345	30,486	40,110,000

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт хүлээсэн үүргийн дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 1 дүгээр сарын 31-ний дүн	144,134	7,789	1,127,620	1,279,543	49,285,960	1,186,794	1,943,311	52,416,065
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	399,617	-	-	399,617	90,389,771	-	-	90,389,771
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(401,754)	(26,566)	(1,127,471)	(1,555,791)	(99,593,751)	(3,883,745)	(3,012,895)	(106,490,391)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	129	(21,892)	-	(21,763)	109,388	(109,388)	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	(26,257)	49,783	(149)	23,377	(4,327,858)	4,333,448	(5,590)	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	(4,908)	-	(4,908)	-	(1,209,299)	1,209,299	-
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	115,869	4,206	-	120,075	35,863,510	317,810	134,125	36,315,445

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)

Санхүүгийн баталгаа:

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	298,319	1,951,691	-	2,250,010	74,273,880	2,540,367	-	76,814,247
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	2,136,552	-	-	2,136,552	382,303,245	-	-	382,303,245
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(1,166,319)	(4,805,978)	-	(5,972,297)	(336,047,229)	(5,590,695)	-	(341,637,924)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	(800,495)	4,538,725	-	3,738,230	(4,935,358)	4,935,358	-	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	468,057	1,684,438	-	2,152,495	115,594,538	1,885,030	-	117,479,568

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 1 дүгээр сарын 31-ний дүн	314,302	-	-	314,302	65,842,774	-	-	65,842,774
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	2,485,560	-	-	2,485,560	396,871,107	-	-	396,871,107
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(2,493,505)	-	-	(2,493,505)	(385,899,634)	-	-	(385,899,634)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	(8,038)	1,951,691	-	1,943,653	(2,540,367)	2,540,367	-	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	298,319	1,951,691	-	2,250,010	74,273,880	2,540,367	-	76,814,247

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)

Гүйцэтгэлийн баталгаа:

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	293,696	-	-	293,696	85,163,613	-	-	85,163,613
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	2,124,545	-	-	2,124,545	247,340,252	-	-	247,340,252
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(1,018,910)	(1,554,855)	-	(2,573,765)	(238,522,864)	(387,523)	-	(238,910,387)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	917,565	(1,219,967)	-	(302,402)	2,646,857	(2,646,857)	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	(2,043,491)	4,910,120	-	2,866,629	(6,020,229)	6,020,229	-	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	273,405	2,135,298	-	2,408,703	90,607,629	2,985,849	-	93,593,478

	Зээлжих эрсдэлийн сан				Нийт дансны дүн			
	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн	Шатлал 1 (12 сарын ХБЭА)	Шатлал 2 (ЗЭМӨ-ийн нийт хугацааны ХБЭА)	Шатлал 3 (зээлийн үнэ цэнийн бууралтын нийт хугацааны ХБЭА)	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>								
2024 оны 1 дүгээр сарын 31-ний дүн	437,229	-	-	437,229	76,168,690	-	-	76,168,690
Тайлант жилд олгосон болон худалдан авсан/өсөлт	775,589	-	-	775,589	184,286,458	-	-	184,286,458
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(919,122)	-	-	(919,122)	(175,291,535)	-	-	(175,291,535)
- Шатлал 1-рүү шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
- Шатлал 2-руу шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
- Шатлал 3-руу шилжсэн	-	-	-	-	-	-	-	-
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	293,696	-	-	293,696	85,163,613	-	-	85,163,613

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)

Импортын аккредитив:

	Зээлжих эрсдэлийн сан Шатлал 1	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн Шатлал 1
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	230,593	43,232,816
Тайлант жилд олгосон	228,637	29,079,454
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(263,788)	(36,955,369)
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	195,442	35,356,901

	Зээлжих эрсдэлийн сан Шатлал 1	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн Шатлал 1
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
2024 оны 1 дүгээр сарын 31-ний дүн	185,163	27,347,449
Тайлант жилд олгосон	747,797	84,036,672
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(702,367)	(68,151,305)
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	230,593	43,232,816

Факторингийн авлага

	Зээлжих эрсдэлийн сан Шатлал 1	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн Шатлал 1
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	26,160	8,851,654
Тайлант жилд олгосон	161,038	57,061,975
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(113,665)	(38,970,440)
2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	73,533	26,943,189

	Зээлжих эрсдэлийн сан Шатлал 1	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн Шатлал 1
<i>Мянган төгрөгөөр</i>		
2024 оны 1 дүгээр сарын 31-ний дүн	1,054	200,000
Тайлант жилд олгосон	54,985	13,527,148
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл төлөгдсөн	(29,879)	(4,875,494)
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний дүн	26,160	8,851,654

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)

2025 оны 12 дугаар сарын 31									2024 оны 12 дугаар сарын 31						
Чанаргүйдэх магадлал		Ашиглаг-даагүй зээлийн шугам	Ашиглаг-даагүй кредит карт	Санхүү-гийн баталгаа	Гүйцэт-гэлийн баталгаа	Импортын аккреди-тив	Факторин-гийн авлагын шугам	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн	Ашиглаг-даагүй зээлийн шугам	Ашиглаг-даагүй кредит карт	Санхүү-гийн баталгаа	Гүйцэт-гэлийн баталгаа	Импортын аккреди-тив	Факторин-гийн авлагын шугам	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн
Шатлал 1	0,00%-с <0,15% хүртэл	13,544,509	1,829,894	-	-	-	-	15,374,403	13,286,448	2,353,970	-	-	-	-	15,640,418
	0,15%-с <0,25% хүртэл	20,231,739	1,036,316	-	-	-	-	21,268,055	-	738,267	-	-	-	-	738,267
	0,25%-с <0,50% хүртэл	798,767	1,630,979	-	-	-	-	2,429,746	16,939,809	1,325,373	-	-	-	-	18,265,182
	0,50%-с <0,75% хүртэл	73,321,318	2,431,275	-	-	-	-	75,752,593	11,883,362	2,140,824	-	-	-	-	14,024,186
	0,75%-с <2,50% хүртэл	325,974,548	32,341,705	-	-	-	-	358,316,253	88,721,756	29,305,076	-	-	-	-	118,026,832
	2,50%-с <10,0% хүртэл	1,047,118,437	-	115,594,538	90,607,629	35,356,901	26,943,189	1,315,620,694	1,338,265,321	-	74,273,880	85,163,613	43,232,816	8,851,654	1,549,787,284
	10,0%-с <45,0% хүртэл	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Нийт Шатлал 1	1,480,989,318	39,270,169	115,594,538	90,607,629	35,356,901	26,943,189	1,788,761,744	1,469,096,696	35,863,510	74,273,880	85,163,613	43,232,816	8,851,654	1,716,482,169
Шатлал 2	0,00%-с <0,15% хүртэл	75,704	69,309	-	-	-	-	145,013	75,704	69,309	-	-	-	-	145,013
	0,15%-с <0,25% хүртэл	233,201	54,674	-	-	-	-	287,875	233,201	54,674	-	-	-	-	287,875
	0,25%-с <0,50% хүртэл	-	23,367	-	-	-	-	23,367	-	23,367	-	-	-	-	23,367
	0,50%-с <0,75% хүртэл	838,000	68,444	-	-	-	-	906,444	838,000	68,444	-	-	-	-	906,444
	0,75%-с <2,50% хүртэл	1,785,787	366,850	-	-	-	-	2,152,637	1,785,787	366,850	-	-	-	-	2,152,637
	2,50%-с <10,0% хүртэл	8,861,659	184,659	1,885,030	2,985,849	-	-	13,917,197	8,861,659	184,659	1,885,030	2,985,849	-	-	13,917,197
	10,0%-с <45,0% хүртэл	185,912	1,300	-	-	-	-	187,212	185,912	1,300	-	-	-	-	187,212
	45,0% -с дээш	2,105	40,742	-	-	-	-	42,847	2,105	40,742	-	-	-	-	42,847
Нийт Шатлал 2		11,982,368	809,345	1,885,030	2,985,849	-	-	17,662,592	11,982,368	809,345	1,885,030	2,985,849	-	-	17,662,592

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)

2025 оны 12 дугаар сарын 31								2024 оны 12 дугаар сарын 31							
	Чанаргүйдлийн хугацаа	Ашиглагдаагүй зээлийн шугам	Ашиглагдаагүй кредит карт	Санхүүгийн баталгаа	Гүйцэтгэлийн баталгаа	Импортын аккредитив	Факторингийн авлагын шугам	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн	Ашиглагдаагүй зээлийн шугам	Ашиглагдаагүй кредит карт	Санхүүгийн баталгаа	Гүйцэтгэлийн баталгаа	Импортын аккредитив	Факторингийн авлагын шугам	Нийт хүлээсэн үүргийн дүн
Шатлал 3	12 хүртэлх сар	715,467	30,154	-	-	-	-	745,621	691,099	34,628	-	-	-	-	725,727
	13-24 сар	-	332	-	-	-	-	332	491,632	47,992	-	-	-	-	539,624
	25-36 сар	-	-	-	-	-	-	-	461,565	19,696	-	-	-	-	481,261
	37-48 сар	-	-	-	-	-	-	-	364	15,360	-	-	-	-	15,724
	49-60 сар	-	-	-	-	-	-	-	-	12,149	-	-	-	-	12,149
	61-84 сар	-	-	-	-	-	-	-	100,000	4,300	-	-	-	-	104,300
	84-өөс дээш сар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нийт Шатлал 3								745,953	1,744,660	134,125	-	-	-	-	1,878,785

33. Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг (Үргэлжлэл)**Үүрэг**

Үүрэг гэдэг нь Банкны зүгээс зээл олгох, зээлийн шугам нээх гэрээт үүргүүдийг хүлээснийг илэрхийлдэг. Ийм гэрээний үүргүүд нь тогтсон дуусгавар болох хугацаа эсвэл цуцлах бусад төрлийн заалтуудтай байдаг. Зээл олгох үүрэг хэрэгжээгүй байтал харилцагчаас тусгай шаардлага хангахыг шаардах тус үүргийнх нь хугацаа дууссан байж болох тул гэрээнд заасан нийт дүн ирээдүйн мөнгөний шаардлагыг илэрхийлдэг гэсэн ойлголт биш юм.

Хадгаламжийн даатгалын корпорацтай үүссэн маргаан

2018 оны 9 дүгээр сарын 6-ны өдөр Хадгаламжийн даатгалын корпорац (ХДК) нь Монгол Улсын хөгжлийн Банкнаас Хаан Банкинд байршуулсан харилцах болон мөнгөн хадгаламжийн данснаас даатгалын хураамж болох 1,000,000 мянган төгрөгийг нэхэмжилсэн. Банк энэхүү нэхэмжлэлийг хүлээн зөвшөөрөхгүй байгаа бөгөөд 2018 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдөр шүүхэд хариу тайлбар хүргүүлсэн. Мөн 2019 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдөр Хадгаламжийн даатгалын корпорац нэхэмжлэлийн шаардлагаа 667,000 мянган төгрөгөөр нэмж нэхэмжилсэн бөгөөд нийт нэхэмжлэлийн дүн 1,667,000 мянган төгрөг болсон гэвч нэмэлт 667,000 мянган төгрөгийг Анхан шатны шүүх хэрэгсэхгүй болгосон. 2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдөр Хадгаламжийн даатгалын корпорац (ХДК) өөрийн нэхэмжлэлийн хэмжээг 2,246,863 мянган төгрөг болгон нэмэгдүүлсэн бөгөөд шүүх талуудын нотлох баримт гаргах, хураах хүсэлтийг зөвшөөрсөн.

Банк 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар тус нэхэмжлэлд 100%-ийн нөөц санг хүлээн зөвшөөрсөн (2024: байхгүй).

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага

ХААН Банк нь эрсдэлийн хүчирхэг соёл болон байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагыг банкны үйл ажиллагааны салшгүй хэсэг гэж үздэг бөгөөд банкны бизнес загвар, стратегийн зорилтууд болон тогтвортой байдлын бодлого, чиглэлүүдтэй уялдуулан Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог үр дүнтэй хэрэгжүүлдэг. Түүнчлэн Банк нь Монгол улсын хууль, тогтоомж, зохицуулалтуудын шаардлагуудыг дагаж мөрдөхийн зэрэгцээ олон улсын шилдэг туршлага, стандартад нийцүүлэн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоогоо тасралтгүй сайжруулдаг.

ХААН Банк нь Хүлээн зөвшөөрөх Эрсдэлийн Мэдэгдэл (Risk Appetite Statement)-ийн хүрээнд банкны стратеги, зорилтуудад нөлөө үзүүлж болзошгүй эрсдэлүүдийг тодорхойлох, үнэлэх, арга хэмжээ авах, хянах болон тайлагнах замаар эрсдэлийг үр дүнтэй удирдахыг зорьж ажилладаг. Үүнд:

- Эрсдэл, өгөөжийн харьцааг оновчтой хадгалах;
- Эрсдэлийн удирдлагын үүрэг, хариуцлагуудыг оролцогч талуудад тодорхой хуваарилах;
- Эрсдэлийн хүчирхэг соёлыг нийт ажилтнуудад төлөвшүүлэх;
- Банкны материаллаг гэж үзсэн эрсдэлүүдийг тодорхойлох, үр дүнтэй удирдах;
- Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын (ERM) тогтолцоог олон улсын стандарт, удирдамж болон шилдэг туршлагад нийцүүлэн тогтмол хянаж, сайжруулах;

Эрсдэлийн удирдлагын үр дүнтэй үйл явц нь Банкны тогтвортой ашигт ажиллагааг хангахад чухал ач холбогдолтой бөгөөд ажилтан бүр өөрсдийн чиг үүргийн хүрээнд эрсдэлийг тодорхойлох, тайлагнах болон удирдах үүрэгтэй.

Банк нь байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын (ERM) тогтолцооны хүрээнд санхүүгийн эрсдэлүүд (зээлийн эрсдэл, хөрвөх чадварын эрсдэл болон зах зээлийн эрсдэл, үүнд гадаад валютын эрсдэл, хүүгийн түвшний эрсдэл болон үнийн эрсдэл багтана) болон санхүүгийн бус эрсдэлүүд (үйл ажиллагааны эрсдэл, хууль эрх зүйн эрсдэл, комплаенсийн эрсдэл, мэдээллийн технологийн эрсдэл, мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэл, стратегийн эрсдэл, хүний хувийн мэдээллийн эрсдэл, загварын эрсдэл, гуравдагч талын эрсдэл болон нэр хүндийн эрсдэл)-ийг тус тус удирдаж, хяналт тавин ажилладаг.

Хууль эрх зүйн болон Мэдээлэл Технологийн эрсдэлүүдээс бусад эрсдэлүүдийг хамгаалалтын хоёрдугаар шугамын чиг үүрэг бүхий газар нэгжүүд хянадаг. Санхүүгийн эрсдэл хариуцсан дэд захирал (СЭХДЗ), Байгууллагын эрсдэл, комплаенс хариуцсан дэд захирал (БЭХХДЗ) болон Аюулгүй байдлын захирал нь өөрсдийн хариуцсан чиглэлийн хүрээнд эрсдэлийг хариуцаж Эрсдэл хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын орлогч (ЭХГЗО)-д шууд тайлагнадаг.

Хуулийн эрсдэлийг Гүйцэтгэх захирал хянадаг бөгөөд Мэдээллийн технологийн эрсдэлийг Мэдээлэл, технологи хариуцсан дэд захирал болон Технологи, Үйл ажиллагааны хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын орлогч хяналт тавьж ажилладаг. Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын (ERM) тогтолцооны хэрэгжилтийг Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын хороо (БНЭУХ), Актив, Пассивын удирдлагын хороо (АПУХ), Зээлийн эрсдэлийн хороо, Комплаенс ба Хууль эрх зүйн эрсдэлийн хороо болон тодорхой эрсдэлийн төрөл хариуцсан дэд хороод дэмжин ажилладаг.

Банк нь Өөрийн хөрөнгө ба хөрвөх чадварын хүрэлцээг дотооддоо үнэлэх үйл явц (ICAAP/ILAAP, хамтад нь ICLAAP)-ыг нэвтрүүлэх зорилтыг анх 2020–2023 оны дунд хугацааны стратегидаа тодорхойлсон бөгөөд ICLAAP-г хэрэгжүүлэхтэй холбоотой зорилтуудыг 2024–2026 оны дунд хугацааны стратеги болон 2025 оны бизнес төлөвлөгөөндөө тусган хэрэгжүүлж байна. Эрсдэлийн удирдлагын тэргүүлэх чиглэлийн хүрээнд Өөрийн хөрөнгө ба хөрвөх чадварын хүрэлцээг дотооддоо үнэлэх үйл явцын бодлогыг шинээр боловсруулж, 2024 онд ТУЗ-ийн дэргэдэх Эрсдэлийн хороогоор хянуулан, Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ)-өөр батлуулсан. Мөн Өөрийн хөрөнгө ба хөрвөх чадварын хүрэлцээг дотооддоо үнэлэх үйл явцыг хэрэгжүүлэх журмыг шинээр боловсруулж, 2025 онд Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын хороогоор батлуулсан. Түүнчлэн Банк нь ICLAAP-ын үйл явцыг өдөр тутмын үйл ажиллагааны салшгүй хэсэг болгон шигтгэн авч үзэх зорилгоор холбогдох үйл явцыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж байна. 2025 онд Банк нь ICAAP болон ILAAP туршилтын тайлангуудыг боловсруулж, Монголбанкинд гурав дахь жилдээ хүргүүлсэн.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

Банк нь тайлант жилд Эрсдэлийн удирдлагын ерөнхий бодлогыг “ХААН Банкны Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын бодлого” болгон шинэчлэн боловсруулж, ТУЗ-ийн дэргэдэх Эрсдэлийн хороо болон ТУЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулсан ба тус бодлогын хавсралтаар “Эрсдэлийн ангилал зүй” болон “Байгууллагын эрсдэлийн соёлын стратеги”-ийн баримт бичгүүдийг шинээр боловсруулж батлуулсан. Мөн “ХААН Банкны Дотоод хяналтын бодлого”-д нэмэлт өөрчлөлт оруулж, ТУЗ-ийн дэргэдэх Эрсдэлийн хороо болон ТУЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулсан бөгөөд бодлогын нэмэлт, өөрчлөлтийн хүрээнд “Өргөтгөсөн хамгаалалтын гурван шугам”-ын загварыг нэвтрүүлж, эрсдэлийн удирдлага болон хяналтын үүрэг, хариуцлагын хуваарилалтыг илүү нарийвчлан тодорхойлсон. Уламжлалт “Хамгаалалтын гурван шугам”-ын загварыг банкны бизнесийн цар хүрээ, үйл ажиллагааны онцлогт нийцүүлэн өргөтгөсөн бөгөөд хамгаалалтын нэгдүгээр шугамыг 1А (бизнес нэгжүүд болон тэдгээрийн дэмжих функц) болон 1В (тусгай эрсдэл, хяналтын функц) болгон өргөтгөж, эрсдэл хариуцагч болон хяналтын үүрэг хариуцлагыг илүү тодорхой болгосон.

Банк нь эрсдэлийг тодорхойлох, бүртгэх, үнэлэх, арга хэмжээ авах, хянах болон тайлагнах үйл явцыг автоматжуулах зорилгоор 2025 онд Дотоод процесс, эрсдэлийн хяналтын систем (IPRMS)-ийг шинээр нэвтрүүлсэн. Тус систем нь эрсдэлийн самбар (dashboard)-ын үйл явц болон эрсдэлийн хороодын шийдвэр гаргалтын үйл явцыг автоматжуулсан бөгөөд эрсдэлийн тайлагналын ил тод байдлыг нэмэгдүүлэх, аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, хяналтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, арга хэмжээг цаг алдалгүй авч хэрэгжүүлэхэд бодит хувь нэмэр оруулах юм.

ХААН Банк нь олон улсын эрсдэлийн удирдлагын чиг хандлага, шилдэг туршлага, цахим шилжилт, түүнчлэн Банкны бизнес загварын өөрчлөлт болон стратегитай уялдуулан шинэ төрлийн эрсдэлүүд болох Технологийн эрсдэл, Кибер эрсдэл, Стратегийн эрсдэл, Гуравдагч талын эрсдэл, Загварын эрсдэл, Уур амьсгалын нөлөөллийн эрсдэлүүдийг анхааран үзэж, байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын хүрээнд үр дүнтэй удирдаж, хянах үе шаттай арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Үүний хүрээнд ногоон эдийн засгийг дэмжих, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах үндэсний зорилтод хувь нэмэр оруулах бодлого, стратегийн зорилтуудын хүрээнд Банк нь 2024 онд Олон улсын Санхүүгийн Корпорацтай (“ОУСК”) Төслийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ байгуулсан. Үүний хүрээнд дараах үндсэн ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд:

- (i) уур амьсгалын стратеги болон өнөөгийн бэлэн байдлын оношилгоог хийж, олон улсын стандарттай нийцүүлэх зөвлөмж боловсруулах;
- (ii) зээлийн багцын уур амьсгалын биет эрсдэлд хэрхэн өртөж байгааг үнэлэх;
- (iii) санхүүжүүлсэн хүлэмжийн хийн ялгарлыг тооцоолох;
- (iv) уур амьсгалын эрсдэлийн удирдлагын үйл явцыг Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын (ERM) тогтолцоонд нэгтгэх. Цаашид Банк нь ОУСК-ийн өгсөн зөвлөмжүүдэд үндэслэн уур амьсгалын шилжилтийн стратегийг тодорхойлж, дараагийн үе шатуудад холбогдох арга хэмжээ, бодлого болон үйл явцыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна.

34.1 Эрсдэлийн удирдлагын бүтэц

ТУЗ нь Банкны эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог хянах үндсэн үүрэгтэй бөгөөд үүрэг хариуцлагаа ТУЗ-ийн Эрсдэлийн хороогоор дамжуулан хэрэгжүүлдэг.

ТУЗ-ийн дэргэдэх эрсдэлийн хороо (“ТУЗЭХ”). ТУЗ-ийн дэргэдэх эрсдэлийн хороо нь ТУЗ-д Банкны эрсдэлийн түвшинг хянахад дэмжлэг үзүүлдэг бөгөөд Банкны Дүрэм болон ТУЗЭХ-ны Дүрэмд заасан чиг үүргийн дагуу Банкны эрсдэлийн ерөнхий түвшинд нийцсэн эрсдэлийн удирдлага, хяналтын тогтолцоог бүрдүүлэх, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавьж, Банкны эрсдэлийн удирдлагын үндсэн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг тодорхойлж, үнэлэлт, дүгнэлт гаргаж ажилладаг. Банкны эрсдэлийн хороодоос танилцуулж буй сар бүрийн тайлан мэдээг хянаж, ТУЗ-өөс тогтоосон хүлээн зөвшөөрөх эрсдэл болон эрсдэлийн хязгаарын хэрэгжилтийг баталгаажуулдаг.

ТУЗ-ийн дэргэдэх аудитын хороо. ТУЗ-ийн дэргэдэх аудитын хороо нь ТУЗ-д Банкны санхүүгийн тайлангууд, тодруулгуудын болон мэдээллийн үнэн зөв байдал, хууль эрх зүйн болон зохицуулалтын нийцтэй байдал, эрсдэлийн удирдлагын болон дотоод хяналтын үр дүнтэй ба үр ашигтай байдал, дотоод аудитын чиг үүргийн гүйцэтгэл зэргийг баталгаажуулах, хяналт тавих үүргээ биелүүлэхэд нь туслах үүрэгтэй.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

34.2 Эрсдэлийн удирдлагын бүтэц (Үргэлжлэл)

Удирдлагын хороо. Удирдлагын хороо нь Гүйцэтгэх удирдлагын 4 гишүүдээс бүрдэх бөгөөд сар бүр хуралдан холбогдох хууль, тогтоомжоор Банкны хүлээсэн үүрэг, зохицуулагч байгууллагын хууль ёсны шийдвэр, хувьцаа эзэмшигчдийн болон ТУЗ-ийн гаргасан шийдвэр, тогтоолын хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах, стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор банкны бизнес төлөвлөгөө, үндсэн үйл ажиллагаа, банкны хороодын бүтэц, бүрэлдэхүүн, хэлэлцэх асуудлын шийдвэр гаргалт зэрэг шаардлагатай асуудлыг Монгол улсын нийгэм, эдийн засаг, улс төр, цаг үеийн нөхцөл байдал болон дотоод үйл ажиллагаатай уялдуулан хэлэлцэж, холбогдох шийдвэрүүдийг гаргадаг.

Өргөтгөсөн удирдлагын хороо. Өргөтгөсөн удирдлагын хороо нь сар бүр 2 удаа хуралддаг бөгөөд холбогдох хууль тогтоомж, зохицуулагч байгууллагуудын хууль ёсны шийдвэр, хувьцаа эзэмшигчдийн болон ТУЗ-ийн гаргасан шийдвэр, тогтоолын хэрэгжилтийг хангуулах, зохион байгуулах зорилгоор цаг үеийн шинжтэй, банкны өдөр тутмын үйл ажиллагаанд тулгарч буй аливаа асуудлаар мэдээлэл солилцох үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг. Тус хороо нь Гүйцэтгэх захирал, Бизнес хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын тэргүүн орлогч, Технологи үйл ажиллагаа хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын орлогч, Эрсдэл хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын орлогч, чиглэл хариуцсан дэд захирлууд, ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга, Ерөнхий аудитор, Аюулгүй байдлын захирал, Мэдээлэл Технологийн тасралтгүй ажиллагааны захирал, Цахим банкны захирал, ОНИБ-ны захирал зэрэг нийт 22 гишүүдээс бүрддэг.

Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын хороо ("БНЭУХ"). БНЭУХ нь банкны нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын бодлого, стратегийг тодорхойлж, материаллаг эрсдэлийг үр дүнтэй удирдаж, хянах үйл явцыг бодлого, журмын хүрээнд хэрэгжүүлж, олон улсын сайн туршлага, стандарт, зөвлөмжид тасралтгүй нийцүүлэх замаар байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог үр дүнтэй хэрэгжүүлэх зорилготой. БНЭУХ-г Эрсдэл хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын орлогч удирддаг бөгөөд сард нэг удаа хуралддаг. БНЭУХ нь дараах дэд хороодтой байх бөгөөд тэдгээрийн чиг үүргийн хүрээнд өөрийн эрх, үүргээ шилжүүлж, тогтмол хяналт тавьж ажилладаг. Үүнд:

- Үйл ажиллагааны эрсдэлийн дэд хороо
- Аюулгүй байдлын эрсдэлийн дэд хороо
- Мэдээллийн технологийн эрсдэлийн дэд хороо

Актив пассивын удирдлагын хороо ("АПУХ"). АПУХ-ны зорилго нь Банкны тайлан тэнцлийн актив пассивын бүтцийг Банкны тогтвортой хөгжлийг хангахад тохиромжтой байдлаар тогтоох, актив пассивын боловсронгуй удирдлагаар ашигт ажиллагаа болон төлбөрийн чадварыг хангах мөн хөрвөх чадварын, валютын ханшийн, хүүгийн түвшний болон зах зээлийн бусад эрсдэлүүдийг удирдахад оршино. АПУХ нь банкны хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх үндсэн хороо бөгөөд ТУЗ-өөс баталсан хүлээн зөвшөөрөх эрсдэлийн түвшинд актив, пассивын удирдлагыг хэрэгжүүлж ажилладаг. АПУХ нь банкны хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагын стратегийг хэрэгжүүлэх боломжтой, холбогдох ажилтнуудын эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхой зааж өгсөн үр ашигтай, зохистой удирдлагын системийг бүрдүүлэх, шаардлагатай нөөцөөр ханган ажилладаг. АПУХ-г Санхүү хариуцсан дэд захирал удирддаг.

Комплаенс, Хуулийн эрсдэлийн хороо ("КХЭХ"). КХЭХ нь банкны хэмжээнд комплаенс, хуулийн эрсдэлийг удирдах үйл явцад шаардлагатай мэдээ мэдээллийг тогтмол солилцох, комплаенс, хууль эрх зүйн болон Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэх эрсдэлийг тодорхойлох, үнэлэх, бууруулах ажлын хүрээнд стратегийн шийдвэр гаргах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, нийтлэг ажиллагааг боловсруулах, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих, хариуцсан чиглэлээр эрх бүхий зохицуулагч байгууллага, корреспондент банк болон гадаадын хөрөнгө оруулагчдын зүгээс тавих шаардлагыг хэлэлцэн шийдвэрлэх чиг үүрэгтэй байна.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

34.2 Зээлийн эрсдэл (Үргэлжлэл)

Банк зээлийн эрсдэлд өртөх бөгөөд энэ нь санхүүгийн хэрэглүүрийн аль нэг тал үүргээ биелүүлээгүйгээс нөгөө талдаа санхүүгийн хохирол учруулах явдал юм.

Банк зээл олгох болон бусад талуудтай хийсэн гүйлгээний үр дүнд зээлийн эрсдэлд өртөх нь бий. Энэ тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгө болон балансын гадуурх зээлтэй холбоотой болзошгүй үүргийг бий болгодог.

Банкны зээлийн эрсдэлд өртөх дээд хэмжээг санхүүгийн байдлын тайлангийн санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнэд тусгадаг. Гаргасан санхүүгийн баталгаа, зээл сунгасны үүрэг, ашиглагдаагүй зээлийн шугам, экспорт/импортын аккредитивын хувьд зээлийн эрсдэлд өртөх дээд хэмжээ нь болзошгүй үүргийн дүн байна.

Зээлийн эрсдэлийн удирдлага. Банк нь ТУЗ-өөс баталсан, Гүйцэтгэх удирдлагаас хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоонд тулгуурлан зээлийн эрсдэлийг удирддаг.

Энэхүү тогтолцоонд дараах үндсэн бүрэлдэхүүн багтана. Үүнд:

- Нарийвчлан тодорхойлсон зээлийн бодлого, журмууд болон шийдвэр гаргалтын эрх мэдэл;
- Зээлийн эрсдэлийн дотоод үнэлгээ болон скорингийн систем;
- Хараат бус зээлийн хяналт, мониторингийн чиг үүрэг;
- Зээлдэгч болон салбарын багцын хязгаарууд (лимитүүд);
- Тогтмол стресс тестийн шинжилгээ;
- Эрсдэл нэмэгдэж болзошгүй активыг эрт илрүүлэх систем;

Зээлийн эрсдэлийг багцын тогтмол хяналт, зээлдэгчийн санхүүгийн шинжилгээ хийх болон гэрээний нөхцөл, шаардлагын биелэлтийг шалгах замаар тогтмол хянадаг.

Хязгаар (Лимит). Банк нь нэг зээлдэгч болон түүний холбогдох этгээдүүд буюу групп зээлдэгчид, салбар тус бүрээр эрсдэлийн хязгаарыг тогтоож, зээлийн эрсдэлийг зохих түвшинд ангилан удирддаг. Зээлдэгчийн болон салбарын эрсдэлийн хязгаарыг ТУЗ-өөс баталж, банкны эрсдэлийн засаглалын хүрээнд Зээлийн эрсдэлийн хороо нь хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавьж ажилладаг.

Банк нь томоохон харилцагч талууд, харилцан хамаарал бүхий групп зээлдэгчид болон салбаруудын төвлөрлийн эрсдэлийг тогтмол хянаж, удирддаг.

Хязгааруудыг зохицуулалтын шаардлага болон Банкны Хүлээн зөвшөөрөх эрсдэлийн мэдэгдэл (RAS)-д нийцүүлэн тогтоосон байдаг. Лимитийн хэрэгжилтэд удирдлагын тогтмол тайлангаар хяналт тавьж, хязгаар хэтрэх эрсдэлтэй тохиолдолд шат дараатай мэдээллэж, зохих арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлдэг. Батлагдсан хязгаарууд зөрчигдөж болзошгүй аливаа тохиолдлыг Гүйцэтгэх удирдлагад нэн даруй тайлагнаж, багцын хэмжээг бууруулах болон хяналтыг сайжруулах зэрэг холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлдэг.

Зээлийн эрсдэлийн хороо. Банк нь Төв Банкны Зээлийн Эрсдэлийн Хороо /цаашид ТБЗЭХ гэх/ болон Салбарын түвшний зээлийн эрсдэлийн хороод гэсэн 2 түвшний зээлийн эрсдэлийн хороотой. Салбарын түвшний зээлийн эрсдэлийн хороодод ЖДББ-ны зээлийн эрсдэлийн хороо, УБИБ-ны Салбарын зээлийн эрсдэлийн хороо, ОНИБ-ны Салбарын зээлийн эрсдэлийн хороод багтдаг.

ТБЗЭХ нь сар бүрийн 2 болон 4 дэх долоо хоног бүр, бусад зээлийн эрсдэлийн хороод сард нэгээс доошгүй удаа хуралддаг.

ТБЗЭХ нь зээлийн үйл ажиллагаа, зээлийн эрсдэлтэй холбоотой журмыг хэлэлцэн баталж, зээлийн эрсдэлийн дотоод лимитийг тогтоодог. Түүнчлэн ТБЗЭХ нь нийт зээлийн багцын чанар, төвлөрлийн эрсдэл, зээлийн эрсдэлийн сангийн хүрэлцээ, эрт илрүүлэлтийн системийн хэрэгжилт, дотоод лимит, зээлдүүлэгч байгууллагуудын шаардлагын биелэлт тэдгээрийн гүйцэтгэлийг хэлэлцэж, холбогдох шийдвэрийг гарган, хяналт тавьж ажилладаг. ТБЗЭХ-г Эрсдэл хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын орлогч удирддаг.

Салбарын түвшний зээлийн эрсдэлийн хороод нь өөрийн харьяа салбар нэгжүүдийн багцын чанар, асуудалтай зээлийн талаар хэлэлцэж, бууруулах арга хэмжээ, арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулж, тэдгээрийн биелэлтэд хяналт тавьж ажилладаг.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)**34.2 Зээлийн эрсдэл (Үргэлжлэл)**

Зээлийн хороод. Банкны зээлийн хороодын бүтцийг зээлийн дүн, эрсдэлийн төлөвөөс хамаарч шат шатны түвшинд батлах эрхийг хуваарилах замаар зохион байгуулсан. Энэхүү шаталсан тогтолцоо нь зээлийн эрсдэлийн үр дүнтэй хяналт, шуурхай шийдвэр гаргалт болон зохистой хяналтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэнэ.

Банк нь зээл батлах болон зээлийн эрсдэлийн тасралтгүй хяналт, мониторингийг хэрэгжүүлэх зорилгоор дараах зээлийн хороодтой. Үүнд:

Төв Банкны зээлийн хороо (ТБЗХ) нь доод шатны зээлийн хороодын эрхийн хэмжээнээс давсан бүх зээлийн саналыг хэлэлцэн шийдвэрлэнэ. Түүнчлэн “ТУЗ-өөс зээлийн шийдвэрт хяналт тавих үйл ажиллагааны журам”-ын дагуу зээлдэгчийн эрсдэлийн түвшин болон зээлийн саналын хэмжээнээс хамаарч доод түвшний хороодын баталсан зээлийн шийдвэрүүдэд ТУЗ-өөс хяналт тавьдаг.

ТБЗХ нь дараах зээлийн хороодын эрхийн хэмжээг тогтоож, баталдаг:

- а. Төв Банкны зээлийн дэд хороо (ТБЗДХ),
- б. Жижиг, дунд бизнесийн банкны зээлийн хороо (ЖДББЗХ)
- в. Улаанбаатарын иргэдийн банкны харьяа салбарын зээлийн хороо (УБИБСЗХ)
- г. Орон нутгийн иргэдийн банкны харьяа салбарын зээлийн хороо (ОНИБСЗХ)
- д. Төв банкны ажилтны зээлийн хороо

Энэхүү шаталсан шийдвэр гаргалтын тогтолцоо нь эрсдэл өндөртэй болон өндөр дүнтэй зээлүүдэд илүү нарийвчилсан хяналт, дүн шинжилгээ хийх боломжийг бүрдүүлж, тэдгээрийг зохистой засаглал болон хяналтын хүрээнд шийдвэрлэх нөхцөлийг хангадаг.

Зээлийн эрсдэлийн үнэлгээний систем. Зээлийн эрсдэлийг хэмжих, санхүүгийн хэрэглүүрийн зээлжих зэрэглэлийг зээлийн эрсдэлийн хэмжээгээр ангилахын тулд Банк хоёр аргачлалыг ашигладаг - гадны олон улсын зээлжих зэрэглэлийн байгууллагууд (Стандарт & Пүүрс – “S&P”, Фитч, Мүүдис)-ын тогтоосон эрсдэлийн үнэлгээ болон дотоод чанаргүйдлийн магадлал (ЧМ)-ын интервалыг ашигладаг. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар шатлалд ашигласан чанаргүйдлийн магадлалын интервалыг Тодруулга 11, Тодруулга 33-аас харна уу. Гадны зээлжих зэрэглэлийг дотооддоо тодорхойлсон ерөнхий зээлийн эрсдэлийг үнэлгээтэй хамтруулан чанаргүйдлийн магадлалыг тодорхойлсон интервалын хүрээг дараах хүснэгтэд харууллаа:

Ерөнхий зээлийн эрсдэлийн үнэлгээ	Гадны олон улсын зээлжих зэрэглэлийн байгууллагуудын холбогдох үнэлгээ (S&P)	Холбогдох ЧМ-ын интервал
Маш сайн	AAA зэрэгтэй	0.0200%
Маш сайн	AA– -с AA+ зэрэгтэй	0.0200% - 0.0237%
Маш сайн	A– -с A+ зэрэгтэй	0.0475% - 0.0593%
Сайн	BBB– -с BBB+ зэрэгтэй	0.1068% - 0.2492%
Сайн	BB– -с BB+ зэрэгтэй	0.3204% - 1.0324%
Хангалттай	B– -с B+ зэрэгтэй	0.9256% - 8.0218%
Дефолт	C -с CCC+ зэрэгтэй	100%
Тодорхойгүй	Зэрэглэл байхгүй	4.1770%

Зээлийн барьцаа хөрөнгө ба бусад зээлийн сайжруулалт. Барьцаа хөрөнгийн үнэлгээний дүн болон төрөл нь зээлдэгч болон харилцагч талын зээлийн эрсдэлийн үнэлгээ ба олгох зээлийн төрөл болон зориулалтаас хамаардаг. Барьцаалах боломжтой барьцаа хөрөнгийн үндсэн төрлүүдийг дор үзүүлэв. Үүнд:

- (i) Байгууллага болон Жижиг, дунд бизнесийн зээлийн хувьд үл хөдлөх хөрөнгө, бараа материал, үйлдвэр ба тоног төхөөрөмж, машин механизм;
- (ii) Хэрэглээний зээлийн хувьд автомашин, орлого болон үл хөдлөх хөрөнгө гэх мэт;
- (iii) Орон сууц худалдан авах зээлийн хувьд орон сууцны үл хөдлөх хөрөнгийн барьцаа

Банкны Зээлийн үйл ажиллагааны журамд заасны дагуу цалингийн зээл болон тэтгэврийн зээлээс бусад бүх зээлийн хувьд барьцаа хөрөнгийн эрсдэл тооцсон үнэ ("RAP") нь тухайн зээлийн дүнгийн 100%-аас доошгүй байна. Зээлийн бүтээгдэхүүний тодорхой журамд өөрөөр заагаагүй бол барьцаа хөрөнгийн эрсдэл тооцсон үнэ нь зээлийн дүнгийн 100%-аас бага байж болно.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

34.2 Зээлийн эрсдэл (Үргэлжлэл)

Банк нь аж ахуйн нэгжид зээл олгохдоо тухайн аж ахуйн нэгжийн толгой компаниас болон хязгаарлагдмал хувьцаат компанийн гол хувьцаа эзэмшигчдээс баталгаа, батлан даалт гаргуулж авдаг хэдий ч тухайн баталгаа, батлан даалтаас үүсэж болзошгүй үр өгөөжийг дээр дурдсан барьцаа хөрөнгийн үнэлгээнд тусгаагүй болно.

Банк нь барьцаа хөрөнгийн зах зээлийн үнэ цэнд тогтмол хяналт тавьж ажилладаг ба харилцагчтай байгуулсан гэрээний дагуу шаардлагатай үед нэмэлт барьцаа хөрөнгө гаргуулахаар хүсэлт тавьдаг.

Банкны зээлийн дотоод үнэлгээний систем, жилийн эцсийн шатлалын ангилалд үндэслэсэн зээлийн чанар болон зээлийн эрсдэлд өртөх дээд хэмжээг Тодруулга 7, 8, 9, 10, 12-оос харна уу.

Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал (ХБЭА)-ын хэмжилт: ХБЭА нь ирээдүйд хүлээж болзошгүй алдагдлын өнөөгийн үнэ цэнэ (өөрөөр хэлбэл: зээлийн үргэлжлэх хугацаанд зээл дефолт болоход жигнэсэн дундаж алдагдал) юм. ХБЭА нь нэг хүчин зүйлээс шууд хамааралтай бус хэд хэдэн боломжит хувилбаруудаас хамаарч тооцоологддог. Банкны ХБЭА-ын тооцоолол дөрвөн бүрэлдэхүүн хэсгээс бүрдэнэ. Үүнд: Чанаргүйдлийн магадлал ("ЧМ"), Чанаргүйдэлд өртөх дүн ("ЧӨД"), Алдагдалд хүргэх чанаргүйдэл ("АХЧ") болон Хөнгөлөлтийн хувь.

ЧӨД гэдэг нь зээл дефолт болох үеийн үлдэгдэл бөгөөд тайлант хугацаанаас хойших зээлийн үлдэгдлийг таамаглахдаа зээлийн эргэн төлөлт буюу үндсэн зээлийн болон хүүгийн төлөлт, нэмж олгож болзошгүй зээлийн дүнг харгалзан авч үздэг. Хүлээж болзошгүй үүргийн дефолт болох үеийн зээлийн үлдэгдлийг тооцоолохдоо зээл хөрвүүлэлтийн коэффициент ("ЗХК") ашигладаг. ЗХК нь хүлээж болзошгүй үүрэг зээл хөрвүүлэлтийн магадлалын коэффициент бөгөөд энэ нь тогтоосон хугацаанд хүлээсэн үүргийн дүнг тайлан тэнцэлд тусгах магадлалыг харуулдаг.

ЧМ нь өгөгдсөн хугацааны туршид дефолт болох магадлалын тооцоолол юм. АХЧ нь зээл дефолт болсон тохиолдолд түүнээс хүлээж болзошгүй алдагдлын тооцоолол юм. АХЧ нь гэрээний дагуух төлөх ёстой мөнгөн дүн болон зээлдүүлэгч тухайн зээлээс төлүүлж чадах мөнгөн дүн хоёрын зөрүү юм. Харилцагчаас төлүүлж чадах мөнгөн дүнд барьцаа хөрөнгө орно. АХЧ нь ихэвчлэн ЧӨД-д эзлэх хувиар илэрхийлэгддэг. Хүлээгдэж буй алдагдлыг тайлант хугацааны эцэст өнөөгийн үнэ цэнээр хорогдуулна. Хөнгөлөлтийн хувь нь санхүүгийн хэрэглүүрийн үр ашигт хүүгийн аргачлал ("YAXA") юм.

Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын тооцооллыг зээлийн нийт хугацааны туршид загварчилсан. Нийт хугацааны туршид гэдэг нь өрийн хэрэглүүрийн гэрээний үлдсэн хугацаа ба гэрээнээсээ өмнө төлөгдөх магадлалыг тохируулдаг. Зээлийн үүрэг болон санхүүгийн баталгааны гэрээний хувьд тухайн аж ахуйн нэгж зээлийн хугацааг сунгах гэрээний үүрэгтэй гэрээт хугацаа юм. Нийт хугацааг гэрээний дагуу хүлээгдэж буй үлдэгдэл хугацаагаар тодорхойлдог бол хувь хүнд олгосон зээлийн картын хувьд нийт хугацаа нь гэрээний дагуух картын хугацаа бөгөөд энэ нь хамгийн ихдээ 2 хүртэлх жилтэй тэнцүү байна.

Нийт хугацааны ХБЭА нь зээлийн дуусах хугацааны турш болзошгүй бүх дефолт тохиолдлоос үүсэх алдагдал юм. 12 сарын ХБЭА нь зээлийн дуусах хүртэлх хугацааны ХБЭА-ын нэг хэсэг бөгөөд тайлант хугацаанаас хойших 12 сарын хугацаанд үүсэж болзошгүй зээлийн алдагдал юм. Хэрэв зээлийн дуусах хугацаа нь 12 сараас бага байвал хүлээж болзошгүй зээлийн алдагдлыг дуусах хугацаа хүртэл тооцоолно.

Санхүүгийн тайланд толилуулсан ХБЭА-ын тооцоолол нь дотоодын зохицуулагч байгууллагад зориулсан урт хугацааны өгөгдлийг ашиглах бус сүүлийн үеийн өгөгдлийг ашигласан. Тооцоолол нь ирээдүйн таамаглалыг агуулсан буюу зээлийн эрсдэлд нөлөөлдөг гол макро хувьсагчуудын ирээдүйд болох таамаглал тусгагдсан.

Монголбанкны тайлангийн зорилгоор ХБЭА-ын тооцоололд өөр аргачлал ашигладаг. 2025 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар Монголбанкны аргачлалын дагуу ХБЭА нь 522,597,849 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар 440,820,124 мянган төгрөг) байна.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

34.2 Зээлийн эрсдэл (үргэлжлэл)

Чанаргүйдлийн тодорхойлолт. ЧМ-ыг хэмжихийн тулд Банк дараах шалгууруудын нэг буюу хэд хэдэн шалгуурыг хангасан нөхцөл байдлыг чанаргүйдэл гэж тодорхойлдог:

- Зээлдэгч гэрээний дагуу төлөх төлбөрөө 90 хоногоос дээш хугацаагаар хугацаа хэтрүүлсэн;
- Зээлдэгч бусад банкинд гэрээний дагуу төлөх төлбөрөө 90 хоногоос дээш хугацаагаар хугацаа хэтрүүлсэн зээлтэй;
- Банк зээлийн чанар муудсаны улмаас зээлдэгчийн өр төлбөрийн бүхэлд нь эсвэл хэсэгчлэн алдагдалтай худалдсан;
- Зээлдэгч нь доорх төлбөр төлөх боломжгүй гэсэн шалгуурыг хангасан:
 - Банк зээлийн гэрээний бүтцэд өөрчлөлт оруулахаас өөр аргагүй болсон;
 - Зээлдэгч нас барсан;
 - Зээлдэгч төлбөрийн чадваргүй болсон;
 - Зээлийн хугацаанд барьцаа хөрөнгийн үнэгүйдэл;
 - Зээлдэгчийн эргэлтийн хөрөнгө буурсан эсвэл томоохон үйлчлүүлэгчээ алдах;
 - Зээлдэгч дампуурах магадлалтай болсон;
 - Банкны зүгээс зээлдэгчийг зээлийн төлбөрийн үүргээ биелүүлэх боломжгүй гэж үзэх бусад нөхцөл байдал;
 - Зээл нь ЗЭМӨ (Тодруулга 4)-ийн аль нэг нөхцөлийг хангасан ба тус зээлдэгчийн өөр нэг зээл чанаргүй болсон.

Тодруулгын зорилгоор, Банкны чанаргүйдлийн тодорхойлолт болон зээлийн үнэ цэнэ бууралтын тодорхойлолт хооронд ямар нэгэн зөрүүгүй бөгөөд дээр дурдсан чанаргүйдлийн тодорхойлолт нь Банкны санхүүгийн бүх хөрөнгөнд мөрдөгдөнө.

Санхүүгийн хөрөнгө нь зургаан сар дараалан чанаргүйдлийн тодорхойлолтод заасан нөхцөлүүд арилсан тохиолдолд чанаргүйдлийн байдлаас гарч болно.

Зээл анх олгогдсоноос хойш зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц өссөн ("ЗЭМӨ") эсэх үнэлгээ нь зээл нэг бүрчлэн хийгддэг. Банкны Зээлийн Эрсдэлийн Газар зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц өссөн (Тодруулга 4) эсэх нөхцөлүүдийн тохиромжтой байдлыг тогтмол хугацаатай хянаж байдаг. Зээл анх олгогдсоноос хойш эрсдэл илэрхий өссөн эсэх шалгууруудын нэг болох хугацаа хэтэрсэн хоног нь 30-аас дээш хоног байх нөхцөл өөрчлөгдөөгүй болно.

Санхүүгийн тайланд хүлээн зөвшөөрөгдсөн хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын тооцоолол нь харилцагчийн зээлийн эрсдэл анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш мэдэгдэхүйц өссөн эсэхэд тулгуурладаг. Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын тооцооллын загвар нь 3 шатлалтай байдаг. Санхүүгийн хэрэглүүр нь анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн үед ямар нэг үнэ цэнийн бууралтгүй байдаг ба түүний зээлийн эрсдэл нь анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш их хэмжээгээр нэмэгдээгүй бөгөөд 12 сарын ХБЭА (шатлал 1)-д үндэслэн эрсдэлийн алдагдлын хасагдуулгыг тооцдог. Хэрвээ зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц өссөн нь тогтоогдсон тохиолдолд 2-р шатлалд орж, нийт хугацааны ХБЭА-д үндэслэн эрсдэлийн алдагдлыг тооцоолно. 2-р шатлалд орсон зээлүүд нь үнэ цэнэ буураагүй санхүүгийн хэрэглүүр болно. Санхүүгийн хэрэглүүр нь үнэ цэнэ буурсан тохиолдолд 3-р шатлалд хуваарилагдаж, дуусах хугацаа хүртэлх ХБЭА-ыг тооцоолдог. Хүүгийн орлогыг тооцохдоо 3-р шатлалд орсон зээлүүдийн хүүгийн орлогыг зээлийн эрсдэлийн сангаас цэвэршүүлсэн дүнд тооцоолдог.

Хэрэв зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц өссөн эсэхийг үнэлдэг шалгуурууд нь тухайн зээлд дахин илрээгүй бол 1-р шатлалд шилжинэ. Банк чанарын үзүүлэлтээр 2-р шатлалд шилжсэн зээлүүдийг тогтмол хянадаг. Банк үзүүлэлтүүд нь хэвээр эсвэл өөрчлөгдсөн эсэхийг хянадаг.

Үнэ цэнэ буурсан зээл олгосон ба худалдан авсан санхүүгийн хөрөнгүүдийн хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал нь үргэлж нийт хугацааны турш тооцоологддог. Иймд Банк эдгээр зээлийн хувьд зөвхөн нийт хугацааны ХБЭА-ын зөрүүг бүртгэдэг.

ХБЭА-ын тооцоолол нь хоёр үнэлгээний аргаас бүрддэг. Үүнд: (1) тусгай үнэлгээ; (2) бүлгийн үнэлгээ: зээлийн багцын нэг ижил төрлийн сегментүүдийн хувьд ХБЭА-ын тооцоололд ижил зээлийн эрсдэлийн параметр (жишээ нь: ЧМ, АХЧ)-ийг ашигладаг.

Банк дараах төрлийн зээлүүдийг тусгай үнэлгээний аргаар үнэлдэг:

- (i) 2,000,000 мянган төгрөгөөс дээш үлдэгдэлтэй, 30 хоногоос дээш хугацаа хэтэрсэн, гэрээний бүтцэд өөрчлөлт оруулсан зээл;
- (ii) Дотоод үнэлгээний "Анхаарах зээлийн жагсаалт"-д орсон тохиолдолд.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

34.2 Зээлийн эрсдэл (үргэлжлэл)

Зээлийн үнэ цэнэ бууралтын бодит нотлох баримт илэрсэн тохиолдолд ХБЭА-ыг тооцно. Зээлийн үнэ цэнэ бууралтын бодит нотолгоо нь санхүүгийн хүндрэл, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй болон хугацаа хэтэрсэн, гэрээний бүтцийн өөрчлөлт, барьцаа хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт зэрэг юм.

Хүлээгдэж буй алдагдлын тооцоо, боломжит хувилбарыг тодорхой үнэлгээний аргаар үнэлж, хувилбар бүрийн магадлалыг харгалзан ХБЭА-ыг тооцно.

Банк дараах төрлийн зээлүүдэд багцын үнэлгээ хийдэг. Үүнд: Зээлдэгчийн мэдээлэл байхгүй үед хэрэглээний болон ЖДҮ-ийн зээл олгосон. Энэ арга нь зээлдэгчийн тусгайлсан мэдээлэл, тухайлбал, алдагдлын талаарх түүхэн мэдээлэл, байршил болон бусад урьдчилан таамаглах мэдээлэл зэрэгт үндэслэн зээлийн санг нэгэн төрлийн сегмент болгон ангилдаг. Банк нь мөн байгууллагын харилцагчдад олгосон зээл, банк хоорондын зээл, хэрэглээний зээл, ЖДҮ-д олгосон зээлийн үнэлгээг багцаар хийдэг.

Тусгайлсан ХБЭА-ын үнэлгээг үр дүн бүрийн магадлалын эсрэг олон төрлийн боломжит үр дүнгийн зээлийн алдагдлын тооцооллыг жинлэх замаар гүйцэтгэдэг. Банк үнэлгээнд хамрагдсан зээл бүрийн хувьд 2-3 боломжит үр дүнг тодорхойлдог бөгөөд тэдгээрийн нэг хувилбарын магадлал нь маш бага байсан ч зээлийн алдагдалд нөлөөлнө. Тусгай үнэлгээ нь үндсэндээ Байгууллагын банкны газар болон Зээлийн эрсдэлийн газар, Тусгай активын газрын туршлагатай ажилтнууд, шинжээчдийн дүгнэлтэд суурилдаг. Тооцоолол болон бодит алдагдлын зөрүүг багасгахын тулд шинжээчид тогтмол дүгнэлт хийн шалгаж үздэг.

Бүлгийн үнэлгээний аргаар бүлгийн алдагдлын санг тооцоолохдоо зээл бүрийг үе шат бүрд хуваарилдаг. Банкны зээлийн эрсдэлийн нийтлэг шинж чанарт үндэслэн тодорхойлогдсон сегментүүдээр эрсдэлээ шинжилдэг. Банк зээлүүдийг ижил төрлийн эрсдэлийн шинж чанартайгаар нь ялган бүлэглэж тооцоолдог. Ижил төрлийн эрсдэлийн шинж чанартай зээл гэдэг нь харилцагчийн ангилал (бизнесийн, хэрэглээний болон хөдөө аж ахуйн гэх мэт) бүтээгдэхүүний төрөл, зээлийн эрсдэлийн зэрэглэл, анх хүлээн зөвшөөрөгдсөн огноо, дуусах хугацаа, барьцаа хөрөнгийн чанар, зээлийн үнэ (ЗҮ) харьцаа юм. Бүлэг болгон өөр өөр ЧМ болон АХЧ зэрэг эрсдэлийн параметруудтай байна. Зээлийн эрсдэлийн газар нь зээлүүдийг бүлэглэх нь зохистой байгаа эсэхийг тогтмол хянаж байдаг.

ХБЭА нь ЧӨД, ЧМ, АХЧ зэрэг эрсдэлийн параметруудийн үржвэр бөгөөд тухайн санхүүгийн хөрөнгийн үр ашигт хүүгээр дискаунт хийж өнөөгийн үнэ цэнээр илэрхийлэгдэнэ. Эрсдэлийн параметр (ЧӨД, ЧМ, АХЧ)-ийг ирэх нэг жилийн таамаглалын тооцооллыг зээл нэг бүрийн эсвэл бүлгэлсэн зээлүүдийн хувьд гаргаж тооцоолдог. Эдгээр гурван бүрэлдэхүүн хэсгийг хамтад нь үржүүлж, зээл төлөгдөх магадлалыг тохируулна (өөрөөр хэлбэл, чанаргүйдлийн өмнөх сард төлсөн эсвэл төлөгдөөгүй). ХБЭА нь зээл бүрийн ирээдүйн алдагдлыг тооцоолол ба тайлант огноо руу дискаунт хийсэн алдагдлуудын нийлбэр юм. ХБЭА-ын тооцоололд ашиглагдаж буй дискаунт хүү нь үр ашигт хүү эсвэл ойролцоо тооцоолсон хүү байна.

Зээлийн эрсдэлийн параметруудийг тооцоолох үндсэн зарчим. ЧӨД-үүд нь хүлээгдэж буй төлбөрийн хуваарьт тулгуурлан тодорхойлогддог бөгөөд энэ нь бүтээгдэхүүний төрлөөс хамаарна. ЧӨД нь зээлдэгчийн хүлээсэн үүргийнхээ дагуу ирэх 12 сар эсвэл нийт хугацааны туршид төлөх ёстой зээлийн эргэн төлөлтөд тулгуурладаг. Үүнийг мөн зээлдэгчийн төлөхөөр хүлээгдэж буй илүү төлбөрт тохируулдаг. Зээлдэгч нь зээлийн хуваарьт зааснаас өмнө зээлээ урьдчилан төлөх магадлалтай дүнгээр зээлийн эргэн төлөлтийн хуваарьт тохируулга хийдэг. Эргэн төлөлт, дахин санхүүжилтийн таамаглалыг мөн тооцоололд оруулдаг. Эргэлтийн бүтээгдэхүүнүүдийн хувьд ЧӨД нь одоогийн үлдэгдлийг авч, зээлийн хөрвүүлэлтийн коэффициент ашиглан үлдсэн хугацаан дахь хүлээгдэж буй зээл олголтыг нэмж тооцоолдог. Эдгээр таамаглалууд нь бүтээгдэхүүний төрөл, одоогийн зээлийн эрхийн хэрэглээ болон зээлдэгчийн онцлог зан төлөвөөс хамаарч ялгаатай байж болно.

ХБЭА-ыг тооцоход хоёр төрлийн ЧМ ашигладаг ба эдгээр нь 12 сар ба нийт хугацааны ЧМ юм. 12 сарын ЧМ-ын үнэлгээ нь хамгийн сүүлийн үеийн өгөгдөлд суурилсан. Нийт хугацааны ЧМ нь санхүүгийн хэрэглүүрийн үлдсэн хугацааны туршид дефолт болох магадлал ба энэ нь санхүүгийн хэрэглүүрийн 12 сар болон дефолт болох магадлалын нийлбэр байна. Банк шилжих хөдөлгөөнт матрицийн статистик аргазүйг ашиглан нийт хугацааны ЧМ-ыг харилцагчийн ангилал болон хугацаа хэтэрсэн хоногт тулгуурлан тооцоолдог. Тухайлбал, шилжих хөдөлгөөний матрицад суурилсан 12 сарын ЧМ-ыг экстраполяци хийж, түүхэн дефолт өгөгдөлд суурилсан нийт хугацааны ЧМ муруйг сайжруулах гэх мэт.

АХЧ нь төлөгдөөгүй эрсдэлээс үүдэн гарах алдагдлын хэмжээг буюу Банкны хүлээлтийг илэрхийлнэ. АХЧ нь харилцагч талын /counterparty/ төрөл, нэхэмжлэлийн төрөл, барьцаа хөрөнгө зэргээс хамаарч өөр өөр байдаг. 12 сар ба нийт хугацааны АХЧ нь зээл дефолт болсны дараа хүлээгдэж буй эргэн төлөлтөд нөлөөлөх хүчин зүйлсийг авч үздэг.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

34.2 Зээлийн эрсдэл (үргэлжлэл)

АХЧ хэмжилтийг гурван боломжит аргад хувааж болно:

- Барьцаа хөрөнгийн онцлог шинж чанарт үндэслэсэн АХЧ хэмжилт;
- Эргэн төлөлтийн статистик мэдээлэлд тулгуурласан бүлэгт суурилсан АХЧ тооцоолол;
- Өөр өөр хүчин зүйлс, хувилбараас хамааран дангаар нь тодорхойлсон АХЧ.

Банк үл хөдлөх хөрөнгө, бэлэн мөнгө, хөрвөх чадвартай үнэт цаасаар баталгаажсан зээлийн барьцаа хөрөнгийн төсөөлж буй үнэ, борлуулалтын түүхэн хөнгөлөлт болон бусад хүчин зүйлс зэрэгт үндэслэн АХЧ-ийг тооцдог. АХЧ-ийг хамгийн сүүлийн үеийн эргэн төлөлтийн статистик мэдээлэлд үндэслэн байгууллагын болон хэрэглээний бүх зээлүүдэд бүлгийн түвшинд тооцоолдог.

Санхүүгийн баталгаа болон зээлийн үүргийн ХБЭА-ын хэмжилт. Эдгээр хэрэглүүрийн ХБЭА-ын хэмжилт нь дээр дурдсантай ижил тооцоологдох боловч дефолт болох үеийн зээлийн үлдэгдэл АХЧ-ийн тооцооллын хувьд ялгаатай байна. АХЧ нь зээл хөрвүүлэлтийн коэффициент ("ЗХК") болон үүргийн дүнгээс хамаарна. Зээл хөрвүүлэлтийн коэффициент нь олгогдоогүй зээлийн үүрэг, зээлийн карт, санхүүгийн баталгааны түүхэн статистик тооцоололд тулгуурладаг. Овердрафтын зээл хөрвүүлэлтийн коэффициент нь 100% гэж тодорхойлогддог, учир нь харилцагч ямар ч үед дээд хэмжээгээр нь ашиглах боломжтой байдаг.

ХБЭА-ын тооцоололд орсон ирээдүйн мэдээлэл. Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт болон ХБЭА-ыг тооцоолоход шударга болон дэмжигдэхүйц ирээдүйд үндэслэсэн мэдээллийг оролцуулдаг. Банк зээлийн эрсдэл болон ХБЭА-ыг боловсруулахад хамааралтай гол эдийн засгийн хувьсагч хэмжигдэхүүнүүдийг тодорхойлсон байдаг. Эдийн засгийн гол хувьсагч хэмжигдэхүүнүүдийг ("эдийн засгийн суурь хувилбар") улирал тутам Банкны Хөрөнгийн Удирдлагын газраас гаргаж, таван жилд хүлээгдэж буй макро эдийн засгийн хөгжлийн хамгийн оновчтой тооцоог гаргаж өгдөг. Таван жилийн дараа "дундаж урвуу хандлагыг" ашигладаг бөгөөд энэ нь эдийн засгийн урт хугацааны дундаж түвшин (жишээ нь, ажилгүйдлийн түвшин) эсвэл урт хугацааны дундаж өсөлтийн хувь (жишээлбэл, ДНБ) руу буцах хандлагатай байдаг. Чанаргүйдлийн магадлал (ЧМ), Чанаргүйдэлд өртөх дүн (ЧӨД) болон Алдагдалд хүргэх чанаргүйдэл (АХЧ)-д нөлөөлөх холбогдох эдийн засгийн хувьсагчдыг нөлөөг тодорхойлохын тулд статистик регрессийн шинжилгээ хийн эдгээр хувьсагчдын өөрчлөлт нь өмнө хэрхэн АХЧ болон ЧӨД-ийн бүрэлдэхүүнд нөлөөлж байсныг тодорхойлно.

Сүүлийн жилүүдэд өвөлжилт хүндэрч байгаа тул малын хорогдол нэмэгдэх төлөвтэй байгаа ба ингэснээр малчдын зээлийн багцын зээлийн эрсдэл нэмэгдэнэ. Банк малчдын зээлээ төлөх чадварт ихээхэн сөрөг нөлөө үзүүлнэ гэж үзэж байгаа бөгөөд 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар малчдын зээлийн хэтийн төлөвийг тусад нь тооцсон.

Эдийн засгийн суурь хувилбараас гадна Банкны Зээлийн Эрсдэлийн газар нь бусад боломжит хувилбаруудыг магадлалын хувь хэмжээтэй өгдөг. Бусад хувилбаруудын шугаман бус байдлыг харуулахын тулд үндсэн томоохон бүтээгдэхүүнүүдийн тус бүрийн шинжилгээнд үндэслэдэг. Хувилбаруудын хэмжээний хувьд тайлант жил бүр дахин үнэлэгддэг ба статистик шинжилгээ ба шинжээчдийн зээлийн дүгнэлтийг хослуулан тодорхойлдог ба ингэхдээ сонгогдсон хувилбар бүрийг илтгэх боломжит үр дүнг харгалзан үздэг. Зээлийн мэдэхүйц өсөлтийн хэмжээг тооцоолохын тулд ЧМ-ын нийт хугацааг холбогдох хувилбарын хувь хэмжээнд үржүүлнэ, ингэхдээ чанар болон backstop индикаторуудыг оролцуулна. Энэ нь санхүүгийн хэрэглүүрийг бүхэлдээ 1-р шатлал, 2-р шатлал эсвэл 3-р шатлалд орох эсэхийг тодорхойлж 12 сар эсвэл нийт хугацааны ЧМ бүртгэх эсэхийг тодорхойлно. Энэхүү үнэлгээний дараа Банк 12 сарын магадлалаар жинлэсэн ХБЭА-ыг бүртгэх (1-р шатлал) эсвэл магадлалаар жинлэгдсэн нийт хугацааны ХБЭА-ыг бүртгэнэ (2,3-р шатлал). Энэ магадлалаар жинлэсэн ХБЭА-ыг холбогдох ХБЭА-ын загвар хувилбар тус бүрээр гүйцэтгэж зохих хувилбарын жигнэгчээр үржүүлснээр тодорхойлогдоно.

Эдийн засгийн урьдчилсан таамаглалын хувьд тэдгээр тохиолдлын биелэх магадлал, төсөөлөл нь маш тодорхойгүй байдаг тул бодит үр дүн нь төлөвлөснөөс эрс ялгаатай байж болно. Банк эдгээр таамаглалуудыг боломжит үр дүнгийн хамгийн сайн тооцоолол гэж үзсэн ба өөр өөр бүлгүүдийн шугаман бус ба тэгш бус байдлын сонгогдсон хувилбарууд нь боломжит хувилбаруудыг хамгийн сайн боломжит байдлаар төлөөлдөг болохыг тогтоосон.

Банк эрсдэлийн тооцоолол болон бодит алдагдал хоёрын хоорондын зөрүүг бага байлгах үүднээс тооцооллын загварыг болон таамаглалыг тогтмол хугацаанд хянадаг. Тухайн хяналтыг жилдээ хамгийн багадаа нэг удаа хийж гүйцэтгэдэг. Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын тооцооллын загварын хяналтын үр дүнг банкны удирдлагуудад хүргүүлдэг ба хэлэлцүүлгээс гарсан үр дүнд үндэслэн загвар болон тооцоололд шаардлагатай шинэчлэлүүдийг хийдэг.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)**34.3 Зах зээлийн эрсдэл**

Банк зах зээлийн эрсдэлд өртөх боломжтой бөгөөд энэхүү эрсдэлд а) валютын ханш, б) хүүгийн түвшин, в) өмчийн хэрэглүүр болон г) санхүүгийн хэрэглүүрүүд (үүнд үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр орно)-ийн нээлттэй позицоос үүсэх эрсдэлүүд ордог ба эдгээр нь зах зээлийн ерөнхий болон тусгай өөрчлөлт, хөдөлгөөнд өртдөг. Банкны удирдлага нь хүлээн зөвшөөрөх эрсдэлийн түвшин, түүний хязгаарыг тогтоодог ба хэрэгжилтийг өдөр тутам хянаж ажилладаг. Гэсэн хэдий ч энэ нь зах зээлийн ач холбогдол бүхий үйл явдлуудын үед хязгаараас давсан алдагдлаас сэргийлж чадахгүй юм.

Банк хамгийн их эрсдэлийн арга (VaR), статик хугацааны зөрүүний шинжилгээ, мэдрэмтгий байдлын шинжилгээг ашиглан зах зээлийн эрсдэлээ хэмжин удирддаг бөгөөд АПУХ-оос стоп лосс лимит, позицийн лимит, мөнгөн гүйлгээний хейджийн зорилгоор хийх бодит бус нөхцөлтэй үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн мөнгөн урсгалын лимит, банкууд ба харилцагчидтай хийх арилжааны лимит болон зээлээс бусад активын нийт лимитийг тогтоон мөрдүүлж ажиллаж байна.

Түүнчлэн Банк өөрийн эрсдэл даах чадварыг үнэлэх, цаашлаад том хэмжээний гэнэтийн өөрчлөлтөөс учирч болзошгүй алдагдлыг тэсвэрлэх, хангалттай хэмжээний өөрийн хөрөнгө ба төлбөрийн чадвартай эсэхийг тодорхойлох, хүндрэлийг даван туулах шаардлагатай нөөцийг бүрдүүлэх, онцгой нөхцөл байдлын үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний үр ашигтай байдлыг нэмэгдүүлэх зорилгоор улирал тутам стресс тестийн шинжилгээг хийдэг. Банк олон улсад өргөн ашиглагддаг шилдэг туршлага, стандартад нийцүүлэн зах зээлийн эрсдэлийг хэмжих загвар, аргачлал, лимит тогтоох үйл явц болон эрсдэл бууруулах арга хэрэгслүүдийг тасралтгүй хөгжүүлж, хэрэгжүүлж ажилладаг.

34.4. Гадаад валютын ханшийн эрсдэл

Гадаад валютын ханшийн хэлбэлзлээс үүдэн санхүүгийн хэрэглүүрийн үнэ цэнэ өөрчлөгдөх эрсдэлийг гадаад валютын ханшийн эрсдэл гэнэ. Банк гадаад валютын ханшийн эрсдэлийн удирдлагын хүрээнд Монголбанкнаас банкуудад гадаад валютын ханшийн хэлбэлзлээс үүсэж болзошгүй алдагдлыг тэдгээрийн эрсдэл даах чадвартай уялдуулах зорилгоор тогтоосон тухайн нэг болон нийт гадаад валютын нээлттэй позицийн хязгаарлалтуудыг хангаж ажиллаж байна. Мөн дотооддоо гадаад валютын нээлттэй позицоос тодорхой хугацаанд алдаж болох алдагдлын хэмжээг тодорхой магадлалтайгаар тодорхойлдог. Хамгийн их эрсдэлийн аргаар ханшийн эрсдэлээ хэмжиж удирдаж ажилладаг. Банкны ашиглаж буй VaR аргачлал нь 99%-ийн итгэлцлийн түвшинд хэрэв одоогийн позиц нэг өдөр өөрчлөгдөхгүй хэвээр байхад болзошгүй алдагдлын хэмжээ нь хэтэрч илүү гарахгүй байх 1 өдрийн хугацааг ашигладаг ба эдгээр хувьсагчуудыг зах зээлийн өгөгдлийн 250 өдрийн хөдөлгөөнийг ажигласны үндсэн дээр тодорхойлдог. Эдгээр загварууд нь зах зээлийн хэвийн нөхцөлд эрсдэлийн хүчин зүйлсийн өөрчлөлтүүд нь хэвийн тархалттай байна гэж үздэг. Зах зээлд тогтворгүй байдал үүссэн тохиолдолд гадаад валютын эрсдэлийг илүү нарийвчлалтайгаар тооцох хэрэгцээ шаардлага өндөр байдаг. Иймд, Банк дотоод программ хангамжинд үнэлгээний загварууд болон буцаан шалгах аргачлалуудыг өргөтгөх, удирдлагын мэдээллийн системийн чанарыг сайжруулах зэрэг томоохон хөгжүүлэлтүүдийг хийсэн. Банк энэхүү хөгжүүлэлтүүдийг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа ашиглан ханшийн эрсдэлийн VaR тайланг (2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 83,409 мянган төгрөг 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 61,193 мянган төгрөг) бэлтгэж, АПУХ-оос тогтоосон лимитийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилладаг.

Банк мөн харилцагч байгууллагуудтай хийх арилжааны лимитийг тогтоож тогтмол хяналт тавин ажилладаг. Түүнчлэн гадаад валютын захын тогтворгүй үед банкны хүндрэлтэй үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулахын зэрэгцээ гадаад валютын ханшийн эрсдэлийн стресс тестийг улирал бүр хийж, үр дүнг АПУХ-нд танилцуулан ажиллаж байна.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)**34.4 Гадаад валютын ханшийн эрсдэл (үргэлжлэл)**

Тайлант хугацааны эцэст Банкны гадаад валютын ханшийн эрсдэлийн хураангуйг доорх хүснэгтээр харууллаа:

Мянган төг	2025 оны 12 дугаар сарын 31				2024 оны 12 дугаар сарын 31			
	Мөнгөөр илэрхийлэгдэх санхүүгийн хөрөнгө	Мөнгөөр илэрхийлэгдэх санхүүгийн өр төлбөр	Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	Цэвэр дүн	Мөнгөөр илэрхийлэгдэх санхүүгийн хөрөнгө	Мөнгөөр илэрхийлэгдэх санхүүгийн өр төлбөр	Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	Цэвэр дүн
Төгрөг	19,888,496,442	(14,764,076,551)	(3,049,648,787)	2,074,771,104	17,585,041,274	(13,332,720,559)	(2,373,560,045)	1,878,760,670
Ам.доллар	2,741,377,394	(5,867,200,870)	3,165,112,513	39,289,037	1,714,825,917	(4,132,817,896)	2,403,493,725	(14,498,254)
Евро	28,385,728	(18,382,669)	(9,838,792)	164,267	27,887,405	(22,868,096)	105,969	5,125,278
Юань	239,211,739	(352,201,719)	(5,862,170)	(118,852,150)	190,030,834	(202,291,121)	16,163	(12,244,124)
Бусад	163,369,921	(37,397,584)	(5,673,304)	120,299,033	109,556,295	(85,813,748)	(105,457)	23,637,090
Нийт дүн	23,060,841,224	(21,039,259,393)	94,089,460	2,115,671,291	19,627,341,725	(17,776,511,420)	29,950,355	1,880,780,660

Бусад бүх хувьсах хүчин зүйлс тогтмол үед Банкны бүртгэлийн валюттай холбоотой тайлант хугацааны эцсийн ханшийн боломжит өөрчлөлт Банкны ашиг, алдагдал болон өөрийн хөрөнгөнд үзүүлэх мэдрэмтгий байдлыг доорх хүснэгтэд тусгав:

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Ам.доллар 15%-аар чангарахад (2024: 15%-аар чангарахад)	5,893,356	(2,174,738)
Ам.доллар 15%-аар сулрахад (2024: 15%-аар сулрахад)	(5,893,356)	2,174,738
Евро 15%-аар чангарахад (2024: 15%-аар чангарахад)	24,640	768,792
Евро 15%-аар сулрахад (2024: 15%-аар сулрахад)	(24,640)	(768,792)
Юань 15%-аар чангарахад (2024: 15%-аар чангарахад)	(17,827,823)	(1,836,619)
Юань 15%-аар сулрахад (2024: 15%-аар сулрахад)	17,827,823	1,836,619
Бусад валют 15%-аар чангарахад (2024: 15%-аар чангарахад)	18,044,854	3,545,564
Бусад валют 15%-аар сулрахад (2024: 15%-аар сулрахад)	(18,044,854)	(3,545,564)

34.5. Хүүгийн түвшний эрсдэл

Банкны санхүүгийн байдал, мөнгөн гүйлгээ нь зах зээлийн хүүний түвшний хэлбэлзлийн нөлөөнд өртдөг. Ийм хэлбэлзлийн үр дүнд хүүгийн ахиуц ашгийн хэмжээ нэмэгдэх магадлалтай боловч гэнэтийн өөрчлөлт үүсэх тохиолдолд алдагдал өсөх эсвэл эсрэгээрээ буурах ч боломжтой.

Банк нь банкны арилжааны бүртгэл болон банкны бүртгэлийн позициос хүлээж болзошгүй хүүгийн түвшний эрсдэлүүдийг хэмжиж удирддаг. Зах зээл дэх хүүний түвшний өөрчлөлт нь богино хугацаанд банкны цэвэр хүүгийн орлогод шууд нөлөөлдөг бол урт хугацаанд өөрийн хөрөнгийн эдийн засгийн үнэ цэнэд нөлөөлдөг. Банк хүүгийн эрсдэлийг хамгийн бага байлгах үүднээс Банкны хяналт шалгалтын Базелийн хорооноос боловсруулсан аргачлал, түүнд тодорхойлсон хүүний түвшний стандарт болон шокийн сценари хувилбаруудыг ашиглан эрсдэлээ хэмжиж, сөрөг нөлөөллийг хязгаарладаг. Энэхүү аргачлалын хүрээнд мөрдөгдөх дотоод лимитийг АПУХ баталдаг. Үүнд:

- Арилжааны бүртгэлийн хүүгийн түвшний эрсдэлийг удирдахын тулд хөрвөх чадвараар тохируулсан хамгийн их эрсдэлийн аргыг ашиглан позицийн ба стоп лосс зэрэг хязгаарлалтуудыг тавьдаг.
- Банкны бүртгэлийн хүүгийн түвшний эрсдэлийг удирдахын тулд орлогын ба эдийн засгийн өртгийн хандлагуудыг ашиглаж хүлээн зөвшөөрсөн хязгаарлалтын хүрээнд сар тутам хяналт тавьдаг.

Түүнчлэн Банк олон улсын санхүүгийн байгууллагуудаас тогтоосон хүүгийн эрсдэлийн дахин үнэлгээний зөрүүний харьцаа үзүүлэлтүүдийг хангаж ажиллахын зэрэгцээ хүүгийн стресс тестийг улирал бүр хийн үр дүнг шийдвэр гаргах зорилгоор АПУХ-нд тайлагнадаг.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)**34.5. Хүүгийн түвшний эрсдэл (үргэлжлэл)**

Доорх хүснэгтэд Банкны хүүгийн түвшний эрсдэлийн өртөх байдлыг хураангуйлан үзүүлэв. Энэхүү хүснэгтэд банкны хөрөнгө ба өр төлбөрийн дансны үнийн дүнг хүүнд өөрчлөлт орох хугацаа эсвэл дуусгавар болох хугацааны аль өмнөх хугацаагаар нь ангилан үзүүлэв:

	Хугацаагүй болон 1 сараас бага	1-6 сар	6-12 сар	1 жилээс их	Хүүгүй	Нийт дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>						
2025 оны 12 дугаар сарын 31						
Нийт санхүүгийн хөрөнгө	5,396,249,464	2,919,681,181	2,890,967,311	8,141,251,953	3,803,365,422	23,151,515,331
Нийт санхүүгийн өр төлбөр	4,337,278,842	7,325,100,854	3,380,407,043	2,234,463,637	3,762,009,018	21,039,259,394
2025 оны 12 дугаар сарын 31- нээр хүүгийн мэдрэмтгий байдлын цэвэр зөрүү	1,058,970,622	(4,405,419,674)	(489,439,732)	5,906,788,316	41,356,404	2,112,255,937
2024 оны 12 дугаар сарын 31						
Нийт санхүүгийн хөрөнгө	5,034,593,647	2,432,343,512	2,501,935,366	6,860,961,145	2,831,968,078	19,661,801,748
Нийт санхүүгийн өр төлбөр	5,797,650,637	4,988,133,070	2,288,895,898	955,342,776	3,746,489,038	17,776,511,419
2024 оны 12 дугаар сарын 31- нээр хүүгийн мэдрэмтгий байдлын цэвэр зөрүү	(763,056,990)	(2,555,789,558)	213,039,468	5,905,618,369	(914,520,960)	1,885,290,329

Хэрэв 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр хүүгийн түвшинг 100 суурь оноогоор бага, бусад бүх хувьсагчдыг тогтмол байна гэж үзвэл (2024: 100 суурь оноогоор бага) тухайн жилийн ашиг 19,946,167 мянган төгрөг (2024: 24,471,388 мянган төгрөгөөр их)-өөр их байхаар байна, шалтгаан нь хүүгийн мэдрэмтгий байдлын цэвэр зөрүү эерэг байгаатай холбоотой. Өөрийн хөрөнгө 6,040,483 мянган төгрөг (2024: 8,461,831 мянган төгрөг)-өөр их байхаар байна, шалтгаан нь бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх бусад дэлгэрэнгүй орлого (БДОБҮЦ)-д бүртгэгдэх тогтмол хүүтэй санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өсөлттэй холбоотой байна.

Хэрэв хүүгийн түвшинг 100 суурь оноогоор их (2024: 100 суурь оноогоор их), бусад бүх хувьсагчдыг тогтмол байна гэж үзвэл тухайн жилийн ашиг 19,946,167 мянган төгрөг (2024: 24,471,388 мянган төгрөгөөр их)-өөр бага байхаар байна, шалтгаан нь хүүгийн мэдрэмтгий байдлын цэвэр зөрүү эерэг байгаатай холбоотой. Өөрийн хөрөнгө 4,792,428 мянган төгрөг (2024: 6,830,104 мянган төгрөг)-өөр бага байхаар байна, шалтгаан нь бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх бусад дэлгэрэнгүй орлого (БДОБҮЦ)-д бүртгэгдэх тогтмол хүүтэй санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн бууралттай холбоотой байна.

Банк өөрийн санхүүгийн хэрэглүүрийн хүүгийн түвшинд тогтмол хяналт тавьдаг. Доорх хүснэгтэнд эрх бүхий албан тушаалтнуудын хянасан тайлангуудад үндэслэн холбогдох тайлант хугацааны хүүгийн түвшнийг хураангуйлан үзүүлэв.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)**34.5. Хүүгийн түвшний эрсдэл (үргэлжлэл)**

Үнэт цаасны хувьд хүүгийн хувь нь тайлант хугацааны зах зээлийн үнэлгээнд үндэслэн гаргасан дуусгавар болох хугацаа хүртэлх өгөөжийн хувийг хэлнэ:

Жилийн хувь	2025					2024				
	Төг	Ам.дол	Евро	Юань	Бусад	Төг	Ам.дол	Евро	Юань	Бусад
Хөрөнгө										
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	10.94%	2.58%	0%	0%	0%	9.36%	2.18%	0%	0%	0%
Бусад банк ба санхүүгийн байгууллага дахь харилцах хадгаламж	15.50%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өрийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалт	11.30%	7.51%	-	-	-	11.35%	6.54%	-	-	-
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	16.48%	8.62%	9.11%	10.00%	-	15.82%	8.50%	9.88%	-	-
Өр төлбөр										
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	13.63%	0%	0%	0%	0%	9.84%	2.25%	0%	0%	0%
Репо хэлцэл	14.00%	-	-	-	-	12.83%	-	-	-	-
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж										
- харилцах	0.76%	0.83%	0%	0.62%	0.01%	0.67%	0.65%	0%	0.83%	0.16%
- хугацаагүй хадгаламж	5.74%	1.00%	-	0.60%	-	6.58%	1.00%	-	0.70%	-
- хугацаатай хадгаламж	13.01%	3.81%	3.00%	2.99%	2.99%	12.83%	3.53%	-	2.17%	-
Гаргасан өрийн хэрэглүүр	16.00%	7.46%	-	-	-	16.00%	8.18%	-	-	-
Зээлээр авсан санхүүжилт	7.70%	7.31%	-	5.00%	-	3.87%	8.15%	-	-	-
Түрээсийн өр төлбөр	17.13%	-	-	-	-	17.14%	-	-	-	-

Дээрх хүснэгтийн “-” тэмдэг нь Банкинд холбогдох валютаар илэрхийлэгдсэн хөрөнгө эсвэл өр төлбөр байхгүйг илтгэнэ.

34.6. Хөрвөх чадварын эрсдэл

Банкны хувьд хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагад өр төлбөртэй холбоотой үүргээ биелүүлэхэд шаардагдах хөрвөх чадвартай хөрөнгийн түвшинг бүрдүүлэх, олон төрлийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг татан төвлөрүүлэх, санхүүжилтийн болзошгүй үүргийн удирдлага болон хөрвөх чадварын харьцааг холбогдох бодлого зохицуулалтын шаардлагын дагуу хяналт тавин ажилладаг. Харин хөрвөх чадварын эрсдэл гэдэг нь санхүүгийн өр төлбөртэй холбоотой үүргээ хэвийн болон стресстэй нөхцөл байдалд биелүүлэхэд хүндрэл гарах үед үүсэх эрсдэлийг хэлнэ. Энэхүү эрсдэлийг удирдахын тулд удирдлага харилцагчийн харилцах, хадгаламжаас гадна олон төрлийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг татахын зэрэгцээ хөрөнгийн удирдлагадаа хөрвөх чадварын эрсдэлийг авч үзэн, банкны мөнгөн урсгал болон хөрвөх чадварт өдөр тутамд хяналт тавьж ажилладаг. Үүнд ирээдүйн мөнгөн урсгалын болон шаардлагатай үед нэмэлт санхүүжилт авах зорилгоор ашиглах боломжтой өндөр зэрэглэлийн барьцааны үнэлгээг оролцуулна. Түүнчлэн, Банк хөрвөх чадварын аливаа сөрөг хандлагыг тодорхойлж, нэмэгдэж буй эрсдэл ба эмзэг байдлыг бууруулахын тулд өөрийн дотоод шалгуурт үндэслэн хөрвөх чадварын эрт анхааруулах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлдог. Эдгээр үзүүлэлтүүд нь болзошгүй хямрал эсвэл стрессийн үйл явдлыг цаг тухайд нь таних боломж олгон банкинд шуурхай үр дүнтэй хариу арга хэмжээ авах боломжийг олгодог.

Банк нь Монголбанкнаас шаарддаг түвшнээс илүү хэмжээний хөрвөх чадвар бүхий хөрөнгөтэй байдаг. Үүнээс гадна Банк хоёр долоо хоногийн дунджид суурилсан нийт харилцагчаас татан төвлөрүүлсэн төгрөгийн харилцах, хадгаламжийн 13%, валютын 18%-тай тэнцэх бэлэн мөнгийг Монголбанкн дахь дансандаа заавал байлгах нөөц хэлбэрээр байршуулж байх ёстой байдаг.

Дараах хүснэгтэд 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх Банкны санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн дуусгавар болох хугацааг тэдгээрийн аливаа нэг хөнгөлөлтгүйгээр, гэрээний дагуу эргэн төлөх үүрэгт үндэслэн харууллаа. Гэсэн хэдий ч, Банк харилцагчдын дийлэнх нь гэрээт хугацаанаасаа өмнө зарлагын гүйлгээ хийхгүй гэсэн хүлээлттэй байгаа ба хадгаламжийн татан авалтын түүхэн өгөгдөлд үндэслэн Банкны хүлээж буй мөнгөн урсгалыг хүснэгтэд тусгаагүй болно.

ХААН БАНК ХК
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31
34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)
34.6. Хөрвөх чадварын эрсдэл (үргэлжлэл)

2025 оны 12 дугаар сарын 31 Мянган төгрөгөөр	Хугацаагүй	3-аас доош сар	3 - 6 сар	6 сараас 1 жил	1 - 5 жил	5-с дээш жил	Нийт дүн
Хөрөнгө							
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1,219,790,300	4,995,609,990	–	–	–	–	6,215,400,290
Монголбанкинд заавал байлгах нөөц	2,196,500,542	–	–	–	–	–	2,196,500,542
Бусад банк ба санхүүгийн байгууллага дахь харилцах хадгаламж	–	144,685	130,543	–	–	–	275,228
Өрийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалт	–	56,353,572	82,931,099	65,395,815	797,444,568	1,051,447,753	2,053,572,807
Өмчийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалт	6,263,389	–	–	–	–	–	6,263,389
Своп ба форвард хэлцлийн нийт дүн:							
– Орох мөнгөн урсгал	–	294,523,235	206,077,534	461,496,345	1,079,805,065	–	2,041,902,179
– Гарах мөнгөн урсгал	–	(281,065,618)	(195,418,668)	(435,985,228)	(1,045,021,950)	–	(1,957,491,464)
ХӨ-өөр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	–	1,898,681,233	2,073,914,241	3,440,863,015	7,426,637,390	1,850,693,866	16,690,789,745
ААБҮЦ-ээр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	–	5,044,448	5,018,304	10,293,979	86,704,707	289,304,989	396,366,427
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	–	77,581,558	–	–	–	–	77,581,558
Нийт санхүүгийн хөрөнгө	3,422,554,231	7,046,873,103	2,172,653,053	3,542,063,926	8,345,569,780	3,191,446,608	27,721,160,701
Өр төлбөр							
Бусад банк ба санхүүгийн байгууллагын харилцах хадгаламж	36,523,999	307,772,119	–	–	–	–	344,296,118
Репо хэлцэл	–	2,388,909	67,316,089	–	–	–	69,704,998
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	7,850,577,227	2,290,357,305	2,339,469,060	3,349,682,150	408,362,000	–	16,238,447,742
Своп ба форвард хэлцлийн нийт дүн:							
– Орох мөнгөн урсгал	–	(15,274,704)	(105,493,438)	(259,368,426)	(898,337,321)	–	(1,278,473,889)
– Гарах мөнгөн урсгал	–	15,304,003	107,054,017	263,502,915	912,110,161	–	1,297,971,096
Гаргасан өрийн хэрэглүүр	–	77,325,694	132,936,811	207,110,333	448,222,984	–	865,595,822
Зээлээр авсан санхүүжилт	14,068,253	258,168,761	485,668,959	799,498,424	2,675,032,296	227,873,693	4,460,310,386
Түрээсийн өр төлбөр	–	2,467,227	2,288,040	3,896,006	5,666,763	–	14,318,036
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	–	135,508,629	–	–	–	–	135,508,629
Нийт санхүүгийн өр төлбөр	7,901,169,479	3,074,017,943	3,029,239,538	4,364,321,402	3,551,056,883	227,873,693	22,147,678,938
Ашиглагдаагүй зээлийн шугам	1,493,687,154	–	–	–	–	–	1,493,687,154
Санхүүгийн баталгаа	93,593,478	–	–	–	–	–	93,593,478
Гүйцэтгэлийн баталгаа	117,479,568	–	–	–	–	–	117,479,568
Аккредитив	35,356,900	–	–	–	–	–	35,356,900
Ашиглагдаагүй кредит карт	40,110,000	–	–	–	–	–	40,110,000
Факторингийн авлагын шугам	26,943,189	–	–	–	–	–	26,943,189
Нийт балансын гадуурх зүйлс	1,807,170,289	–	–	–	–	–	1,807,170,289
Нийт санхүүгийн өр төлбөр болон балансын гадуурх өр төлбөр	9,708,339,768	3,074,017,943	3,029,239,538	4,364,321,402	3,551,056,883	227,873,693	23,954,849,227
Цэвэр дүн	(6,285,785,537)	3,972,855,160	(856,586,485)	(822,257,476)	4,794,512,897	2,963,572,915	3,766,311,474
Нийт цэвэр зөрүү	(6,285,785,537)	(2,312,930,377)	(3,169,516,862)	(3,991,774,338)	802,738,559	3,766,311,474	-

ХААН БАНК ХК**Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31****34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)****34.6 Хөрвөх чадварын эрсдэл (үргэлжлэл)**

2024 оны 12 дугаар сарын 31 <i>Мянган төгрөгөөр</i>	Хугацаагүй	3-аас доош сар	3 - 6 сар	6 сараас 1 жил	1 - 5 жил	5-с дээш жил	Нийт дүн
Хөрөнгө							
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	891,284,165	4,599,229,551	–	–	–	–	5,490,513,716
Монголбанкинд заавал байлгах нөөц	1,635,209,857	–	–	–	–	–	1,635,209,857
Бусад банк ба санхүүгийн байгууллага дахь харилцах хадгаламж	–	2,047,572	1,635,058	3,222,683	525,954	–	7,431,267
Өрийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалт	–	54,677,780	89,189,989	154,902,893	975,774,738	873,295,800	2,147,841,200
Өмчийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалт	4,509,664	–	–	–	–	–	4,509,664
Своп ба форвард хэлцлийн нийт дүн:							
– Орох мөнгөн урсгал	–	262,230,535	160,112,095	347,774,319	1,818,449,284	–	2,588,566,233
– Гарах мөнгөн урсгал	–	(260,512,815)	(152,468,924)	(346,131,251)	(1,799,502,885)	–	(2,558,615,875)
ХӨ-өөр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	–	1,747,102,567	1,748,594,250	2,865,493,697	5,921,387,754	1,327,753,923	13,610,332,191
ААБҮЦ-ээр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	–	8,123,236	7,800,456	15,884,009	131,007,348	416,730,168	579,545,217
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	–	48,569,969	–	–	–	–	48,569,969
Нийт санхүүгийн хөрөнгө	2,531,003,686	6,461,468,395	1,854,862,924	3,041,146,350	7,047,642,193	2,617,779,891	23,553,903,439
Өр төлбөр							
Бусад банк ба санхүүгийн байгууллагын харилцах хадгаламж	13,803,785	75,126,441	–	–	–	–	88,930,226
Репо хэлцэл	–	2,778,171	60,232,865	31,642,571	–	–	94,653,607
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	7,421,923,711	2,587,320,932	1,699,717,819	2,420,245,217	438,523,332	–	14,567,731,011
Гаргасан өрийн хэрэглүүр	–	22,228,644	50,600,659	59,420,166	751,935,535	–	884,185,004
Зээлээр авсан санхүүжилт	13,528,687	199,519,111	205,755,763	380,176,642	1,756,946,574	347,072,484	2,902,999,261
Түрээсийн өр төлбөр	–	2,467,083	2,411,221	4,210,624	6,130,337	–	15,219,265
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	–	138,092,056	–	–	–	–	138,092,056
Нийт санхүүгийн өр төлбөр	7,449,256,183	3,027,532,438	2,018,718,327	2,895,695,220	2,953,535,778	347,072,484	18,691,810,430
Ашиглагдаагүй зээлийн шугам	1,476,885,258	–	–	–	–	–	1,476,885,258
Санхүүгийн баталгаа	76,814,247	–	–	–	–	–	76,814,247
Гүйцэтгэлийн баталгаа	85,163,613	–	–	–	–	–	85,163,613
Аккредитив	43,232,815	–	–	–	–	–	43,232,815
Ашиглагдаагүй кредит карт	36,315,445	–	–	–	–	–	36,315,445
Факторингийн авлагын шугам	8,851,655	–	–	–	–	–	8,851,655
Нийт балансын гадуурх зүйлс	1,727,263,033	–	–	–	–	–	1,727,263,033
Нийт санхүүгийн өр төлбөр болон балансын гадуурх өр төлбөр	9,176,519,216	3,027,532,438	2,018,718,327	2,895,695,220	2,953,535,778	347,072,484	20,419,073,463
Цэвэр дүн	(6,645,515,530)	3,433,935,957	(163,855,403)	145,451,130	4,094,106,415	2,270,707,407	3,134,829,976
Нийт цэвэр зөрүү	(6,645,515,530)	(3,211,579,573)	(3,375,434,976)	(3,229,983,846)	864,122,569	3,134,829,976	-

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)

34.6 Хөрвөх чадварын эрсдэл (үргэлжлэл)

Банк төлбөрийн чадвараа удирдахын тулд өр төлбөрийн гэрээний хорогдуулаагүй хугацаанд үндэслэж дээрх эргэн төлөгдөх хугацааны шинжилгээг ашигладаггүй. Үүний оронд Банк хүлээгдэж буй дуусгавар болох хугацаа болон хүлээгдэж буй хугацаан дахь төлбөрийн чадварын зөрүүг дараах байдлаар хянадаг:

Мянган төгрөгөөр	Хугацаагүй болон 1 сараас доош	1-6 сар	6-12 сар	12 сараас 5 жил	5 жилээс дээш	Нийт дүн
2025 оны 12 дугаар сарын 31						
Санхүүгийн хөрөнгө	9,000,302,195	2,781,554,636	2,906,366,524	6,625,933,618	1,837,358,358	23,151,515,331
Санхүүгийн өр төлбөр	5,745,297,464	4,958,527,652	4,219,062,666	4,824,339,190	1,292,032,421	21,039,259,394
Хүлээгдэж буй хугацаан дахь төлбөрийн чадварын цэвэр зөрүү						
	3,255,004,731	(2,176,973,016)	(1,312,696,142)	1,801,594,427	545,325,938	2,112,255,937
Нийт цэвэр зөрүү	3,255,004,731	1,078,031,715	(234,664,427)	1,566,930,000	2,112,255,937	-
2024 оны 12 дугаар сарын 31						
Санхүүгийн хөрөнгө	7,675,082,748	2,406,336,605	2,493,695,631	5,593,875,690	1,492,811,074	19,661,801,748
Санхүүгийн өр төлбөр	5,524,689,966	3,768,804,599	2,865,664,374	4,790,004,317	827,348,163	17,776,511,419
Хүлээгдэж буй хугацаан дахь төлбөрийн чадварын цэвэр зөрүү						
	2,150,392,782	(1,362,467,994)	(371,968,743)	803,871,373	665,462,911	1,885,290,329
Нийт цэвэр зөрүү	2,150,392,782	787,924,788	415,956,045	1,219,827,418	1,885,290,329	-

Хөрөнгө, өр төлбөрийн дуусгавар болох хугацаа болон хүүгийн түвшний нийцтэй байдал болон хяналтанд буй үл нийцэл нь Банкны удирдлагын үндсэн суурь болдог. Банкны хувьд бизнесийн гүйлгээнүүдийн төрөл нь олон, хугацаа нь тодорхойгүй байдаг тул эдгээр нь үргэлж нийцтэй байх явдал бага юм. Хөрөнгө, өр төлбөрийн нийцээгүй позицтой байх нь ашигт ажиллагааг нэмэгдүүлэх ч эсрэгээрээ алдагдлын эрсдэлийг өсгөдөг. Банк хүү, валютын ханшийн өөрчлөлтөд өртөх эрсдэлийг бууруулах, төлбөрийн чадварыг үнэлэхэд хөрөнгө, өр төлбөрийн дуусгавар болох хугацаа болон хүүтэй өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөгдөх өртгөөр нөхөх чадвар чухал хүчин зүйлс болдог.

Харилцагчийн харилцах, хадгаламжийн ихэнх хэсэг нь эрэлттэй ангилалд байгаа боловч, харилцах хадгаламжийн дансуудын тоо болон төрөлжүүлэлт, мөн Банкны өнгөрсөн туршлагаас үзэхэд эдгээр харилцагчийн дансууд нь банкны урт хугацааны тогтвортой эх үүсвэр болж байгаа гэдэгт Банк итгэлтэй байна.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)**34.6 Хөрвөх чадварын эрсдэл (үргэлжлэл)**

Зээлээр авсан санхүүжилт болох 3,376,013,958 мянган төгрөг (2024: 2,026,687,209 мянган төгрөг) болон өрийн бичиг болох 26,410,741 мянган төгрөг (2024: 37,035,349 мянган төгрөг) нь зээлийн гэрээний үүргийг хүлээнэ. Энэ нь хэрвээ дээрх нөхцөлүүд зөрчигдөж уг зөрчил нь гэрээ зөрчсөн тохиолдол гэж үзвэл, мөн тогтоосон хугацаанд залруулаагүй, эсвэл зээлдүүлэгчид чөлөөлөөгүй тохиолдолд зээлдүүлэгчид үлдэгдэл төлбөрийг нэн даруй төлөхийг зарлах боломжтой болох эрсдлийг банкныг оруулж байна. Ингэснээр эдгээр өр төлбөрийг шаардсан даруйд төлөх нөхцөл үүсч болзошгүй юм. Мөн зээлээр авсан санхүүжилт болох 3,376,013,958 мянган төгрөг (2024: 2,026,687,209 мянган төгрөг) болон өрийн бичиг болох 26,410,741 мянган төгрөг (2024: 37,035,349 мянган төгрөг) нь харилцан зөрчлийн заалтуудыг агуулдаг, ба энэ нь зээл олгогчдод бусад санхүүжилтийн гэрээнд зөрчил гарсан тохиолдолд үлдэгдэл төлбөрөө нэн даруй төлөх шаардлагатай болохыг мэдэгдэх эрхийг олгож байгаа бөгөөд энэ өр төлбөрийг мөн даруй төлөх эрсдлийг үүсгэж байгаа юм. Банк 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн хувьд эдгээр үүргээ биелүүлсэн. Тиймээс эдгээр санхүүжилтийн зээлүүдийг гэрээний хугацаанд үндэслэн доорх хугацааны шинжилгээг харуулсан. Банк санхүүгийн гэрээнд заасан бүх санхүүгийн болон санхүүгийн бус үүргийг байнга хянадаг. Санхүүгийн гэрээний нөхцөлүүдийг, үүнд капиталын хангалт, зээлийн эрсдэл, зах зээлийн эрсдэл болон хөрвөх чадварын харьцааг багтаан эрсдэл болон санхүүгийн өгөгдөл, тайлагналын багийн бэлтгэсэн тайлагнал болон албан ёсны хяналтыг тогтмол үнэлдэг. Үр дүнг удирдлагад тогтмол тайлагнана. Санхүүгийн бус гэрээний үүргийг хариуцсан нэгжүүд хянадаг бөгөөд шаардлагатай гэрчилгээ, тайлангуудыг гэрээний үүргийн дагуу зээл олгогчдод гаргаж өгдөг.

34.7. Үйл ажиллагааны эрсдэл

Банк дотоод үйл явц, ажилчид болон системийн зохисгүй, доголдолтой үйл ажиллагаа болон гадаад үйл явдлаас үүсэх алдагдлыг үйл ажиллагааны эрсдэл гэж тодорхойлдог. Үйл ажиллагааны эрсдэл нь дараах дэд ангиллуудыг хамарна:

- Дотоод залилан,
- Гадаад залилан,
- Хөдөлмөрийн харилцаа ба ажлын байрны аюулгүй байдал,
- Харилцагч, бүтээгдэхүүн үйлчилгээ болон бизнесийн үйл ажиллагаатай холбоотой эрсдэл,
- Биет хөрөнгийн эвдрэл,
- Бизнесийн тасалдал ба системийн доголдол,
- Гүйцэтгэл, нэвтрүүлэлт болон процессын удирдлагын алдаа дутагдал;

Хамгаалалтын нэгдүгээр шугам (1A) нь бизнесийн нэгжүүд болон тэдгээрийн дэмжих чиг үүрэг бүхий функцууд буюу салбар, тооцооны төв, Төв Банкны газар, нэгжүүдийг хамрах бөгөөд өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа үүсэж болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлох, үнэлэх, удирдах болон хянах үүрэгтэй байна.

Хамгаалалтын нэгдүгээр шугам (1B) буюу тусгай чиг үүрэг бүхий хяналтын нэгжүүд нь эрсдэлийн удирдлагын бодлого, журам, арга аргачлалын хүрээнд тодорхойлсон эрсдэл, асуудлыг зохистой зорилтот түвшинд удирдаж ажиллахад хамгаалалтын 1A шугамд дэмжлэг үзүүлэх, хяналтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай тухайлсан заавар, арга аргачлал боловсруулах, хэрэгжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих чиг үүрэгтэй байна.

Хамгаалалтын хоёрдугаар шугам буюу Үйл ажиллагааны эрсдэлийн газар нь үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог хариуцах бөгөөд холбогдох бодлого журам, арга, аргачлалуудыг боловсруулж, хамгаалалтын нэгдүгээр шугамын нэгжүүдэд эрсдэлийг тодорхойлох, үнэлэх болон бууруулахад дэмжлэг үзүүлэн ажилладаг.

Мөн Үйл ажиллагааны эрсдэлийн газар нь санхүүгийн бус эрсдэлийн нэгтгэл тайланг хагас жил тутам Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын хороо болон Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд танилцуулдаг. Тус хороод нь тайланг хэлэлцэж холбогдох шийдвэрүүдийг гаргадаг. Байгууллагын нэгдсэн эрсдэлийн удирдлагын хороонд дараах дэд хороод харьяалагдах бөгөөд банкны бүх түвшинд үйл ажиллагааны эрсдэлийг нарийвчлан удирдаж хянадаг. Үүнд:

- Үйл ажиллагааны эрсдэлийн дэд хороо
- Салбарын эрсдэлийн хороо багтана.

34. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (Үргэлжлэл)**34.7. Үйл ажиллагааны эрсдэл (үргэлжлэл)**

Хамгаалалтын гуравдугаар шугам болох Дотоод аудит нь хамгаалалтын нэг болон хоёрдугаар шугамын үйл ажиллагаанд хараат бус хяналт, баталгаажуулалт хийдэг.

Үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлагыг GRC (Governance, Risk and Compliance) систем дэмждэг бөгөөд энэ нь эрсдэлийн мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, тогтмол тайлагнах боломжийг бүрдүүлдэг. GRC системийг сайжруулах зорилгоор тусгай ажлын хэсэг байгуулагдан нийлүүлэгч байгууллагатай хамтран системийн шинэчлэл, сайжруулалтыг хийсэн.

Залилангийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, хяналтыг сайжруулах, залилангийн тохиолдлыг тайлагнах болон илрүүлэх, түүнчлэн засаж залруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үйл явцыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх зорилгоор Банк нь Залилангийн удирдлагын бодлого болон Залилангийн удирдлагын журамд нийцүүлэн Залилангийн удирдлагын стратегийг жил бүр боловсруулж, хэрэгжүүлдэг. Тус стратегийг Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл баталдаг.

34.8. Комплаенс болон Хууль эрх зүйн эрсдэл

Банкны ТУЗ болон Гүйцэтгэх удирдлага нь Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, холбогдох журам, тогтоомжийг дагаж мөрдөн Банкны мөнгө угаах болон санхүүгийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх бодлого, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх дотоод хяналтын хөтөлбөр зэрэг бодлого, журмыг батлах замаар комплаенсийн эрсдэлийн удирдлагад онцгой анхаарал хандуулан ажилладаг.

Комплаенсийн эрсдэл гэдэг нь Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэхтэй холбоотой хуулийн зохицуулалтын шаардлага, холбогдох олон улсын стандарт, олон улсын санхүүгийн байгууллага болон корреспондент банкуудтай байгуулсан гэрээнээс үүдэлтэй гэрээний үүргийг дагаж мөрдөөгүйгээс үүсэх эрсдэлийг хэлнэ. Үүнд мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх, авлига, хээл хахууль зэрэг санхүүгийн гэмт хэрэгтэй холбоотой хууль тогтоомж, журам хамаарна. Банк нь бодлого, журам, систем, дотоод хяналтын хөтөлбөрийн хүрээнд холбогдох эрсдэлийг тодорхойлох, үнэлэх, хэмжих, бууруулах, тайлагнах зорилгоор Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх дотоод хяналтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг.

Хуулийн эрсдэл гэдэгт хууль, эрх зүйн орчны өөрчлөлт болон банкнаас хууль, журам, заавар, гэрээний нөхцөлийг бүрэн хэрэгжүүлээгүйгээс үүдэн маргаан үүсэх, хуулийн хариуцлагад өртөх нөхцөл байдлыг хэлэх бөгөөд зохицуулалтын хяналт шалгалтаас үүсэх торгууль, акт, шийтгэл болон бусад өр төлбөрийг хамрах ба үүгээр хязгаарлагдахгүй.

34.9. Мэдээллийн технологийн эрсдэл

Банк нь Мэдээллийн технологийн эрсдэлийг үр дүнтэй удирдах зорилгоор Мэдээллийн технологийн эрсдэлийн дэд хороотой бөгөөд тус хороо нь банкны систем, мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаанд учирч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлж, түүнийг бууруулах арга хэмжээ авах үүрэгтэй.

34.10 Мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэл

ХААН Банк нь Мэдээллийн аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоог хангаж ажиллахдаа олон улсын шилдэг туршлага, арга хэрэгсэл, стандартуудыг мөрдлөг болгодог ба эрсдэлийн удирдлагад оролцогч талуудын үүрэг хариуцлагыг “Хамгаалалтын гурван шугам” загварын дагуу хэрэгжүүлдэг. Дээрх загварын дагуу мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэлийг тодорхойлох, шинжилгээ хийх, үнэлэх, арга хэмжээ авах болон тайлагнах үйл явцуудад олон улсын ISO/IEC 27005 стандартыг мөрдлөг болгон ажилладаг бөгөөд мэдээллийн хөрөнгийн сул талыг ашиглан түүний нууцлал, бүрэн бүтэн, хүртээмжтэй байдал алдагдсанаар учрах хохирол болон мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэлийг Аюулгүй байдлын эрсдэлийн дэд хороогоор тогтмол хянан хэлэлцдэг.

ХААН БАНК ХК**Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31****35. Санхүүгийн хөрөнгүүд болон Санхүүгийн өр төлбөрүүдийн цэвэршүүлэлт**

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар цэвэршүүлэх, цэвэр дүнгээр нь барагдуулах хандлагатай болон түүнтэй адил зохицуулалт хийгдэхээр байгаа санхүүгийн хэрэглүүрүүд дараах байдалтай байна:

	Санхүүгийн байдлын тайланд цэвэршүүлэхээс өмнөх нийт дүн	Санхүүгийн байдлын тайланд цэвэршүүлсэн нийт дүн	Санхүүгийн байдлын тайланд цэвэршүүлсний дараах цэвэр дүн	Санхүүгийн хэрэглүүр- барьцаа	Цэвэр дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>					
ХӨРӨНГӨ					
<i>Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө</i>					
- Монгол банкны үнэт цаас	3,871,989,691	-	3,871,989,691	(67,000,000)	3,804,989,691
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	84,628,712	(217,997)	84,410,715	-	84,410,715
МАСТЕР БОЛОН ИЖИЛ ТӨРЛИЙН ГЭРЭЭНИЙ ДАГУУ ЦЭВЭРШҮҮЛЭХ НИЙТ ХӨРӨНГӨ	3,956,618,403	(217,997)	3,956,400,406	(67,000,000)	3,889,400,406
ӨР ТӨЛБӨР					
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	19,715,204	(217,997)	19,497,207	-	19,497,207
Репо хэлцэл	65,803,113	-	65,803,113	(65,803,113)	-
МАСТЕР БОЛОН ИЖИЛ ТӨРЛИЙН ГЭРЭЭНИЙ ДАГУУ ЦЭВЭРШҮҮЛЭХ НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	85,518,317	(217,997)	85,300,320	(65,803,113)	19,497,207

35. Санхүүгийн хөрөнгүүд болон Санхүүгийн өр төлбөрүүдийн цэвэршүүлэлт (Үргэлжлэл)

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар цэвэршүүлэх, цэвэр дүнгээр нь барагдуулах хандлагатай болон түүнтэй адил зохицуулалт хийгдэхээр байгаа санхүүгийн хэрэглүүрүүд дараах байдалтай байна:

	Санхүүгийн байдлын тайланд цэвэршүүлэхээс өмнөх нийт дүн	Санхүүгийн байдлын тайланд цэвэршүүлсэн нийт дүн	Санхүүгийн байдлын тайланд цэвэршүүлсний дараах цэвэр дүн	Санхүүгийн хэрэглүүр- барьцаа	Цэвэр дүн
<i>Мянган төгрөгөөр</i>					
ХӨРӨНГӨ					
<i>Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө</i>					
- Монгол банкны үнэт цаас	4,341,204,093	-	4,341,204,093	(84,840,000)	4,256,364,093
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	47,162,872	(17,212,517)	29,950,355	-	29,950,355
МАСТЕР БОЛОН ИЖИЛ ТӨРЛИЙН ГЭРЭЭНИЙ ДАГУУ ЦЭВЭРШҮҮЛЭХ НИЙТ ХӨРӨНГӨ	4,388,366,965	(17,212,517)	4,371,154,448	(84,840,000)	4,286,314,448
ӨР ТӨЛБӨР					
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	17,212,517	(17,212,517)	-	-	-
Репо хэлцэл	87,791,865	-	87,791,865	(84,840,000)	2,951,865
МАСТЕР БОЛОН ИЖИЛ ТӨРЛИЙН ГЭРЭЭНИЙ ДАГУУ ЦЭВЭРШҮҮЛЭХ НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	105,004,382	(17,212,517)	87,791,865	(84,840,000)	2,951,865

Санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийн дүнг санхүүгийн тайланд зөвхөн хууль ёсны эрх байгаа тохиолдолд цэвэршүүлсэн дүнгээр тайлагнадаг. Үүнд цэвэршүүлсэн дүнгээр тайлагнах эсвэл хөрөнгийг борлуулж өр төлбөрийг нэгэн зэрэг барагдуулах зарчим үйлчилнэ. Ийм төлбөр тооцоо хийх эрх нь (а) ирээдүйн үйл явдлаас шалтгаалахгүй байх ёстой бөгөөд (б) дараах бүх нөхцөл байдалд хууль ёсны дагуу хэрэгжих ёстой: (i) бизнесийн хэвийн үйл ажиллагааны үед, (ii) гэрээний үүрэг зөрчигдөх үед болон (iii) төлбөрийн чадваргүй болсон эсвэл дампуурсан тохиолдолд.

Банк гэрээний үүрэг зөрчигдсөн тохиолдолд хэрэгжүүлэх төлбөр тооцооны цэвэршүүлэх ерөнхий гэрээ болон түүнтэй адилтгах зохицуулалтыг тусгасан гэрээг харилцагч санхүүгийн байгууллагуудтай байгуулдаг. Мөн холбогдох хууль тогтоомж болон журмаар тухайн санхүүгийн байгууллагад төлөх ёстой, ижил валютаар илэрхийлэгдсэн арилжааны авлага, өглөгийг цэвэршүүлэн тооцохыг зөвшөөрдөг. Мөн Банк гэрээний үүргээ зөрчсөн тохиолдолд харилцагч санхүүгийн байгууллага Банкны өглөгийг маржин барьцааны хадгаламжаар барагдуулах зохицуулалтын хүрээнд нээлттэй деравитив хөрөнгийн позицын барьцаанд маржин хадгаламж байршуулдаг.

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга

Бодит үнэ цэнийн хэмжилтийг бодит үнэ цэнийн шатлал тус бүрт үнэлэх ба эдгээр түвшин нь: (1) ижил төрлийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн идэвхтэй зах зээл дэх зарласан (тохируулаагүй) үнийг ашиглан 1-р түвшинд тодорхойлно, (2) хөрөнгө болон өр төлбөрийн хувьд боломжит өгөгдлийг ашиглан шууд (үнэ) болон шууд бусаар (үнээс гаралтай) бодит үнэ цэнийн үнэлгээг тодорхойлох аргачлалыг 2-р түвшинд хэрэгжүүлнэ, (3) 3-р түвшинд зах зээлийн ашиглаж болох өгөгдөлд тулгуурлахгүйгээр (ашиглагдахгүй өгөгдөл) бодит үнэ цэнийн үнэлгээг тодорхойлно. Удирдлага санхүүгийн хэрэглүүрийг ангилахдаа бодит үнэ цэнийн түвшинг ангилдаг. Хэрэв бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход шууд ашиглаж болох өгөгдөлд ихээхэн тодруулга хийгдсэний дараа ашиглаж байгаа бол тухайн хэмжилт нь 3-р түвшинд хийгдэж байна гэсэн үг. Үнэлгээний өгөгдлийн ач холбогдлыг бодит үнэ цэнийн тодорхойлолттой бүхэлд нь уялдуулан авч үзэн үнэлдэг.

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга (Үргэлжлэл)

(а) Бодит үнэ цэнийн давтагдах хэмжилт

Бодит үнэ цэнийн давтагдах хэмжилт нь нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын дагуу тайлангийн үе бүрийн эцэст санхүүгийн байдлын тайланд заасан эсвэл зөвшөөрөгдсөн хэмжилт юм. Бодит үнэ цэнийн давтагдах хэмжилтийг ангилсан бодит үнэ цэнийн шатлалын түвшин дараах байдалтай байна. Үүнд:

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 дугаар сарын 31				2024 оны 12 дугаар сарын 31			
	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт дүн	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт дүн
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ХӨРӨНГӨ								
САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ								
Өрийн үнэт цаасны хөрөнгө оруулалт								
- Бодит үнэ цэнээр үнэлэгдсэн үнэт цаас	363,785,866	-	-	363,785,866	339,993,364	-	-	339,993,364
- Давуу эрхтэй ИЗББ, бодит үнэ цэнээр	-	161,293,038	-	161,293,038	-	-	136,364,285	136,364,285
- Энгийн эрхтэй ИЗББ, ҮЦСК бодит үнэ цэнээр	-	223,159,550	-	223,159,550	-	-	193,743,718	193,743,718
Өмчийн үнэт цаасны хөрөнгө оруулалт								
- Байгууллагын хувьцаа	4,475,054	-	1,788,335	6,263,389	4,509,664	-	-	4,509,664
Бодит үнэ цэнээр ашиг, алдагдалд бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	-	280,061,857	-	280,061,857	-	400,306,947	-	400,306,947
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	-	84,410,715	-	84,410,715	-	29,950,355	-	29,950,355
САНХҮҮГИЙН БУС ХӨРӨНГӨ								
Барилга тоног төхөөрөмж	-	-	362,954,053	362,954,053	-	-	291,164,675	291,164,675
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ДАВТАГДАХ ХЭМЖИЛТТЭЙ НИЙТ ХӨРӨНГӨ	368,260,920	748,925,160	364,742,388	1,481,928,468	344,503,028	430,257,302	621,272,678	1,396,033,008
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ӨР ТӨЛБӨР								
САНХҮҮГИЙН ӨР ТӨЛБӨР								
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	-	19,497,207	-	19,497,207	-	-	-	-
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ДАВТАГДАХ ХЭМЖИЛТТЭЙ НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	19,497,207	-	19,497,207	-	-	-	-

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга (Үргэлжлэл)

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх 2 дугаар түвшний санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг тооцсон аргачлал болон түүнд ашигласан мэдээлэл:

Мянган төгрөгөөр	2025	2024	Үнэлгээний аргачлал	Ашигласан мэдээлэл
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ХӨРӨНГӨ САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ				
Өрийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалт				
- Давуу эрхтэй ИЗББ, бодит үнэ цэнээр	161,293,038	-	Зах зээлийн харьцуулалтын арга	Идэвхжил багатай зах зээлээс авсан харьцуулагдахуйц үнэ
- Энгийн эрхтэй ИЗББ, ҮЦСК бодит үнэ цэнээр	223,159,550	-	Зах зээлийн харьцуулалтын арга	Идэвхжил багатай зах зээлээс авсан харьцуулагдахуйц үнэ
Бодит үнэ цэнээр ашиг, алдагдалд бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	280,061,857	400,306,947	Зах зээлийн харьцуулалтын арга	Идэвхжил багатай зах зээлээс авсан харьцуулагдахуйц үнэ
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	84,410,715	29,950,355	Хүүгийн түвшний парето шинжилгээ/ Засварлагдсан хорогдуулалтын муруй	Репо хүү, бодлогын хүү, 28 долоо хоногийн Монголбанкны үнэт цаасны хүү, Z-тархалт, баталгаажсан овернайт санхүүжилтийн хүү (БОСХ), фьючерс болон своп хэлцлийн хүү, тохируулсан форвард хүү
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ӨР ТӨЛБӨР САНХҮҮГИЙН ӨР ТӨЛБӨР				
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	19,497,207	-	Хүүгийн түвшний парето шинжилгээ/ Засварлагдсан хорогдуулалтын муруй	Репо хүү, бодлогын хүү, 28 долоо хоногийн Монголбанкны үнэт цаасны хүү, Z-тархалт, баталгаажсан овернайт санхүүжилтийн хүү (БОСХ), фьючерс болон своп хэлцлийн хүү, тохируулсан форвард хүү
2-Р ТҮВШИН ДЭХ ДАВТАГДАХ БОДИТ ҮНЭ ЦЭНИЙН НИЙТ ДҮН	729,427,953	430,257,302		

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болон тайлант жилд 2-р түвшин дэх давтагдах бодит үнэ цэнийг тооцох аргачлалд өөрчлөлт ороогүй. (2024: байхгүй)

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга (үргэлжлэл)

3-р түвшин дэх бодит үнэ цэнийг хэмжихэд ашигласан мэдээлэл, үнэлгээний аргачлал болон боломжит өөрчлөлийг мэдрэх мэдрэмжийг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дараах байдлаар харуулав:

	Бодит үнэ цэнэ	Үнэлгээний аргачлал	Ашигласан мэдээлэл	Ашигласан өгөгдлийн хүрээ (жинлэсэн дундаж)	Болом- жит өөрчлөлт	Бодит үнэ цэнийн хэмжилтийн мэдрэмтгий байдал
<i>Мянган төгрөгөөр</i>						
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ХӨРӨНГӨ САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ						
Өмчийн үнэт цаасны хөрөнгө оруулалт						
- Байгууллагын хувьцаа	1,788,335	Хөрөнгөд сууриласан арга	Нэгж хувьцаанд ногдох дансны үнэ	100	1%	+/-178,833
САНХҮҮГИЙН БУС ХӨРӨНГӨ						
Газар болон барилга байгууламж	362,954,053	Элэгдүүлсэн орлуулах өртгийн арга болон зах зээлийн харьцуулалтын арга	Тохиромжтой тохируулгатай метр квадратын зах зээлийн үнэ	2,895-7,940	10%	+/-36,295,405
3-Р ТҮВШИН ДЭХ ДАВТАГДАХ БОДИТ ҮНЭ ЦЭНИЙН НИЙТ ДҮН	364,742,388					

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга (Ү ргэлжлэл)

3-р түвшин дэх бодит үнэ цэнийг хэмжихэд ашигласан мэдээлэл, үнэлгээний аргачлал болон боломжит өөрчлөлийг мэдрэх мэдрэмжийг 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дараах байдлаар харуулав:

Мянган төгрөгөөр	Бодит үнэ цэнэ	Үнэлгээний аргачлал	Ашигласан мэдээлэл	Ашигласан өгөгдлийн хүрээ (жинлэсэн дундаж)	Болом- жит өөрч- лөлт	Бодит үнэ цэнийн хэмжилтийн мэдрэмтгий байдал
БОДИТ ҮНЭ ЦЭНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ХӨРӨНГӨ						
САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ						
Өрийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалт						
- Давуу эрхтэй ИЗББ, бодит үнэ цэнээр	136,364,285	Зах зээлийн харьцуулах арга	Идэвхжил багатай зах зээлээс авсан харьцуулагдахуйц үнэ	100	1%	+/-1,363,643
- Энгийн эрхтэй ИЗББ, бодит үнэ цэнээр	193,743,718	Зах зээлийн харьцуулах арга	Идэвхжил багатай зах зээлээс авсан харьцуулагдахуйц үнэ	100	1%	+/-1,937,437
САНХҮҮГИЙН БУС ХӨРӨНГӨ						
Газар болон барилга байгууламж	291,164,675	Элэгдүүлсэн орлуулах өртгийн арга болон зах зээлийн харьцуулалтын арга	Тохиромжтой тохируулгатай метр квадратын зах зээлийн үнэ	2,895-7,940	10%	+/- 29,116,468
3-Р ТҮВШИН ДЭХ ДАВТАГДАХ БОДИТ ҮНЭ ЦЭНИЙН НИЙТ ДҮН	621,272,678					

Дээрх хүснэгтэнд санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийн үнэлгээний өгөгдөлд хамаарах мэдрэмтгий байдлыг тусгасан бөгөөд хэрэв боломжит зохистой таамаглалыг тусгахын тулд зах зээлээс олж авах боломжгүй нэг буюу хэд хэдэн орц, өгөгдлийн өөрчлөлт нь бодит үнэ цэнэд томоохон өөрчлөлт ороход хүргэдэг. Иймд, ач холбогдлын үнэлгээг ашиг, алдагдал болон нийт хөрөнгө, өр төлбөрийн хувьд үнэлж хэрэв бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт үүсвэл БДО-д болон өөрийн хөрөнгөд бүртгэнэ.

2025 онд Банк зах зээл дээр төстэй хөрөнгийн үнийг харьцуулан энгийн болон давуу эрхтэй ИЗББондуудыг 3-р түвшнээс 2-р түвшинд шилжүүлсэн.

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга (Үргэлжлэл)**(б) Давтагдахгүй бодит үнэ цэнийн хэмжилт**

Банк борлуулах зорилгоор эзэмшиж байгаа эргэлтийн бус хөрөнгийг бодит үнэ цэнээс нь борлуулах зардлыг хассан дүнгээр бууруулан бүртгэсэн. Бодит үнэ цэнэ нь бодит үнэ цэнийн шатлалын дагуу 3-р түвшинд хамаарна. 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар бодит үнэ цэнийн үнэлгээнд ашиглагдсан үнэлгээний аргачлал болон мэдээлэл:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Бодит үнэ цэнэ	Үнэлгээний аргачлал	Ашигласан мэдээлэл	Мэдээллийн хүрээ (Жинлэсэн дундаж)
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө	425,627	Элэгдүүлсэн орлуулах өртгийн арга болон зах зээлийн харьцуулалтын арга	Тохиромжтой тохируулгатай метр квадратын зах зээлийн үнэ	349,810-983,610

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар бодит үнэ цэнийн үнэлгээнд ашиглагдсан үнэлгээний аргачлал болон мэдээлэл:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	Бодит үнэ цэнэ	Үнэлгээний аргачлал	Ашигласан мэдээлэл	Мэдээллийн хүрээ (Жинлэсэн дундаж)
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө	414,488	Элэгдүүлсэн орлуулах өртгийн арга болон зах зээлийн харьцуулалтын арга	Тохиромжтой тохируулгатай метр квадратын зах зээлийн үнэ	349,810-983,610

(в) 3-р түвшний давтагдах болон давтагдахгүй бодит үнэ цэнийн хэмжилтийн үнэлгээний процесс

Бодит үнэ цэнийн 3-р түвшний үнэлгээг барилга байгууламжийн хувьд Хөрөнгийн удирдлагын газар, хөрөнгө оруулалтын үнэт цаасны хувьд Зах зээлийн эрсдэлийн газартай хамтран Банкны Санхүүгийн удирдлагын газар жил бүр хяналт тавьдаг. Банкны удирдлага үнэлгээний загварын орцуудын зохистой байдал, түүнчлэн санхүүгийн үйлчилгээний салбарт стандарт гэж хүлээн зөвшөөрөгдсөн үнэлгээний арга, техникийг ашиглан үнэлгээний үр дүнг авч үздэг. Үнэлгээний хамгийн тохиромжтой загварыг сонгохдоо хороо дахин шалгалт хийж, аль загварын үр дүн нь зах зээлийн бодит гүйлгээтэй түүхэндээ хамгийн ойр нийцэж байгааг нь авч үздэг.

ХААН БАНК ХК

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд – 2025 оны 12 сарын 31

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга (Үргэлжлэл)

(г) Бодит үнэ цэнээр хэмжигдээгүй боловч бодит үнэ цэнийг нь тодруулсан хөрөнгө, өр төлбөр

Бодит үнэ цэнээр хэмжигдээгүй хөрөнгийг бодит үнэ цэнийн шатлалын дагуух түвшин болон дансны үнээр нь доорх байдлаар харуулав:

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 дугаар сарын 31					2024 оны 12 дугаар сарын 31				
	1-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	2-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	3-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	Бодит үнэ цэнэ	Дансны үнэ	1-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	2-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	3-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	Бодит үнэ цэнэ	Дансны үнэ
САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ										
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	204,400,108	5,989,500,270	-	6,193,900,378	6,193,900,379	169,843,089	5,300,500,050	-	5,470,343,139	5,470,343,139
Монголбанкинд заавал байлгах нөөц	-	2,196,500,542	-	2,196,500,542	2,196,500,542	-	1,635,209,857	-	1,635,209,857	1,635,209,857
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан харилцах, хадгаламж	-	269,173	-	269,173	269,155	-	7,004,654		7,004,654	7,004,654
Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	316,234,159	-	4,127,765	320,361,924	310,238,967	495,285,213	-	96,587,889	591,873,101	600,182,758
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	-	-	12,918,985,412	12,918,985,412	13,254,050,315	-	-	10,501,496,537	10,501,496,537	10,795,623,03
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	-	-	77,581,558	77,581,558	77,581,558	-	-	48,569,969	48,569,969	7
НИЙТ ДҮН	520,634,267	8,186,269,985	13,000,694,735	21,707,598,987	22,032,540,916	665,128,302	6,942,714,561	10,646,654,395	18,254,497,257	18,556,933,414

36. Бодит үнэ цэнийн тодруулга (Үргэлжлэл)

Бодит үнэ цэнээр хэмжигдээгүй өр төлбөрийг бодит үнэ цэнийн шатлалын дагуух түвшин болон дансны үнээр нь доорх байдлаар харуулав:

Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 дугаар сарын 31					2024 оны 12 дугаар сарын 31				
	1-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	2-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	3-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	Бодит үнэ цэнэ	Дансны үнэ	1-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	2-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	3-р түвшин Бодит үнэ цэнэ	Бодит үнэ цэнэ	Дансны үнэ
САНХҮҮГИЙН ӨР ТӨЛБӨР										
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	-	340,306,601	-	340,306,601	340,306,601	-	88,910,731	-	88,910,731	88,910,731
Репо хэлцэл	-	65,803,113	-	65,803,113	65,803,113	-	87,791,865	-	87,791,865	87,791,865
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	-	15,761,349,319	-	15,761,349,319	15,767,774,030	-	14,205,829,251	-	14,205,829,251	14,202,469,957
Зээлээр авсан бусад санхүүжилт	-	3,904,283,678	-	3,904,283,678	3,908,079,003	-	2,472,505,324	-	2,472,505,324	2,485,410,252
Банкнаас гаргасан үнэт цаас	-	787,972,774	-	787,972,774	787,972,774	-	758,617,298	-	758,617,298	758,617,294
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	-	122,131,679	13,376,951	135,508,630	135,508,630	-	118,522,120	19,569,934	138,092,054	138,092,054
НИЙТ ДҮН	-	20,981,847,164	13,376,951	20,995,224,115	21,005,444,151	-	17,732,176,589	19,569,934	17,751,746,523	17,761,292,153

Бодит үнэ цэнийн шатлалын 2 болон 3-р түвшний бодит үнэ цэнийг хямдруулсан мөнгөн урсгалын үнэлгээний аргачлалыг ашиглан тооцсон. Идэвхтэй зах зээлд арилжаалагддаггүй хөвөгч хүүтэй хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг дансны үнэтэй нь тэнцүү байхаар тооцсон. Хөрөнгийн биржид бүртгэлгүй, тогтмол хүүтэй хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг ижил зээлийн эрсдэл болон ижил үлдэх хугацаатай шинэ хэрэглүүрийн тухайн үеийн хүүгийн хувьд хямдруулж авахаар хүлээгдэж буй ирээдүйн мөнгөн урсгалд үндэслэн тооцоолсон.

37. Холбоотой талын тодруулга

Талууд нийтлэг хяналтанд байгаа, эсвэл нэг тал нь нөгөө талдаа хяналт тавих чадвартай, эсвэл санхүүгийн болон үйл ажиллагааны шийдвэр гаргахад нөгөө талдаа чухал нөлөө үзүүлж чаддаг бол талуудыг ихэвчлэн харилцан холбоотой гэж үздэг. Холбоотой талын боломжит харилцаа бүрийг авч үзэхдээ зөвхөн эрх зүйн хэлбэрт бус харилцааны мөн чанарт анхаарлаа хандуулдаг.

Бизнесийн хэвийн үйл ажиллагааны явцад Банк нь үндсэн хувьцаа эзэмшигчид, захирлууд болон бусад холбоотой талуудтай гүйлгээ хийдэг. Эдгээр гүйлгээнд төлбөр тооцоо, зээл олгох, хадгаламж татах, батлан даалт, бусдаас зээлсэн эх үүсвэр, аккредитив орно. Банкны бодлогын дагуу холбоотой талуудын гүйлгээний нөхцөл нь сунгасан гарын зарчмын дагуу харилцан тохиролцсон гүйлгээнд давамгайлсан нөхцөлтэй тэнцүү байна.

Холбоотой талын ангилал нь дараа байдалтай байна:

Гол хувьцаа эзэмшигч:	Эйч Эс Холдингс Лимитед Компани нь Банкны гол хувьцаа эзэмшигч бөгөөд Банкинд чухал нөлөө үзүүлдэг. Тодруулга 1-ийг харна уу.
Бусад томоохон хувьцаа эзэмшигч:	Таван Богд Холдингс ХХК нь Банкны томоохон хувьцаа эзэмшигч бөгөөд Банкинд чухал нөлөө үзүүлдэг.
Эрх бүхий албан тушаалтан:	Банкны гүйцэтгэх удирдлагууд болон ТУЗ.
Бусад холбоотой талууд:	Гол болон томоохон хувьцаа эзэмшигчдийн хяналтанд байдаг аж ахуйн нэгж байгууллагууд.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар холбоотой талуудын үлдэгдэл дараах байдалтай байна:

	Гол хувьцаа эзэмшигч	Бусад томоохон хувьцаа эзэмшигч	Эрх бүхий албан тушаалтан	Бусад холбоотой талууд
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Хувьцаа эзэмшигчдэд олгосон зээл ба урьдчилгаа (гэрээний хүү: 3.6% – 18.6%)	-	3,068,000	5,050,029	22,162,947
2025 оны 12 сарын 31-нээрх хүлээж болзошгүй алдагдал	-	(11,388)	(75,862)	(164,494)
Авлага	-	43,561	-	-
Урт хугацаат своп хэлцэл (бодит үнэ цэнээр)	-	-	-	(216,825)
Хувьцаа эзэмшигчдийн харилцах, хадгаламж (гэрээний хүү: 0.0% – 15.0%)	3,339,448	145,967	8,730,255	23,916,219
Бусад зээлээр авсан санхүүжилт (гэрээний хүү: 8.59%)	36,644,991	-	-	-
Ажилчдын эзэмшиж буй хувьцаа	-	-	699,794	-

2025 онд холбоотой талуудтай хийгдсэн орлого, зардлын гүйлгээний дүнг доор харуулав:

	Гол хувьцаа эзэмшигч	Бусад томоохон хувьцаа эзэмшигч	Эрх бүхий албан тушаалтан	Бусад холбоотой талууд
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Хүүгийн орлого	-	1,211,180	375,625	5,932,602
Хүүгийн зардал	3,054,776	3,173	626,985	1,612,211
Үйл ажиллагааны зардал	-	360,989	14,256,743	49,998,318

37. Холбоотой талын тодруулга (Үргэлжлэл)

Үйл ажиллагааны зардалд түрээс, АТМ, тээврийн хэрэгслийн засвар үйлчилгээ болон бусад үйлчилгээний зардал багтсан.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар холбоотой талуудад хамаарах бусад эрх, үүрэг дараах байдалтай байна:

	Гол хувьцаа эзэмшигч	Бусад томоохон хувьцаа эзэмшигч	Эрх бүхий албан тушаалтан	Бусад холбоотой талууд
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Эргэж төлөгдөхгүй ашиглагдаагүй зээлийн шугам	-	-	427,906	219,710
Хүлээж болзошгүй алдагдал	-	-	(1,429)	(596)
Батлагдсан хэмжээ -	-	79,056,109	-	-
Хүлээж болзошгүй алдагдал	-	(539,398)	-	-
Олгосон баталгаа батлан даалт	-	-	-	4,891,334
Аккредитив	-	-	-	(25,378)
Хүлээж болзошгүй алдагдал	-	-	-	3,023,161

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар холбоотой талуудын үлдэгдэл дараах байдалтай байна:

	Гол хувьцаа эзэмшигч	Бусад томоохон хувьцаа эзэмшигч	Эрх бүхий албан тушаалтан	Бусад холбоотой талууд
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Хувьцаа эзэмшигчдэд олгосон зээл ба урьдчилгаа (гэрээний хүү: 2.4% – 24%)	-	-	4,356,511	31,266,254
Хүлээж болзошгүй алдагдал	-	-	(33,225)	(175,516)
Авлага	-	52,688	-	-
Урт хугацаат своп хэлцэл (бодит үнэ цэнээр)	-	-	-	1,576,453
Хувьцаа эзэмшигчдийн харилцах, хадгаламж (гэрээний хүү: 0.0% – 14.0%)	135,380	44,572	4,856,333	48,303,026
Зээлээр авсан санхүүжилт (гэрээний хүү: 9.38%)	35,331,917	-	-	-
Ажилчдын эзэмшиж буй хувьцаа	-	-	676,945	-

2024 онд холбоотой талуудтай хийгдсэн орлого, зардлын гүйлгээний дүнг доор харуулав:

	Гол хувьцаа эзэмшигч	Бусад томоохон хувьцаа эзэмшигч	Эрх бүхий албан тушаалтан	Бусад холбоотой талууд
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Хүүгийн орлого	-	633,254	243,949	3,351,984
Хүүгийн зардал	3,208,738	1,044,712	725,439	3,595,365
Үйл ажиллагааны зардал	-	610,709	11,316,490	57,961,363

37. Холбоотой талын тодруулга (Үргэлжлэл)

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар холбоотой талуудад хамаарах бусад эрх, үүрэг дараах байдалтай байна:

	Гол хувьцаа эзэмшигч	Бусад томоохон хувьцаа эзэмшигч	Эрх бүхий албан тушаалтан	Бусад холбоотой талууд
<i>Мянган төгрөгөөр</i>				
Эргэж төлөгдөхгүй ашиглагдаагүй зээлийн шугам	-	-	312,683	369,959
Хүлээж болзошгүй алдагдал	-	-	(1,199)	(786)
Батлагдсан хэмжээ	-	40,862,140	-	-
Хүлээж болзошгүй алдагдал	-	(116,464)	-	-
Олгосон баталгаа батлан даалт	-	-	-	2,411,838
Аккредитив	-	-	-	11,754,752
Хүлээж болзошгүй алдагдал	-	--	-	(34,232)

Эрх бүхий албан тушаалтнуудын нөхөн олговрыг доор харуулав:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	2025	2024
<i>Богино хугацаат тэтгэмж:</i>		
- Цалин болон бусад олговор	9,644,243	7,153,990
- Богино хугацаат урамшуулал	4,612,500	4,162,500
Нийт дүн	14,256,743	11,316,490

38. Хөрөнгө болон өр төлбөрийн дуусгавар болох хугацааны шинжилгээ

Дараах хүснэгтэд Банкны хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээгдэж буй эргэн төлөгдөх, барагдуулах хугацаагаарх шинжилгээг харуулсан. Тодруулга 34-т тусгасан “Төлбөрийн чадварын эрсдэл ба санхүүжилтийн удирдлага”-аас Банкны санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн эргэн төлөлтийн хорогдуулж тооцоогүй гэрээт үүргийн дүнг харна уу.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар:

<i>Мянган төгрөгөөр</i>	12 сар хүртэлх	12 сараас дээш	Нийт дүн
Санхүүгийн хөрөнгө			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	6,193,900,379	-	6,193,900,379
Монголбанкинд заавал байлгах нөөц	2,196,500,542	-	2,196,500,542
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан харилцах, хадгаламж	269,155	-	269,155
Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	110,116,383	948,361,038	1,058,477,421
Өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	6,263,389	-	6,263,389
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	49,627,601	34,783,114	84,410,715
ХӨ-өөр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	6,042,922,772	7,211,127,543	13,254,050,315
ААБҮЦ-ээр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	11,041,578	269,020,279	280,061,857
Бусад санхүүгийн хөрөнгүүд	77,581,558	-	77,581,558
Нийт санхүүгийн хөрөнгийн дүн	14,688,223,357	8,463,291,974	23,151,515,331
Санхүүгийн бус хөрөнгө			
Хараат компанид оруулсан хөрөнгө оруулалт	168,976	-	168,976
Орлогын албан татварын урьдчилсан төлбөр	37,769,243	-	37,769,243
Бусад хөрөнгө	172,372,691	-	172,372,691
Биет бус хөрөнгө	-	37,582,954	37,582,954
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	7,748,165	5,198,404	12,946,570
Үндсэн хөрөнгө	-	529,527,885	529,527,885
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө	425,627	-	425,627
Нийт санхүүгийн бус хөрөнгийн дүн	218,484,702	572,309,243	790,793,946
Нийт хөрөнгийн дүн	14,906,708,059	9,035,601,220	23,942,309,277
Санхүүгийн өр төлбөр			
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	340,306,601	-	340,306,601
Репө хэлцэл	65,803,113	-	65,803,113
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	12,690,143,692	3,077,630,338	15,767,774,030
Дериватив санхүүгийн хэрэгслүүдийн өр төлбөр	5,724,367	13,772,840	19,497,207
Банкнаас гаргасан үнэт цаас	366,130,163	421,842,611	787,972,774
Зээлээр авсан санхүүжилт	1,310,619,943	2,597,459,060	3,908,079,003
Түрээсийн өр төлбөр	8,651,274	5,666,762	14,318,036
Бусад өр төлбөр	135,508,630	-	135,508,630
Нийт санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	14,922,887,783	6,116,371,611	21,039,259,394
Санхүүгийн бус өр төлбөр			
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	-	35,084,051	35,084,051
Бусад өр төлбөр	43,126,024	-	43,126,024
Нийт санхүүгийн бус өр төлбөрийн дүн	43,126,024	35,084,051	78,210,075
Нийт санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	14,966,013,807	6,151,455,662	21,117,469,469
Цэвэр дүн	(59,305,748)	2,884,145,558	2,824,839,808

38. Хөрөнгө өр төлбөрийн дуусгавар болох хугацааны шинжилгээ (Үргэлжлэл)

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар:

Мянган төгрөгөөр	12 сар хүртэлх	12 сараас дээш	Нийт дүн
Санхүүгийн хөрөнгө			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	5,470,343,139	-	5,470,343,139
Монголбанкинд заавал байлгах нөөц	1,635,209,857	-	1,635,209,857
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан харилцах, хадгаламж	6,484,773	519,881	7,004,654
Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	188,039,826	1,082,244,299	1,270,284,125
Өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	4,509,664	-	4,509,664
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр	11,003,956	18,946,399	29,950,355
ХӨ-өөр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	5,194,481,884	5,601,141,153	10,795,623,037
ААБҮЦ-ээр бүртгэгдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	16,471,914	383,835,033	400,306,947
Бусад санхүүгийн хөрөнгүүд	48,569,969		48,569,969
Нийт дүн	12,575,114,982	7,086,686,765	19,661,801,747
Санхүүгийн бус хөрөнгө			
Хараат компанид оруулсан хөрөнгө оруулалт	168,976	-	168,976
Бусад хөрөнгө	132,395,887	-	132,395,887
Биет бус хөрөнгө	-	34,377,217	34,377,217
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	-	14,096,706	14,096,706
Үндсэн хөрөнгө	-	459,469,587	459,469,587
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө	414,488	-	414,488
Нийт дүн	132,979,351	507,943,510	640,922,861
Нийт дүн	12,708,094,333	7,594,630,275	20,302,724,608
Санхүүгийн өр төлбөр			
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	88,910,731	-	88,910,731
Репоз хэлцэл	87,791,865	-	87,791,865
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	11,126,635,902	3,075,834,055	14,202,469,957
Банкнаас гаргасан үнэт цаас	70,877,077	687,740,217	758,617,294
Зээлээр авсан санхүүжилт	637,762,381	1,847,647,871	2,485,410,252
Түрээсийн өр төлбөр	9,088,927	6,130,338	15,219,265
Бусад өр төлбөр	138,092,054	-	138,092,054
Нийт дүн	12,159,158,937	5,617,352,481	17,776,511,418
Санхүүгийн бус өр төлбөр			
Орлогын албан татварын өр төлбөр	8,915,881	-	8,915,881
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	-	10,898,887	10,898,887
Бусад өр төлбөр	41,740,174	-	41,740,174
Нийт дүн	50,656,055	10,898,887	61,554,942
Нийт дүн	12,209,814,992	5,628,251,368	17,838,066,360
Цэвэр дүн	498,279,341	1,966,378,907	2,464,658,248

39. Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ

Банкны өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээг Монголбанкнаас тогтоосон дүрэм, үзүүлэлтүүдийн харьцаагаар хянадаг. Банк 2025 болон 2024 онуудад зохицуулах байгууллагаас тогтоосон өөрийн хөрөнгийн шаардлагыг бүрэн хангасан.

Капитал хөрөнгийн удирдлага

Банкны капитал хөрөнгийн удирдлагын үндсэн зорилго нь хөндлөнгөөс тавигдсан зохистой харьцааны шалгууруудыг биелүүлэх ба сөрөг цочролыг дааж чадах өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцааг хадгалахад оршдог.

Банк өөрийн хөрөнгийн бүтцийг удирдаж, эдийн засгийн нөхцөл байдал болон үйл ажиллагааных нь эрсдэлийн онцлог шинжид орсон өөрчлөлтүүдийг харгалзан капиталын бүтэцдээ тохируулга хийдэг.

Зохицуулалттай капитал

Монголбанкнаас арилжааны банкуудын нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын зохистой харьцааг хамгийн багадаа 9% (2024: 9%), өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцааг 13% (2024: 13%)-аас доошгүй байхаар тогтоосон байдаг бөгөөд эдгээр харьцаа нь эрсдэлийн энэхүү онцлог шинжээр тохируулагдсан нийт хөрөнгө болон нийт капиталд тулгуурлан тооцоологдсон байдаг.

Банк нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр болон 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зохицуулагч байгууллагаас тогтоосон өөрийн хөрөнгийн бүх шаардлагыг хангаж биелүүлсэн бөгөөд банкны өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа дараах байдалтай байна:

	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын зохистой харьцаа	17.46%	17.77%
Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа	17.46%	17.77%
12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банкны өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний харьцаа дараах байдалтай байна:		
Мянган төгрөгөөр	2025 оны 12 дугаар сарын 31	2024 оны 12 дугаар сарын 31
Энгийн хувьцаа	191,219,800	191,219,800
Нэмж төлөгдсөн капитал	164,257,808	164,257,808
Хуримтлагдсан ашиг	2,342,390,788	2,018,390,804
Нийт 1-р зэрэглэлийн хөрөнгийн дүн	2,697,868,396	2,373,868,412
Нийт капитал хөрөнгө /капитал хөрөнгийн суурь	2,697,868,396	2,373,868,412

40. Тайлант хугацааны дараах үйл явдал

Банк 2026 оны 2 дугаар сарын 16-ны өдөр 409,210,372 мянган төгрөгийн ногдол ашгийг хувьцаа эзэмшигчдэд хувь тэнцүүлэн тараахаар зарласан.

Удирдлага тайлагналын эцсийн өдрөөс хойш эдгээр санхүүгийн тайлангуудад нөлөө үзүүлэх өөр бусад үйл явдал гараагүй гэж үзэж байна.